

372 130787

๔๔๔ ท

๗.๓

เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ปริญญาพนธ์

ของ

ชลลดาวัลย์ ตันมงคล

23 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2538

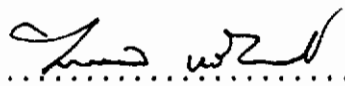
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

196106

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

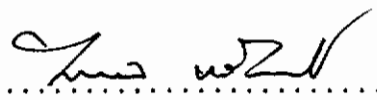
คณะกรรมการควบคุม

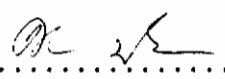
..... ประธาน
(ดร.พณณา ชัยพงศ์)

..... กรรมการ
(รศ. ดร.ไพศาล หวังพานิช)

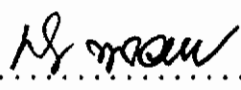
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ดร.พณณา ชัยพงศ์)

..... กรรมการ
(รศ. ดร.ไพศาล หวังพานิช)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ศรียา นิยมธรรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริฎา พูลสุวรรณ)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง จาก ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ซึ่งรับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กัญญา เกตุกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ อาจารย์อัฐลี ไสยวรรณ และอาจารย์เยาวพรรณ ทิมทอง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิวรรณ สารกิจปรีชา คณะครูและนักเรียนโรงเรียนอนุบาลก๊กไก่อ่ ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกและความร่วมมืออย่างดียิ่งในการทดลองครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อชวลิต และคุณแม่จวีวรรณ ตันมงคล อีกทั้งขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัย

ชลลดาวัลย์ ตันมงคล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	3
ความสำคัญของการค้นคว้า	3
ขอบเขตของการค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
พัฒนาการทางสติปัญญา	9
ความหมายของพัฒนาการทางสติปัญญา	9
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา	11
องค์ประกอบของพัฒนาการทางสติปัญญา	13
การพัฒนาความสนใจในการรับรู้ของเด็ก	14
งานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในการรับรู้	16
การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	18
ความหมายของการจัดประสบการณ์และกิจกรรม	18
แนวคิดและหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	19
รูปแบบของกิจกรรมประจำวัน	22
กิจกรรมในวงกลม	24
เทคนิคประกอบกิจกรรม	33
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	50
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	52

หน้า	หน้า
การสร้างและหาคณภาพเครื่องมือ	52
วิธีดำเนินการทดลอง	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	71
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	71
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้า	73
อภิปรายผล	73
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	77
ข้อเสนอแนะทั่วไป	78
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก	90
ภาคผนวก ข	100
ภาคผนวก ค	146
ประวัติย่อของผู้วิจัย	148

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	58
2 กำหนดการจัดประสบการณ์	60
3 การเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบและที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลม วิธีปกติ ก่อนการทดลอง	66
4 การเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบและที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลม วิธีปกติ หลังการทดลอง	67
5 การเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองที่ได้รับการ จัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และที่ได้รับการจัด กิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ โดยจำแนกเป็นรายทักษะ	68
6 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความ สามารถทางสติปัญญา จำแนกรายข้อ	91
7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกรายทักษะ	95
8 ผลการสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	97
9 ผลการสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกเป็นรายทักษะ ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง	99

บทนำ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าปฐมวัยเป็นระยะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์อย่างที่สุด เนื่องจากช่วงอายุ 3-6 ปี เซลล์สมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต ดังที่ UNESCO (1983 : 2) กล่าวว่าในช่วง 0-6 ปี เป็นระยะที่เซลล์สมองของเด็กเจริญรวดเร็วมากที่สุด กล่าวคือสมองของเด็ก 3 ปี เจริญเติบโตถึงร้อยละ 80 ของสมองผู้ใหญ่ โดยทั่วไป สติปัญญาของเด็กเกิดจากความพร้อมและวุฒิภาวะภายในตัวเด็ก เด็กที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะพัฒนาสติปัญญาได้เร็วขึ้น ซึ่งเพียเจท์กล่าวว่าเมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะเกิดการเรียนรู้และจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง (วีระ บุญยะกาญจน์. 2532 : 73; อ้างอิงมาจาก Piaget. n.d.) การเรียนรู้ของเด็กต้องอาศัยประสาทสัมผัส ได้แก่ ตา หู จมูก ปาก และมือ โดยเด็กลงมือกระทำซ้ำ ๆ เพื่อเกิดความมั่นใจในสิ่งที่ค้นพบ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ จอห์น ดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้โดยการกระทำด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำเล่า เป็น การฝึกความสามารถและความชำนาญก่อนที่จะก้าวไปสู่พัฒนาการขั้นต่อไป (สุนภา พาณิช. 2531 : 1 - 4)

สติปัญญาของเด็กปฐมวัยเกิดขึ้นได้เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และนำมาเก็บไว้เป็นข้อมูลเมื่อได้ประสบกับเหตุการณ์ใหม่ ๆ สามารถนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ มาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยอาศัยการคิดอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ยังจะต้อง สามารถที่จะถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งเครื่องมือในการถ่ายทอดนั้นเด็กยังคงต้องอาศัยภาษา โดยการอ่าน เขียน และพูด ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นความสามารถทาง สติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้านหนึ่ง ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทางสติปัญญาซึ่ง กระทำได้โดยจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก

พ่อแม่ ผู้ปกครอง อาจจะจัดหาเกมสนุก ๆ มาเล่นกับเด็ก หรือให้เด็กมีส่วนร่วม ในการทำงานบ้าน เป็นต้น เมื่อเด็กก้าวเข้าสู่สังคมภายนอกคือสังคมโรงเรียน เป็นสังคม

ที่เด็กมีกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน มีความสนใจใกล้เคียงกัน แต่อาจจะแตกต่างกันตามประสบการณ์ และภูมิหลังของแต่ละคน ความสนใจในกิจกรรมที่ครูจัดให้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่อยู่ร่วมกันหลาย ๆ คน เช่น กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง การเล่นตามมุม และเกมการศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาการรับรู้ ทักษะการเรียนรู้ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กต่อไปในภายภาคหน้า เด็กควรมีความสนใจต่อกิจกรรม ทั้งนี้เพราะความสนใจช่วยให้เกิดความตั้งใจในการเรียนรู้ (อุบลรัตน์ เพ็งสัถิต. 2529 : 107) การจัดกิจกรรมจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะกิจกรรมในวงกลมเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องพัฒนาด้านสติปัญญาให้กับผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ (พัฒนา ชัยพงศ์. 2529) แต่โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยมักจะซุกซนอยู่ไม่นิ่ง ทักเหวความสนใจได้ง่าย และเปลี่ยนจากกิจกรรมหนึ่งไปยังอีกกิจกรรมหนึ่งอยู่เสมอ ให้ความสนใจต่อกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดไม่นาน ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก (รัตนา เพทายบรรลือ. 2527 : 1) จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 37 - 39) พบว่า เด็กขาดความสนใจ ขาดความตั้งใจในการรับรู้ เป็นสาเหตุมาจากครูขาดเทคนิคในการดึงความสนใจของเด็ก ครูขาดความรู้ในการใช้เทคนิคการสอน การประเมินผล และการควบคุมชั้นเรียนมากที่สุด จากสาเหตุดังกล่าวจะส่งผลต่อการขาดความสนใจในการที่จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสติปัญญาของเด็กต่อไป

เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิคที่จะนำมาช่วยในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ครูจึงใช้วิธีบังคับและขู่เพื่อควบคุมชั้นเรียน แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 58) พบว่า ปัญหาที่ครูมีเหมือนกันคือ ขาดเทคนิคการสอน การควบคุมชั้นเรียน ครูส่วนใหญ่ มักยึดตนเอง ใช้คำสั่งห้ามและขู่ว่าจะลงโทษ นอกจากนี้เทคนิคที่ครูใช้เรียกความสนใจหรือเปลี่ยนกิจกรรม ครูควรใช้วิธีที่ละมุนละม่อม น้ำเสียงของครูไม่ควรมีลักษณะบังคับ ขู่ หรือวาดเด็ก (สิริมา ภูมฺพอนันตพงษ์. ม.ป.ป. : 26; อ้างอิงมาจาก Feeney and others. n.d.) และ การใช้เทคนิคประกอบกิจกรรมของครู ควรเลือกให้สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก โดยคำนึงถึงความยากง่ายอีกด้วย ครูควรเริ่มกิจกรรมโดยใช้เพลง คำคล้องจอง การปรบมือเป็นจังหวะ การทำท่าทางต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบ

ด้วย เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะทำกิจกรรม (นันทา โพธิ์คำ. 2534 : 90) ซึ่งเราเรียกเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้ว่า เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ เนื่องจากเป็นวิธีที่จะทำให้เด็กเกิดความสนใจ โดยดึงความสนใจของเด็กในขณะที่กำลังคุยหรือเล่นอย่างไม่เป็นระเบียบมาสู่กิจกรรมที่ครูต้องการ ซึ่งนอกจากดึงความสนใจและยังช่วยเปลี่ยนอริยาบทและทำให้เกิดความสนุกสนาน (พัฒนา ชัชพงศ์. 2535 : 1)

เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบสามารถนำมาใช้ได้ทั้งก่อนเริ่มกิจกรรม ระหว่างกิจกรรม และหลังกิจกรรม เพื่อให้เด็กเงียบและสนใจที่จะฟังครู โคลัมบัส (Kolumbus. 1983 : 161 - 162) กล่าวว่า ก่อนการเริ่มกิจกรรมครูควรนำเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมาใช้ เมื่อเด็กขาดความสนใจในกิจกรรม ไม่มีสมาธิ เพื่อให้เด็กคลายความอึดอัด เบื่อหน่าย ซึ่งการวิจัยให้ผลสรุปว่าเมื่อเด็กมีสมาธิจะส่งผลให้ความสนใจในการรับรู้สูงขึ้น (พัชรี เจตน์เจริญรักษ์. 2537 : 74) สรุปได้ว่า เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบช่วยให้เด็กมีสมาธิ ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ของเด็กอีกด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาว่า ^{ดองโน} การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบจะส่งผลต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยหรือไม่ ผลวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในวงกลมของครูปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และที่ได้รับกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

ความสำคัญของการค้นคว้า

ทำให้ทราบถึงผลของการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ว่ามีผลต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยต่อไป

✓ ขอบเขตของการค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กนักเรียนที่มีอายุ 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

2. ระยะเวลาในการทดลอง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมในวงกลมซึ่งมี 2 แบบคือ

3.1.1 กิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

3.1.2 กิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถทางสติปัญญา ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้กำหนดเฉพาะด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และด้านภาษา ดังนี้

3.2.1 ด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ได้แก่

1) การเปรียบเทียบ

2) การจำแนกและสังเกต

3) การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5

3.2.2 ด้านภาษา ได้แก่

1) ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

2) ความเข้าใจในการฟัง

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและสัญลักษณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นิยามคำศัพท์เฉพาะดังนี้

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

2. **ความสามารถทางสติปัญญา** หมายถึง กระบวนการรับรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยอาศัยการกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ มือ ตา หู จมูก และปาก ซึ่งสามารถพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ โดยเมื่อประสบกับเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ สามารถที่จะนำข้อมูลใหม่ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ และสามารถใช้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งความสามารถทางสติปัญญานี้ บุคคลสามารถแสดงออกมาในความสามารถต่าง ๆ เช่น ในการคิด ภาษา ความจำ การแก้ปัญหาและความสามารถในการปรับตัว ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความสามารถทางสติปัญญาในด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และด้านภาษา ดังนี้

2.1 **ด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์** หมายถึง ความสามารถเบื้องต้นในการนำไปสู่การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยใช้ทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ การนับ และรู้ค่ารู้จำนวน

2.1.1 **การเปรียบเทียบ** หมายถึง ความสามารถในการสังเกตเพื่อรู้รายละเอียด สามารถจำแนกความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของตามที่กำหนด หรือวัดโดยประมาณในเรื่องต่อไปนี้

- 1) เรื่องขนาด ได้แก่ ใหญ่-เล็ก, พนา-บาง
- 2) เรื่องน้ำหนัก ได้แก่ หนัก-เบา
- 3) สัดส่วน ได้แก่ ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย
- 4) ตำแหน่ง ได้แก่ ใกล้-ไกล, ใน-นอก, บน-ล่าง หน้า-หลัง
- 5) จำนวน ได้แก่ มาก-น้อย

2.1.2 การจำแนกและสังเกต หมายถึง ความสามารถในการสังเกต เพื่อรู้รายละเอียด จำแนกความสัมพันธ์ของสิ่งของตามคุณลักษณะความเหมือน ความแตกต่าง สิ่งที่ได้คิดไปจากความเป็นจริง โดยอาศัยเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งในการจัดแบ่ง

2.1.3 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5 หมายถึง ความสามารถเข้าใจ ความหมายของจำนวนว่า หนึ่งหมายถึงมีของหนึ่งชิ้น สองหมายถึงมีของสองชิ้น เป็นต้น

ความสามารถทางสติปัญญาด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สามารถ วัดได้โดยแบบทดสอบพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่มีข้อคำถามเป็นรูปภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ด้านภาษา หมายถึง ความสามารถที่สนองต่อความเข้าใจในสิ่งที่ ฟัง สามารถถ่ายทอดเป็นภาษาพูด และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ ประกอบด้วย

2.2.1 ความสามารถในการรู้ความหมายของคำศัพท์ หมายถึง ทักษะ การตอบสนองอันเกิดจากการเข้าใจต่อการเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ซึ่งสามารถ พัฒนาตามลำดับขั้น โดยการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถสื่อสารและถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้

2.2.2 ความเข้าใจในการฟัง หมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะ การได้ยิน แยกแยะสิ่งที่ได้ยิน โดยเข้าใจและสามารถแยกคำที่มีเสียงแตกต่างกันได้อย่างถูกต้อง

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ หมายถึง ความสามารถ ในการคิดและจำภาพและสัญลักษณ์ โดยรู้จักเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ ให้มีความหมายสัมพันธ์กัน ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

ความสามารถทางภาษานี้ สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบที่มีข้อคำถาม เป็นรูปภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. การเตรียมเด็กให้สงบ หมายถึง การที่ครูดึงความสนใจของเด็กปฐมวัยที่กำลัง คุยหรือเล่นกันอยู่ เพื่อหันความสนใจมาสู่กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ ทั้งนี้โดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น หุ่น การใช้ท่าทาง คำคล้องจอง เพลง หรือปริศนาคำทาย

4. กิจกรรมในวงกลม หมายถึง กิจกรรมที่เด็กส่วนใหญ่มารวมกันเพื่อทำกิจกรรม เดียวกัน มีเนื้อหาสัมพันธ์กับหน่วยการสอน โดยครูให้ความสนใจอย่างทั่วถึง กิจกรรมในวงกลม มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การอภิปราย การสนทนา การปฏิบัติทดลอง การสาธิต การเล่นเกม การเล่านิทาน การศึกษานอกสถานที่ ในการศึกษาค้นคว้านี้แยกกิจกรรมในวงกลมเป็น 2 วิธีคือ

4.1 กิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมในวงกลมรูปแบบต่าง ๆ ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534 ซึ่งมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ได้แก่ การอภิปราย การสนทนา การปฏิบัติการทดลอง การสาธิต การเล่นเกม การเล่านิทาน และการศึกษานอกสถานที่ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมดังนี้คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุปกิจกรรม

4.2 กิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ หมายถึง การจัดกิจกรรมในวงกลมรูปแบบต่าง ๆ ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534 ซึ่งมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ได้แก่ การอภิปราย การสนทนา การปฏิบัติการทดลอง การสาธิต การเล่นเกม การเล่านิทาน การศึกษานอกสถานที่ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมดังนี้คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป แต่ในขณะดำเนินกิจกรรม ครูผู้สอนใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบประกอบกิจกรรมในช่วงก่อนเริ่มกิจกรรม ดำเนินกิจกรรม และสรุปกิจกรรม ประมาณช่วงละ 2 ครั้ง โดยใช้ท่อน เพลง คำคล้องจอง หรือท่าทางก็ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉบับพิมพ์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางสติปัญญา

1.1 ความหมายของพัฒนาการทางสติปัญญา

1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

1.2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

1.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner)

1.3 องค์ประกอบของพัฒนาการทางสติปัญญา

1.4 การพัฒนาความสนใจในการรับรู้ของเด็ก

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจในการรับรู้

2. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

2.2 แนวคิดและหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 รูปแบบของกิจกรรมประจำวัน

2.4 กิจกรรมในวงกลม

2.5 เทคนิคประกอบกิจกรรม

2.5.1 ความหมายของเทคนิคประกอบกิจกรรม

2.5.2 ความสำคัญของเทคนิคประกอบกิจกรรม

2.5.3 หลักการใช้เทคนิคต่าง ๆ ของครู

2.5.4 เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

2.5.5 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิคต่าง ๆ ประกอบ

กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสติปัญญา

ในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสติปัญญาจะได้กล่าวถึง รายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

✓ 1.1 ความหมายของการพัฒนาทางสติปัญญา

ทศ สรุประเสริฐ

กู๊ด (Good. 1945 : 225) ได้ให้ความหมายของสติปัญญาไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์อย่างรวดเร็ว เป็นความสามารถทางสมอง ในการรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งความสามารถทางสมองนี้สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือทดสอบทางสติปัญญา

แคทเทลล์ (Cattell. 1950 : 478) กล่าวว่า สติปัญญาเป็นพฤติกรรมทางสมอง ของมนุษย์ แบ่งออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้สองลักษณะคือ ฟลูอิด ออิลิตี้ (Fluid Ability) เป็นสติปัญญาที่เป็นอิสระ ปราศจากการเรียนรู้และประสบการณ์ แต่เป็นผลมาจากพันธุกรรม เป็นปัญญาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด สมรรถภาพสมองด้านนี้จะมีแทรกอยู่ในทุกอริยาบทของกิจกรรมทางสมอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดหรือการแก้ปัญหา เช่น ความสามารถในการใช้เหตุผล การมองเห็นความสัมพันธ์ เป็นต้น และอีกลักษณะหนึ่งของพฤติกรรมทางสมองคือ คริสตอลไลซ์ ออิลิตี้ (Crystallize Ability) เป็นสติปัญญาที่เป็นผลของประสบการณ์และการเรียนรู้ สติปัญญาลักษณะนี้มักจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น

เวชลอร์ (Wechsler. 1958 : 7) ได้ให้ความหมายของสติปัญญาไว้ว่าเป็น ความสามารถของบุคคลในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดหมาย คิดหาเหตุผลและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 66 - 67) ให้ความหมายว่า พัฒนาการทาง สติปัญญาหมายถึงความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมทางสมองให้บรรลุตามที่ตนต้องการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้คนที่มีความรู้ปัญญาลึกซึ้ง จะสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ ๆ ได้ และรู้จักวางแผนการให้ตรงจุดประสงค์กับงานที่ตนทำอยู่ การที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัว เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ดีเพียงใดนั้นก็จะต้องจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง

อยู่เสมอ ซึ่งเป็นแนวทางให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นแนวทางเพิ่มพูนความงอกงามทางสติปัญญา

สุชัย อีรดากร (2523 : 24) ให้ความหมายว่า พัฒนาการทางสติปัญญา หมายถึงความสามารถในด้านความคิด ความจำ ความมีเหตุผล ความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

เพียเจต์ (Piaget. 1962 : 74) กล่าวว่า สติปัญญาเป็นความสามารถในการคิด ความสามารถในการวางแผนและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถดังกล่าวจะพัฒนาจากความคิดความเข้าใจในระดับง่าย ๆ ในวัยเด็กไปสู่ระดับที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นในวัยผู้ใหญ่

คิมเบล (อารี เพชรนุศ. 2528 : 203 - 204; อ้างอิงมาจาก Kimble. 1961) กล่าวว่า สติปัญญาคือผลงานของความสามารถ 5 อย่างคือ

1. ความสามารถในการใช้กระบวนการที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์ (Symbol)
2. ความสามารถในการคิดหาเหตุผล (Reasoning Thinking)
3. ความสามารถในการวางแผนเป้าหมายในการกระทำ (Goal)
4. ความสามารถในการปฏิบัติอย่างได้ผลต่อสิ่งแวดล้อม
5. ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและปรับสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับตนเอง

อารี รังสินนท์ (2530 : 34) ได้ให้ความหมายของสติปัญญาว่า หมายถึงความสามารถทางสมองของบุคคลในการเรียนรู้ การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับปรุงตัวเองต่อสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างเป็นสุข

บินเน็ต (บุญไท เจริญผล. 2533 : 8; อ้างอิงมาจาก Binet. 1968 : 14 - 15) กล่าวถึงความหมายของสติปัญญา ว่าเป็นผลรวมของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถหลายประการที่สำคัญ คือ ความสามารถในการตัดสินใจ การคิดหาเหตุผล และความสามารถในการปรับตัว

โกวิท ประวาลพุกษ์ และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป. : 77) กล่าวว่า สติปัญญาคือความสามารถทางสมองทางด้านการรับรู้ การจำ การเข้าใจ การคิดอย่างมีเหตุผล การเข้าใจ

สิ่งซับซ้อน เข้าใจนามธรรม สามารถแก้ปัญหาที่ยาก ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากพันธุกรรมที่เจริญเติบโตตามวัย แต่อีกส่วนหนึ่งสามารถส่งเสริมได้จากการเรียนรู้และฝึกหัดจากสิ่งแวดล้อม

X จากความหมายของสติปัญญาสรุปได้ว่า สติปัญญาหมายถึงความสามารถทางสมองของบุคคลที่แสดงออกในความสามารถ เช่น ในการคิด ภาษา ความจำ การแก้ปัญหา และความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
ความสามารถทางสติปัญญาได้มาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมซึ่งจะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ และสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือทดสอบทางสติปัญญา

✓ 1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

ก่อนหน้า 14

1.1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

ทฤษฎีของเพียเจต์เป็นทฤษฎีว่าด้วยพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ เพียเจต์สนใจวิธีการคิดและกระบวนการคิดของเด็กมากกว่าผลการตอบสนองจากความคิด เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยอาศัยกระบวนการทำงานที่สำคัญของโครงสร้างสติปัญญาคือ กระบวนการปรับเข้าสู่โครงสร้าง (Assimilation) คือ กระบวนการที่พยายามจะนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมมาปรับให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ตามระดับสติปัญญาที่บุคคลจะสามารถรับรู้ต่อสิ่งนั้น ๆ ได้ และกระบวนการปรับขยายโครงสร้าง (Accommodation) คือ กระบวนการที่บุคคลปรับโครงสร้างความคิดหรือโครงสร้างทางสติปัญญาของตนเองให้เหมาะสมกับประสบการณ์ที่จะรับเข้าไป กระบวนการทั้งสองนี้จะทำงานร่วมกันตลอดเวลา เพื่อช่วยรักษาความสมดุล (Equilibrium) ซึ่งเพียเจต์ (Piaget, 1962 : 46) ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) อายุระหว่างตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะธรรมชาติ เช่น วัตถุ สิ่งของ เป็นต้น จะมีปฏิกิริยาต่อสภาพจริง ๆ รอบ ๆ ตัว มีปฏิกิริยาสะท้อนง่าย ๆ เช่น การดูด การกลืน การร้องไห้ เป็นต้น ภาษาที่ใช้จะเป็นที่ละคำ และพูดได้ประโยคสั้น ๆ เด็กในขั้นนี้รับรู้เฉพาะสิ่งที่เห็นรูปธรรมเท่านั้น และเป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น การชิม การฟัง การมอง การดม และการสัมผัส

2. **ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Pre-Operational Stage)** อายุระหว่าง 2-7 ปี จะเกิดพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางความคิด เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและเข้าใจท่าทางที่สื่อความหมาย การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นแต่ต้องอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของ

3. **ขั้นปฏิบัติการคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operational Stage)** อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี พัฒนาการด้านความคิดจะมีเหตุผลกับสิ่งที่เลเห็นในลักษณะที่เป็นปัญหาแบบรูปธรรม เช่น การแบ่งกลุ่ม แบ่งพวก เป็นต้น ภาษาที่ใช้เป็นไปตามสังคม มีการโต้ตอบ สามารถแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้

4. **ขั้นปฏิบัติการคิดแบบนามธรรม (Formal Operational Stage)** อยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี เป็นช่วงที่เด็กรู้จักคิดหาเหตุผลและเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรมได้ดีขึ้น สามารถตั้งสมมติฐานและแก้ปัญหาได้ เป็นระยะที่โครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กมีวุฒิภาวะสูงสุด (Maturity) เด็กวัยนี้มีความสามารถเท่าผู้ใหญ่แต่จะแตกต่างในด้านคุณภาพ เนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

จากพัฒนาการทางสติปัญญาเห็นได้ว่า เด็กปฐมวัยอยู่ในขั้นของปฏิบัติการคิด (Pre-Operational Stage) ซึ่งเด็กเริ่มมีพัฒนาการทางภาษาและความคิด แต่ยังไม่สามารถคิดหาเหตุผลได้ สามารถบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวได้ เรียนรู้จากสัญลักษณ์และใช้สัญลักษณ์ก่อนพัฒนาสู่ขั้นต่อไป

1.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner)

บรูเนอร์ (Bruner) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการของคนทางการรู้ ความคิด ซึ่งมีส่วนที่คล้ายกับทฤษฎีของเพียเจต์อย่างมาก เขาเชื่อว่าการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการทำงานภายนอกในอินทรีย์ (Organism) บรูเนอร์เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมว่าจะส่งผลต่อความงอกงามทางสติปัญญาของเด็ก

บรูเนอร์ (Bruner. 1966 : 46 - 48) ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาและการคิดออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้

1. **ขั้น Enactive Stage** เปรียบได้กับขั้น Sensorimotor Stage ของเพียเจต์

เป็นขั้นที่เด็กจะเรียนรู้ด้วยการกระทำมากที่สุด เข้าใจสิ่งแวดล้อมจากการกระทำ ในขั้นนี้ยังไม่มีการวาดภาพในสมอง (Imagery) มีลักษณะพัฒนาการด้านทักษะ

2. ขั้น Iconic Stage เปรียบได้กับขั้น Pre-Operational Stage ของเพียเจต์ ในขั้นนี้เด็กจะเกี่ยวข้องกับความจริงมากขึ้น และเกิดความคิดจากการรับรู้เป็นส่วนใหญ่อาจมีจินตนาการบ้างแต่ยังไม่สามารถคิดได้ลึกซึ้ง

3. ขั้น Symbolic Stage เป็นขั้นพัฒนาการสูงสุดของบรูเนอร์เปรียบได้กับขั้น Concrete Operational Stage และ Formal Operational Stage ของเพียเจต์ ขั้นนี้เด็กสามารถคิดได้อย่างอิสระ โดยแสดงออกทางภาษาและใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิด คิดก่อนทำ มีการเรียนรู้และใช้ภาษา มีเหตุผลและเรียนคณิตศาสตร์ได้ ความเข้าใจสัญลักษณ์ทำให้รู้จักสิ่งต่าง ๆ และมีความเข้าใจกว้างขวางขึ้น

จากทฤษฎีของบรูเนอร์สรุปได้ว่า เด็กเรียนรู้ได้โดยการกระทำ จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเพื่อเก็บเป็นข้อมูลต่อการรับรู้ ซึ่งการพัฒนาทางสติปัญญาจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการพัฒนาสติปัญญา

1.3 องค์ประกอบของพัฒนาการด้านสติปัญญา

ฮิลเดรท (Hildreth. 1950 : 17) ได้กล่าวว่า การรับรู้ทางสายตานิการสังเกตและการจำแนกเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทางสติปัญญา ซึ่งมีผลต่อความพร้อมทางการเรียนของเด็กเกี่ยวกับการเรียนรู้อักษร การสะกดคำ และการเรียนรู้เรื่องจำนวนอีกด้วย

ดาว์นิง และแทคเคย์ (Downing and Thackray. 1971 : 15) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของพัฒนาการทางสติปัญญาประกอบไปด้วย ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการจำแนกภาพและเสียง ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา

ซาลิวสกี (Zalewski. 1978 : 2804) พบว่า องค์ประกอบที่ช่วยในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจสัญลักษณ์ ความสามารถในการจัด

กระทำ ความเข้าใจในการอ่าน เข้าใจศัพท์ การมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และทักษะในการคำนวณ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2523 : 51 - 54) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของพัฒนาการทางสติปัญญาว่าประกอบด้วยความสามารถในการจำ การมีความคิดริเริ่ม ความสามารถในการสังเกต การรับรู้การแก้ปัญหา ความสามารถในการเข้าใจภาษา และความสามารถในการตัดสินใจ

เธอร์สโตน (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2524 : 41 - 43; อ้างอิงมาจาก Thurstone. n.d.) กล่าวว่า ความสามารถทางสมองของมนุษย์ต้องประกอบด้วยความสามารถย่อย ๆ หลาย ๆ อย่าง คือความสามารถด้านความเข้าใจภาษา ความสามารถในการใช้คำอย่างคล่องแคล่ว ความสามารถในการใช้ตัวเลข ความสามารถในการมองเห็นภาพมิติ ความสามารถทางด้านความไวต่อการรับรู้ ความสามารถทางด้านความจำ และความสามารถทางด้านเหตุผล

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 2) กล่าวว่า องค์ประกอบของพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ และจัดประเภทสิ่งแวดล้อมทุกชนิดที่อยู่รอบกาย ความสามารถด้านภาษา การนับ การรู้ค่าของจำนวน และความรู้ ความเข้าใจสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์รอบตัวทุกชนิด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ความพร้อมทางการเรียน ทั้งการเรียนทางภาษาและคณิตศาสตร์ โดยมีความเข้าใจภาษา และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีความพร้อมทางการรับรู้ และความสามารถในการแก้ปัญหาอีกด้วย

1.4 การพัฒนาความสนใจในการรับรู้ของเด็ก

ม.ป.ป. 16

อบรม สนิทบาล (ม.ป.ป. : 130) กล่าวถึงการพัฒนาความสนใจในการรับรู้ให้แก่เด็กว่า ความสนใจเป็นเรื่องของบุคคลแต่ละคน เด็กมีความสนใจแตกต่างกัน ครูต้องพิจารณาเลือกเข้าให้เหมาะกับสภาพนักเรียนของตน ข้อสำคัญก็คือ ต้องใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กัน เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ครูไม่ควรเลือกเฉพาะวิธีการเดียวตลอด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2527 : 23) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ช่วงความสนใจค่อนข้างสั้นเฉลี่ยประมาณ 2-3 นาที จะเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้ชอบเปลี่ยนกิจกรรมตลอดเวลา เมื่อเจริญวัยขึ้น ช่วงเวลาของความสนใจจะเพิ่มขึ้นด้วย ครูที่รู้ถึงความสนใจเบื้องต้นของเด็ก อาจจะช่วยให้ครูได้พัฒนาความสนใจของเด็กในด้านนั้น ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ครูที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำและมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนมักจะวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และจะใช้วิธีการทางอ้อมในเมื่อนักเรียนให้เป็นไปตามที่ครูต้องการ ไม่ใช้การออกคำสั่ง หรือการชี้หน้าต่าง ๆ แต่จะใช้การชี้แนะควบคู่ไปกับการเสริมแรง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 71)

ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์ (2525 : 19) กล่าวว่า การทำให้เด็กได้พัฒนาความสนใจในการรับรู้ ทำได้โดย

1. เลือกสิ่งเร้าที่ตรงกับความสนใจและระดับวุฒิภาวะของเด็ก คือไม่ง่ายจนไม่เกิดพัฒนาการในขั้นต่อไป แต่ก็ไม่ควรรายากจนเกิดความคับข้องใจ และความเครียดเพราะไม่อาจรับรู้ได้
2. เริ่มต้นจากสิ่งเร้าที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไปแล้วค่อย ๆ เพิ่มระดับความยาก และความซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ควรให้พร้อมกันหลายชนิดจนรับรู้ในรายละเอียดไม่ได้
3. ไม่ให้สิ่งเร้าชนิดเดียวกันซ้ำ ๆ เพราะจะทำให้เกิดพฤติกรรมแบบ Habituation
4. ระยะเวลาที่ให้สิ่งเร้าควรนานต่อเนื่องกันพอสมควร และไม่เปลี่ยนไปเร็วจนรับรู้ตามไม่ทัน กล่าวคือ เมื่อเกิดการหยุดตอบสนองต่อสิ่งเร้าเดิมที่ให้ซ้ำ ๆ ก็ให้หยุดสิ่งเร้าทันที และเปลี่ยนเป็นสิ่งเร้าชนิดใหม่แทน หรือหยุดให้สิ่งเร้าเดิมเป็นการพักชั่วคราว แล้วจึงให้ใหม่ภายหลังก็ได้
5. ในบางครั้งอาจเปลี่ยนสิ่งเร้าที่มีความซับซ้อน จากระดับง่ายไปหายาก หรือยากกลับไปเป็นง่าย สลับกันได้บ้าง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากรู้ แต่ไม่ควรกระทำบ่อยครั้งเกินไป หรือเปลี่ยนข้ามขั้นจากง่ายมาก ๆ ไปเป็นยากมาก เพราะจะทำให้ความวิตกกังวลช่วงได้
6. การละเลยไม่ให้สิ่งเร้า (Under Stimulation) เป็นผลเสียต่อพัฒนาการพอ ๆ กับการให้สิ่งเร้ามากเกินไป (Over Stimulation)

นอกจากนี้ กันยา สุวรรณแสง (2532 : 152) กล่าวถึงลักษณะสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการรับรู้ว่า การรับรู้ของคนเรามีข้อจำกัด ในขณะเดียวกันก็รับรู้ได้ทีละสิ่งเดียว

จึงเลือกรับรู้สิ่งที่ดีกว่า แปลก ใหม่ เด่น น่าสนใจ จึงน่าจะนำสิ่งต่อไปนี้มาเป็นหลักการหาสิ่งเร้าเกี่ยวกับบทเรียน วิธีสอน กิจกรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหว
2. การกระทำซ้ำ ๆ
3. สิ่งเร้าที่แปลกใหม่
4. ขนาดและความเข้ม

การเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหว เช่น ครูที่สอนแบบมีเสียงราบเรียบมีระดับเสียงเดียวไปเรื่อย ๆ จะสู้ครูแบบที่พูดมีเสียงหนักเบาไม่ได้ อุปกรณ์การสอนภาพยนตร์ดีกว่าภาพนิ่ง ตลอดจนการมีกิจกรรมหลาย ๆ ชนิดเปลี่ยนเวียนไปจะดีกว่ากิจกรรมจำเจ การกระทำซ้ำ ๆ ตอนใดสำคัญต้องมีการพูดซ้ำ ซ้ำ หลายครั้ง สิ่งเร้าที่แปลกใหม่ กิจกรรมใหม่ อุปกรณ์ใหม่ เป็นที่น่าสนใจมากกว่า ขนาดและความเข้ม ครูที่มีเสียงชัดเจน เด็กก็จะสนใจมากกว่าครูที่มีเสียงเบาอู้อ้อ อุปกรณ์ที่มีขนาดใหญ่สีเข้มจะน่าสนใจกว่าที่มีขนาดเล็กและสีจาง

ดังนั้น การพัฒนาความสนใจในการรับรู้ของเด็ก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้แก่เด็ก จะต้องเข้าใจความสนใจเบื้องต้นของเด็ก เพราะเด็กแต่ละคนมีความสนใจที่แตกต่างกัน การพัฒนาจึงควรคำนึงถึงวุฒิภาวะ ระยะเวลา ความแปลกใหม่ ความน่าสนใจของสิ่งที่นำมาเร้า ทั้งนี้ควรมีวิธีที่หลากหลาย ทำซ้ำ ๆ มีการสลับสับเปลี่ยน สิ่งเร้าอย่างง่ายเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากรู้ แต่ควรให้สิ่งเร้าในปริมาณที่พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป เพราะจะทำให้ความอดทนขาดช่วงได้

✓ 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจในการรับรู้

ศศพณ 146

มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการรับรู้ไว้ดังนี้

แวน (Van) ศึกษาพบว่า วุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับช่วงความสนใจของเด็ก (Leeper and others. 1974 : 562; citing Van. n.d.) และลาฮีเย่ย์ และจอห์นสัน (Lahey and Johnson) ก็พบว่า ช่วงความสนใจของเด็กต่อกิจกรรมใด ๆ เป็นเวลานานเท่าไรขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ ความสามารถทางสติปัญญา แรงจูงใจ สิ่งแวดล้อม และ

พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู (Tyler and others. 1979 : 194 - 197; citing Lahey and Johnson. n.d.)

ส่วนไทเลอร์ และคนอื่น ๆ (Tyler and others. 1979 : 194 - 197) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่มีผลต่อช่วงความสนใจและช่วงเวลาในการทำกิจกรรมของเด็กอายุ 3-4 ปี พบว่า นอกจากวุฒิภาวะแล้ว สิ่งแวดล้อมพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการที่ผู้ใหญ่อยู่กับเด็กขณะทำกิจกรรม ก็มีผลต่อช่วงความสนใจในการทำกิจกรรมของเด็กด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ บุญเยี่ยม จิตรดอน (2524 : 92 - 93) พบว่า เด็กวัยเดียวกันมีช่วงตามความสนใจในการเล่น หรือทำกิจกรรมนานต่างกัน คือเด็ก 2 ขวมนี้อายุประมาณ 7 นาที เด็ก 3 ขวมนี้อายุประมาณ 8.9 นาที เด็ก 4 ขวมนี้อายุประมาณ 12.3 นาที และเด็ก 5 ขวมนี้อายุประมาณ 13.6 นาที

ลีเพอร์ และคนอื่น ๆ (Leeper and others. 1974) ได้อธิบายว่า เนื่องจากช่วงความสนใจจะแปรผันตามสิ่งเร้า และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย เด็กแต่ละคนจึงมีช่วงความสนใจต่อกิจกรรมเดียวกันนานไม่เท่ากัน และเป็นการยากที่จะกำหนดช่วงความสนใจที่แน่นอนของเด็กแต่ละวัย

ฮิลการ์ด และคนอื่น ๆ (Hilgard and others. 1967 : 363) กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ว่า เริ่มแรกทีเดียวเด็กจะรับรู้สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว และมีความสำคัญกับตัวเด็กก่อน เมื่อได้ขึ้นการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ จะขยายกว้างขึ้น และเกณฑ์ในการเลือกรับรู้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายสิ่ง เช่น ความพอใจ ความต้องการ การนึกหวังล่วงหน้า และคุณค่า รวมทั้งอารมณ์และสภาพร่างกายในขณะนั้นด้วย

จอมศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (2520 : 67) ได้ศึกษาเรื่อง คำกริยาของเด็กอายุ 4-5 ปี พบว่า เด็กที่มีสมรรถนะจิตใจความได้ มีการรับรู้คำกริยาได้มากกว่าเด็กที่มีช่วงความสนใจสั้น

ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์ (2525 : 17 - 43) ได้ศึกษาพบว่าความสนใจในการรับรู้ และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในการเล่นหรือทำกิจกรรมสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียน (อ่าน) ของเด็กปฐมวัย และยังได้กล่าวว่า การที่จะทำให้เด็กเกิดความสนใจและตั้งใจขึ้นต้องอาศัยเครื่องเสริมแรง โดยการคิดทบทวนกลับ และยังคงมุ่งความสนใจที่จะรับรู้สิ่งนั้นต่อไปด้วย จึงแสดงว่าสิ่งที่ก่อให้เกิดความสนใจเริ่มแรกนั้นจะสามารถคงความแรงในการเร้าอยู่ หรือถูก

ทำให้อ่อนกำลังได้โดยอิทธิพลของประสบการณ์ และความสามารถในการที่จะระดมความคิด
ให้ปรากฏออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งที่จะมาเบนความสนใจออกไปนั้นก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
การเตือนตนเองให้คิดต่อ รวมทั้งลักษณะองค์ประกอบทางอารมณ์ ความใจร้อน คำนึงคั่งคร่ำ
และประสบการณ์ต่าง ๆ ในอดีต

รัตนา เพทายบรรลือ (2527 : 43) ได้ศึกษาผลการเสริมแรงทางบวก โดยใช้
การกระตุ้นจากแถบบันทึกภาพ ต่อช่วงความสนใจในการทำงานของเด็กอนุบาล ผลวิจัยพบว่าเด็ก
ที่ได้รับการเสริมแรงด้วยการกระตุ้นจากแถบบันทึกภาพหลังจากทำกิจกรรม มีช่วงความสนใจใน
การทำงานนานกว่า เด็กที่ทำกิจกรรมแล้วไม่ได้รับการเสริมแรงมีช่วงความสนใจในการทำงาน
ไม่แตกต่างจากเด็กที่ไม่ได้ทำกิจกรรมและไม่ได้รับการเสริมแรง

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า เด็กแต่ละคนมีช่วงความสนใจที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
วุฒิภาวะและสภาพแวดล้อม ฉะนั้นความสนใจในการรับรู้ที่แตกต่างกันส่งผลให้ความสามารถ
ทางสติปัญญาของเด็กแตกต่างกัน

2. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

ในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจะ ได้กล่าวถึงรายละเอียดใน
ด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยยึดแนวการจัดประสบการณ์หรือ
หลักสูตรเพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม
และสติปัญญา โดยมีได้มุ่งจะให้อ่านออกเขียนได้เช่นในระดับประถมศึกษา แต่เป็นการปูพื้นฐาน
ให้โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กเป็นหลัก และเนื่องจากเด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจาก
ประสบการณ์ตรง ฉะนั้นการจัดประสบการณ์ตรงที่ดีควรให้เด็กได้มีการลงมือทำด้วยตนเองโดยใช้
ประสาทสัมผัสทั้ง 5 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 3)

ราศี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 2) ได้ให้ความหมายการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึงการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

พัฒนา ชัยพงศ์ (2529 : 24) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์หมายถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาครบทุกด้าน มิใช่มุ่งจะให้ท่องเขียนได้ดังเช่นระดับประถมศึกษา แต่จะเป็นการปูพื้นฐานให้โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป สำหรับการจัดสภาพแวดล้อมให้กับเด็กปฐมวัยนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นช่วงแรกของเด็กในการออกสู่สังคมนอกบ้าน เด็กต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ และการที่จะช่วยให้เด็กปรับตัวได้อย่างมีความสุขนั้นคือ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่น การเล่นนั้นจะช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นมั่นคง เป็นสุข มีโอกาสตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้านให้กับเด็กปฐมวัย

จึงเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้แก่เด็กจะต้องให้เด็กได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา นอกจากนี้ประสบการณ์ที่จัดควรให้เด็กได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ มือ ตา หู จมูก และปาก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้

2.2 แนวคิดและหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537 : 22 - 23) ได้กล่าวถึงนักการศึกษาและนักจิตวิทยาพัฒนาการยอมรับกันว่าในช่วง 0-6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะเด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีในช่วงนี้ ดังนั้นนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้แนวคิดในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมแก่เด็กปฐมวัยได้ดังนี้

คอมินิอุส (Comenius) เป็นผู้ริเริ่มเกี่ยวกับการสอนเด็กเล็กว่าควรปฐมวัยควรประยุกต์วิธีสอน และอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของเด็ก โดยเขา

ได้เน้นถึงหลักการสอน ซึ่งให้เด็กศึกษาและทำความเข้าใจกับธรรมชาติ โดยใช้ทักษะการสังเกตเป็นสำคัญ

เพสตาลอซซี (Pestalozzi) ได้แนวคิดว่าการสอนเด็กเล็กต้องคำนึงถึงวัย พัฒนาการของเด็ก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล เขาเป็นผู้ริเริ่มคิดเรื่องความร่วมมือ และไม่บังคับให้เด็กเรียนแบบท่องจำ แต่ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทางวัตถุหรือรูปธรรม ที่ทำให้เด็กได้สังเกตและเข้าใจจากการเห็นด้วยสายตา สัมผัสจับต้อง และรู้สึก เขาเชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความสนใจ ความต้องการ และอัตราในการเรียนรู้

เฟรเบล (Froebel) มีแนวคิดว่าการเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ของเด็กเล็ก เขามีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายใน และจะแสดงออกเมื่อได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนด้วยการเล่นกิจกรรมต่าง ๆ เขาจึงคิดประดิษฐ์ของเล่นสำหรับเด็ก และเสนอกิจกรรมการเล่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก เฟรเบลได้ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นเป็นแห่งแรก เขาจึงได้รับการขนานนามว่า "บิดาแห่งการอนุบาล"

เพียเจต์ (Piaget) ให้แนวคิดไว้ว่า ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจำเป็นต้องให้อิสระเสรีในการอยู่ร่วมกับเด็ก ในลักษณะที่让孩子กล้าแสดงออกกล้าซักถาม กล้าตอบคำถาม ส่งเสริมให้เด็กกระตือรือร้น และส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะแข่งขันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยอมรับซึ่งกันและกัน ในกระบวนการเรียนการสอน ที่ครูจัด สิ่งแวดล้อมมาให้เด็กได้มีการกระทำในกิจกรรม สิ่งสำคัญใช้กิจกรรมการเล่นของเด็ก เป็นสื่อในการพัฒนามโนทัศน์ และการเรียนรู้ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการสอน เพราะการเล่นเป็นวิธีช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้น อยากเรียนอยากรู้

อีริกสัน (Erikson) เน้นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง และยอมรับความสำคัญของวัยเด็กเล็ก ซึ่งเป็นวัยสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทางด้านอารมณ์ แรงจูงใจ อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

กิเซลล์ (ฉวีวรรณ จึงเจริญ. 2528 : 7 - 12; อ้างอิงมาจาก Gesell. n.d.) เน้นเรื่องวุฒิภาวะ (Maturity) เขาเชื่อว่าพฤติกรรมของเด็กนั้นเป็นไปตามแบบแผน ลำดับขั้นแห่งพัฒนาการ จะข้ามขั้นไม่ได้ แต่อัตราแห่งการเจริญเติบโตจะแตกต่างกันในตัวเด็ก ในทัศนะของกิเซลล์ สิ่งแวดล้อมไม่ได้มีอิทธิพลต่อเด็กอย่างสำคัญ แต่วุฒิภาวะทางร่างกายมีความสำคัญมาก และเป็นตัวกำหนดถึงพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กด้วย

รูสโซ (Rousseau) ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษาเด็กเล็กว่า ควรให้เด็กได้
รับรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นพื้นฐาน และเน้นการพัฒนาชีวิตเด็กให้เป็นไปตามธรรมชาติ
สอดคล้องกับดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่า เด็กต้องอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก
ปากและมือ เพื่อช่วยในการรับรู้โดยเด็กลงมือกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าด้วยตนเอง เป็นการฝึก
ความสามารถและความชำนาญ

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเด็กปฐมวัยมีธรรมชาติที่อยากรู้อยากเห็น มีช่วง
ความสนใจสั้น ฉะนั้นการจัดการศึกษาควรคำนึงถึงธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กได้เรียนปนเล่น
โดยลงมือกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การชม
การมอง การทำ การสัมผัส และการลิ้มรส

พัฒนา ชัยพงศ์ (2529 : 2) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดการศึกษาที่จัดให้กับเด็ก
ปฐมวัย มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อม ๆ
กันไป สอดคล้องกับเพสตาลอสซี (Pestalozzi) ที่มุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เพื่อให้
เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางวัตถุและรูปธรรมตามความต้องการความสนใจ
และอัตราการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของเด็กทำให้เด็กเกิดทักษะต่าง ๆ จากการมอง การฟัง
การสังเกต สัมผัส จับต้อง และความรู้สึก การจัดประสบการณ์รวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมรอบตัว
เด็ก จึงควรคำนึงถึงการจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ที่มีลักษณะและคุณสมบัติเหมาะสม อันจะ
เป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์นั้น ๆ และเกิดประสบการณ์
ต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของผู้จัดเตรียม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2524 : 194)
ซึ่งตรงกับหลักการที่คอมินิอุส (Comenius) ให้ไว้ว่า ในการสอนเด็กเล็กครูปฐมวัยควร
ประยุกต์วิธีสอน และอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความสามารถของเด็ก โดยเน้น
หลักการให้เด็กได้ศึกษา โดยใช้ทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะการสังเกตเป็นสำคัญ

✶ ดังนั้นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย กิจกรรมควรเป็นแบบบูรณาการให้เด็กได้รับ
ประสบการณ์ตรง ได้ลงมือกระทำด้วยตนเองเพื่อตอบสนองต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก
ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความสนใจและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเป็นหลัก การจัดการศึกษาที่
เหมาะสมจะช่วยให้เด็กก้าวสู่พัฒนาการขั้นต่อไป

✓ 2.3 รูปแบบของกิจกรรมประจำวัน

การจัดประสบการณ์ให้เด็กระดับก่อนประถมศึกษาได้ทำให้งานกิจกรรมแทนการสอนเป็นวิชา โดยยึดแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาเป็นขอบข่ายในการจัดกิจกรรม ซึ่งจัดไว้ในรูปของแผนการจัดประสบการณ์ ดังนั้นแผนการจัดประสบการณ์จึงเป็นคู่มือหรือเครื่องมือของครูในการนำไปเป็นแนวทางของการจัดกิจกรรมให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (พัฒนา ชัยพงศ์. ม.ป.ป. : 4 - 9)

ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กก่อนประถมศึกษาต้องให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและเน้นให้เด็กมีโอกาสได้ทำเป็นรายบุคคลให้มากที่สุดตามความสามารถที่แตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 36) การจัดประสบการณ์ในรูปแบบของกิจกรรมช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งส่งผลให้เด็กเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และมีลักษณะของกิจกรรมดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำตามความสามารถของตน
2. มีหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การทดลอง การพาไปศึกษานอกสถานที่ การสาธิต การศึกษาด้วยตนเอง การสนทนาและอภิปราย เป็นต้น
3. ครอบคลุมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) กิจกรรมนาวงกลม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมการเล่นตามมุมและเกมการศึกษา (พัฒนา ชัยพงศ์. ม.ป.ป. : 10)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523 : 18 - 26) ¹⁵สรุปว่า กิจกรรมในแต่ละวันมีกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เด็กได้เคลื่อนไหวและแสดงออกด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้เด็กคิดวิธีการเคลื่อนไหว ทั้งที่มีการเคลื่อนที่และไม่เคลื่อนที่ รวมทั้งให้คิดทำทางตามจินตนาการ อาจจะมีการใช้สื่ออื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว มี 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมสัมพันธ์กับเนื้อหา
2. กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ กิจกรรมนี้ต้องจัดให้เด็กทุกวัน อาจจะเป็นการวาดภาพ ระบายสี การปั้นภาพ

การปั้น จิ๊ก ตัด ปะ การร้อย และการประดิษฐ์ เป็นต้น ครูอาจจะจัดวันละ 3-4 กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เลือกทำ อย่างน้อยวันละ 2 กิจกรรม และหมุนเวียนกันไปตามความสนใจของเด็กแต่ละคน

3. กิจกรรมการเล่นตามมุม คือการให้เด็กได้เล่นตามมุมต่าง ๆ ตามความสนใจ เช่น การเล่นในมุมบ้าน มุมหมอ มุมหนังสือ มุมบล็อก การเล่นเกมการศึกษา การเล่นในมุมวิทยาศาสตร์ หรือธรรมชาติ เป็นต้น กิจกรรมนี้มักจะจัดต่อกิจกรรมศิลปะ คือ เมื่อเด็กสามารถมาเล่นตามมุมได้ตามความสมัครใจ

4. กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายกลางแจ้ง สิ่งที่จะช่วยให้เด็กมีสุขภาพดี การเล่นกลางแจ้งอาจจะมีการเล่นน้ำ การเล่นทราย การเล่นในบ้าน ตีลูกเต๋า การเล่นเครื่องเล่นสนาม ฯลฯ

5. กิจกรรมการเล่นเกมการศึกษา เป็นสื่อประเภทเกมที่มีรูปแบบ วิธีการและกฎเกณฑ์ในการเล่นกำหนดไว้เด่นชัด เกมการศึกษาจัดให้เด็กเพื่อส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็ก และยังช่วยทบทวนเนื้อหาในหน่วยการสอนอีกด้วย

6. กิจกรรมในวงกลม คือกิจกรรมที่เด็กส่วนใหญ่มาพร้อมกัน เพื่อทำกิจกรรมเดียวกัน เช่น การฟังนิทาน การทดลองต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อหาของหน่วยการสอน การจัดที่นั่งควรจัดที่นั่งตามความพอใจ ยกเว้นในกรณีที่เด็กไม่ค่อยสนใจครู จึงควรจัดที่นั่งใกล้ ๆ การจัดที่นั่งในรูปของวงกลม วงรี ครึ่งวงกลม หรือรูปเกือกม้า จะส่งให้เด็กทุก ๆ คนได้มองเห็นสื่ออุปกรณ์ได้ทั่วถึง และสามารถมองเห็นหน้าครูเวลาครูพูด อุปกรณ์ควรมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก และถ้าเป็นภาพควรมีขนาดใหญ่ พอที่เด็กทั้งกลุ่มจะสามารถมองเห็นได้ทั่วถึง การจัดกิจกรรมในวงกลมไม่ควรจะจัดยาวนานเกินไป เพราะเด็กในวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น ซึ่งรูปแบบในการจัดกิจกรรมในวงกลมมีดังนี้คือ แบบอธิบาย แบบอภิปราย แบบปฏิบัติการทดลอง แบบสาธิต แบบเล่านิทาน แบบศึกษานอกสถานที่ และแบบเล่นเกม

กิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 6 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา หลักการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก ครูจะต้องคำนึงถึงกิจกรรมสงบ และกิจกรรมเคลื่อนไหวสลับกัน เช่น หลังจากเด็กทำกิจกรรมในวงกลมเสร็จ กิจกรรมต่อไปควรเป็นกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ใคร่ขอกล่าวถึงกิจกรรมในวงกลมอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

✓ 2.4 กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้เข้าใจเนื้อหาที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมนี้จำเป็นที่เด็กจะต้องพยายามทำความเข้าใจ การจะสอนให้ได้ผลดี ย่อมจะต้องจัดเวลาให้พอเหมาะกับวัยของเด็ก ลักษณะของกิจกรรมจึงต้องจัดให้สอดคล้องด้วย เช่น การจัดที่นั่งของเด็ก การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 52)

การจัดกิจกรรมในวงกลม มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทักษะทางสติปัญญาให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วยการสอน
 2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม คือ ฝึกการกล้าแสดงออก การมีระเบียบวินัย การรอคอย และการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีความสุข
 3. เพื่อให้เกิดความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครู
- แนวการดำเนินกิจกรรมในวงกลม ประกอบด้วย
1. ฝึกการฟัง การออกเสียง เล่าเรื่องที่ได้ฟังเพื่อฝึกความจำ ท่องคำคล้องจอง ฯลฯ
 2. ฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ เช่น ฝึกการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบในเรื่องของขนาด รูปร่าง จำนวน การนับ ฯลฯ
 3. ทำกิจกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและธรรมชาติ เช่น สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต วันสำคัญต่าง ๆ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เป็นต้น
- การจัดกิจกรรมในวงกลมมีสิ่งที่ควรคำนึง ดังนี้คือ
1. การจัดที่นั่ง ควรให้เด็กนั่งตามความพอใจ ยกเว้นในกรณีที่เด็กไม่ค่อยสนใจ จึงควรจัดที่นั่งใกล้ ๆ ครู ในการจัดที่นั่งอาจจัดในรูปของวงกลม วงรี ครึ่งวงกลม หรือรูปเกือกม้า เพราะช่วยให้เด็กทุก ๆ คนได้มองเห็นสื่อและอุปกรณ์ได้ทั่วถึง และสามารถมองเห็นหน้าครูเมื่อเวลาครูพูด
 2. ลักษณะการนั่งของครูควรให้ใบหน้าของครูอยู่ในระดับสายตาของเด็ก อาทิเช่น ถ้าเด็กนั่งกับพื้น ครูควรนั่งกับพื้นด้วย แต่ถ้าเด็กนั่งเก้าอี้ ตัวครูควรนั่งเก้าอี้ที่มีส่วนสูงขนาดเดียวกันกับของเด็กด้วย

3. สื่อและอุปกรณ์ ควรมีขนาดเพียงพอกับจำนวนของเด็ก หรือถ้าเป็นภาพควรมีขนาดใหญ่พอให้เด็กทั้งกลุ่มสามารถมองเห็นได้ทั่วถึง

4. ระยะเวลาที่จัดกิจกรรมไม่ควรยาวนานเกินไปเพราะเด็กวัยนี้ช่วงระยะเวลาสนใจสั้น (พัฒนา ชัชพงศ์. ม.ป.ป. : 16 - 17)

เนื่องจากกิจกรรมในวงกลมเป็นกิจกรรมที่เด็กมารวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับเนื้อหาของหน่วยการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนาทักษะทางสติปัญญา ให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในหน่วยการสอน (พัฒนา ชัชพงศ์. ม.ป.ป. : 17) กิจกรรมในวงกลมเป็นกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2525 : 225) กล่าวว่า เด็กจะเกิดการพัฒนาด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านการกระทำที่แสดงออกได้มากน้อยเพียงใด ครูเป็นตัวกำหนดที่สำคัญซึ่งจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ย่อมมีผลกระทบต่อเด็กเสมอ และกิจกรรมในวงกลมเป็นการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 35) ซึ่ง อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธาวีวรรณ (2523 : 88) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่จัดให้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ หลายวิชามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน ครูอาจใช้วิธีสอนได้หลายรูปแบบ เช่น การอธิบาย การเล่านิทาน การศึกษานอกสถานที่ การอภิปราย การสาธิต การเล่นเกมและการปฏิบัติการทดลอง เป็นต้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมในวงกลมมีวิธีสอนได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์แบบอธิบาย

การอธิบาย หมายถึง การอธิบายข้อความที่สอน การอธิบายเพื่อเปรียบเทียบ การอธิบายเพื่อขยายข้อความ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีการสอนโดยการบอก ใช้กันมากในทุกระดับชั้น ส่วนมากใช้ในชั้นเด็กเล็ก เพราะเด็กวัยนี้ประสบการณ์น้อย ความเข้าใจน้อย ครูจึงต้องอธิบายทำความเข้าใจก่อนที่จะทำกิจกรรมใด ๆ (สุวัฒน์ มุทฺธเมธา. 2523 : 170)

การจัดประสบการณ์แบบการอธิบาย หมายถึง กระบวนการสอนที่ครูพยายามทำให้นักเรียนชัดแจ้งหรืออธิบายให้ผู้เรียนมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ (ประดับ เรืองมัลย์. 2524 : 277)

บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กิณางค์ (2527 : 187) ได้กล่าวว่า วิธีสอนด้วยการอธิบายนั้นสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในกรณีต่อไปนี้

- 1) เมื่อเรื่องที่จะเรียนนั้นผู้เรียนจำต้องเข้าใจตอนหนึ่งตอนใดของเรื่องเสียก่อนจึงจะเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้
 - 2) เมื่อมีการอธิบายของครูแล้วให้นักเรียนเข้าใจความรู้เรื่องนั้นได้ดีและใช้เวลาน้อยกว่าวิธีอื่น ๆ
 - 3) เมื่อแนวคิดหรือหลักการนั้นจะเรียนรู้ได้โดยการอธิบาย
 - 4) เมื่อใช้วิธีอื่นแล้วได้ผลไม่คุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่เสียไป
- จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์แบบการอธิบาย ครูจะเป็นผู้สอนและมีบทบาทมากในกิจกรรม ใช้เวลาในการสอนน้อย มีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาได้มาก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย

2. การจัดประสบการณ์แบบอภิปราย

การจัดประสบการณ์แบบอภิปราย เป็นการพิจารณา สืบรวจ และตรวจสอบหัวข้อเรื่องที่จะเรียน หรือปัญหาที่ต้องการหาคำตอบโดยมีการพิจารณาทุกแง่มุมอย่างรอบครอบจากหลายฝ่าย โดยที่ผู้ร่วมอภิปรายทุกคนมีความบริสุทธิ์ใจที่จะใช้เหตุผลโต้แย้ง สนับสนุนด้วยตนเอง และมีหลักฐานแทนการใช้การปะทะกันอย่างการโต้ว่าที่ (ส่วตม์ นิยมคำ. 2517 : 157)

การจัดประสบการณ์แบบอภิปรายร่วมกันทั้งชั้น หมายถึง การสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในชั้นได้แสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผล มีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ต่อหน้าที่ประชุมของชั้น (วินิจ เกตุขำ และชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2522 : 163 - 165)

นอกจากนี้ กาญจนว เกียรติประวัติ (2524 : 120) กล่าวถึง ประโยชน์ของการอภิปรายว่า การอภิปรายช่วยปรับปรุงทักษะความคิดเห็นของผู้เรียน เช่น รู้จักหาเหตุผลมาประกอบหลาย ๆ ด้าน รู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปลี่ยนแปลงปรับความคิดของตน นอกจากนี้การอภิปรายยังเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการปรับเจตคติ ความซาบซึ้งของผู้เรียน เพราะกระบวนการทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาสิ่งต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและมีความหมาย รวมทั้งยังช่วยปรับปรุงทักษะการสื่อความหมายของผู้เรียน เช่น การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่มีมารยาทที่เหมาะสมอีกด้วย

วินิจ เกตุขำ และชาญชัย ศรีไสยเพชร (2522 : 164 - 165) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการจัดประสบการณ์แบบอภิปรายนั้นส่งเสริมให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างเจตคติที่ถูกต้อง ขยายประสบการณ์ของเด็กรให้กว้างขวาง และทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

จะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์แบบอภิปราย ผู้เรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงานในการสอน

3. การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง

การปฏิบัติการทดลอง หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำหรือทำการทดลองด้วยตนเอง การที่ได้มีโอกาสลงมือกระทำหรือปฏิบัติด้วยตนเองนั้นผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงและค้นพบความรู้ใหม่ด้วยตนเอง (น้อมฤดี จงพยัพพะ. 2519 : 44)

การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองมีประโยชน์และความสำคัญ ดังนี้

1) ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง เพราะได้ลงมือทดลองด้วยตนเอง เป็นการสนับสนุนหลักการเรียนโดยการกระทำ

2) ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ด้วย (สุชาติ โพธิวิทย์. 2522 : 57 - 58)

การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียม เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง เช่น การแบ่งกลุ่มนักเรียน การอธิบายข้อตกลงหรือระเบียบที่ควรปฏิบัติขณะทดลอง การแนะนำให้รู้จักอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดลอง เป็นต้น

2) ขั้นปฏิบัติการ เป็นการลงมือกระทำกิจกรรม

3) ขั้นสรุปและประเมินผล เป็นการซักถามผลการปฏิบัติการ การตรวจผลงาน โดยที่ครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ครูควรพยายามส่งเสริมให้นักเรียนเปรียบเทียบผลที่ได้จากการทดลองของกลุ่มตนกับกลุ่มเพื่อน เพื่อเป็นการฝึกทักษะกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ฯลฯ รวมทั้งในขณะที่ทดลองครูควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนไปด้วย เช่น ความสนใจ การร่วมมือปฏิบัติงานซึ่งเป็นการปลูกฝังการทำงานกลุ่ม และสร้างเสริมความเป็นประชาธิปไตย

จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง เด็กเรียนรู้ได้โดยลงมือกระทำ ทดลอง และปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูช่วยส่งเสริม ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

4. การจัดประสบการณ์แบบสาธิต

ระดับ เรื่องมาลัย (2524 : 283) กล่าวว่า การสาธิตเป็นการแสดงบางสิ่งบางอย่างให้ผู้เรียนดูตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อาทิเช่น การแสดงการใช้เครื่องมือ กระบวนการ วิธีการ กลวิธี หรือการทดลองที่มีอันตรายซึ่งไม่เหมาะที่จะให้นักเรียนทำการทดลอง

สฤฎญา ธาวัชรณ และคนอื่น ๆ (2520 : 58) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสาธิตที่ครูเป็นผู้แสดงการสาธิตคนเดียว ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ ครูศึกษาบทเรียน เตรียมอุปกรณ์สำหรับการสาธิต ชักข้อมการสาธิต จัดโต๊ะเก้าอี้ให้นักเรียนให้เหมาะสมกับการสาธิต และเขียนแผนภูมิแสดงลำดับขั้นการสาธิต

2) ขั้นทำการสาธิต ครูสร้างความสนใจของนักเรียนให้เกิดความสนใจในบทเรียนที่จะสาธิต และทำการสาธิตตามลำดับขั้น สาธิตซ้ำ ๆ ให้นักเรียนได้เห็นและสังเกตอย่างทั่วถึง และครูสังเกตความสนใจของนักเรียนด้วย

ในขณะที่สาธิต ครูควรอธิบายประกอบไปด้วย เน้นขั้นตอนที่สำคัญ ๆ และเขียนสรุป ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมาช่วยทำการสาธิตด้วย แต่ถ้าจำเป็นครูอาจสาธิตให้ดูซ้ำอีกด้วย

3) ขั้นสรุปและวัดผล การสรุปอาจทำได้หลายวิธี เป็นต้นว่า ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเป็นตอน ๆ ก่อนแล้วจึงให้เขียนสรุปบทเรียนทั้งหมด ให้นักเรียนลองทำดูบ้างว่าทำได้ถูกต้องหรือไม่ และวัดผลด้วยการตั้งคำถามให้นักเรียนอธิบาย เป็นต้น

5. การจัดประสบการณ์แบบการเล่นิทาน

ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2526 : 124) ได้ให้ความหมายว่า นิทานหมายถึงเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ มาเป็นเวลานานแล้ว แต่ไม่ทราบชัดว่าเริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อไหร่ การเล่านิทานก็เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นคนดีในสังคม

การเล่านิทานให้ได้ดี ครูผู้เล่าต้องมีเทคนิคในการเล่านิทาน เพื่อให้เด็กสนใจได้ตลอดเวลา ครูผู้เล่าต้องมีศิลปะ คือการใช้เสียง น้ำเสียงในการเล่านิทาน และการใช้ท่าทางประกอบการเล่านิทาน ก่อนที่จะเล่านิทานให้เด็กฟังทุกครั้งครูจะต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ซึ่งมีผลทำให้การเล่านิทานประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้เสมอ
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 66 - 68)

ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2526 : 124 - 125) กล่าวถึงการเล่านิทานให้แก่เด็กก่อนประถมศึกษาว่า ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่เด็กหลายประการ คือ

- 1) เพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กเพราะเด็กชอบฟังนิทาน
- 2) เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง
- 3) เพื่อช่วยให้เด็กได้คำนึงถึงและสร้างจินตนาการในเรื่องฝันและเรื่องจริง
- 4) เพื่อช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์เครียดจากการเรียน
- 5) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็ก รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง
- 6) เพื่อส่งเสริมในด้านมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม ศีลธรรม และมีเจตคติที่ดี
- 7) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก
- 8) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา

จริยศึกษา ฯลฯ

- 9) เพื่อ让孩子มีส่วนร่วมในการเล่านิทาน แสดงความคิดเห็นและสนทนา
- 10) เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจอยากอ่านหนังสือ

ในการเล่านิทานต้องคำนึงถึงเรื่องเวลาด้วย ควรให้เหมาะสมกับวัย เด็กอายุ 3-4 ขวบ ใช้เวลานับเกิน 10 นาที ส่วนอายุ 4-5 ขวบ หรือ 5-6 ขวบ ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 68)

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ (2526 : 37 - 41) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานไว้ดังนี้

1) การเริ่มต้น ควรหาวิธีจูงใจเด็กด้วยวิธีที่น่าสนใจ เช่น การเอ่ยถึงตัวละครที่น่าสนใจในนิทาน ทายปริศนาคำทาย หรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องนิทาน เพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจอยากรู้เรื่องและพร้อมที่จะฟังนิทาน จากนั้นครูจึงเริ่มเล่า

2) ในขณะที่เล่านิทาน ควรให้เด็กนั่งตามสบาย ผู้เล่าต้องรู้สึกสนุกสนานกับเรื่องที่เล่า การใช้เสียงควรให้ดังพอเหมาะที่เด็กได้ยินทั่วถึง และออกเสียงให้ชัดเจน การพูด

ไม่ควรจะช้าหรือเร็วเกินไป ควรให้มีจังหวะเป็นไปตามบทบาทของเรื่องที่เล่า ผู้เล่าควรทำท่าประกอบให้เห็นจริงจัง และสนุกสนานตามท้องเรื่อง ถ้ามีภาพประกอบหรือสื่อประกอบการเล่า เรื่องจะช่วยทำให้เด็กสนุกและจำเรื่องได้

3) ผู้เล่าต้องมองเห็นเด็กทุกคนขณะที่เล่า อย่าให้สายตาจับอยู่ที่เด็กคนใดคนหนึ่งนานเกินไป และต้องลำดับเรื่องเล่าให้เด็กเข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้ควรให้เหมาะกับวัยของเด็ก

4) การเล่านิทาน ให้แสดงจุดสำคัญของนิทานตามแนวที่ผู้เล่าต้องการเล่า อย่าเน้นหรือเสนอจนเด็กหมดสนุก และตอนจบนิทานก็สำคัญเหมือนตอนเริ่มต้น ต้องทำให้เด็กรู้สึกว่่านิทานสนุก และเสียดายอยากมีโอกาสฟังอีก

5) อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่านิทานมีหลายอย่าง เช่น การอ่านจากหนังสือ นิทาน ใช้ภาพแผ่น ใช้แผ่นป้ายผ้าสำลี หุ่นต่าง ๆ เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นมือ หุ่นถุง หุ่นชัก ใช้วาดภาพบนนิ้วมือ แล้วสมมติให้นิ้วมือเป็นตัวละครต่าง ๆ เล่าปากเปล่า ใช้ท่าทางประกอบตามโอกาส และวาดภาพบนกระดานดำ

จะเห็นได้ว่าประสบการณ์การเล่นนิทาน เนื้อเรื่องควรเหมาะสมกับวัยและช่วงความสนใจของเด็ก ครูมีศิลปะในการเล่าเพื่อเรียกความสนใจ มีวิธีเล่าที่แตกต่างกันในแต่ละครั้งเพื่อช่วยให้บรรยากาศการฟังนิทานน่าสนใจยิ่งขึ้น

6. การจัดประสบการณ์แบบศึกษานอกสถานที่

การศึกษานอกสถานที่ หมายถึง การศึกษานอกห้องเรียนเป็นการพานักเรียนไปศึกษาดูชีวิตจริง สถานที่จริง ของสิ่งที่ต้องการศึกษา วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานอกสถานที่คือ ให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงกับสถานที่ วัตถุ สิ่งที่มีชีวิต ไม่มีชีวิต และสิ่งที่จะศึกษาจริง ๆ โดยมีเงื่อนไขว่า สิ่งเหล่านั้นไม่สามารถนำมาให้ดูในห้องเรียนได้ เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ (ทองทิพย์ วรณพัฒน์ และคนอื่น ๆ. 2522 : 99)

วีระ ไทยพานิช (2529 : 14) ยังได้กล่าวว่า การศึกษานอกสถานที่คือการพานักเรียนไปศึกษานอกอาณาเขตของชั้นเรียนที่เรียนกันตามปกติ เพื่อให้การศึกษามีความหมาย มีคุณค่าแก่ชีวิตและความสนใจของนักเรียน ซึ่งการศึกษานอกสถานที่มี 3 ชนิดตามระยะทาง

- 1) การศึกษานอกสถานที่ในระยะทางใกล้ ๆ (Mini-trip) หมายถึง การนำนักเรียนไปยังสถานที่อื่น ซึ่งยังคงอยู่ภายในบริเวณโรงเรียน
- 2) การศึกษานอกสถานที่ในระยะทางขนาดกลาง (Midi-trip) หมายถึง การนำนักเรียนไปศึกษานอกระบบบริเวณชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียนซึ่งสามารถที่จะเดินเท้าไปได้สะดวก
- 3) การศึกษานอกสถานที่ในระยะทางไกล (Maxi-trip) หมายถึง การไปศึกษานอกสถานที่ที่จะต้องใช้ยานพาหนะ และต้องเสียเวลาอย่างน้อย 1 วันขึ้นไป (ชาอุทัย อินทรประวัติ. 2522 : 89)

นอกจากนี้ ทองทิพย์ วรรมพัฒน์ และคนอื่น ๆ (2522 : 100) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษานอกสถานที่ ดังนี้

- 1) เด็กได้รับประสบการณ์ตรง คือ ได้เห็น ได้ดู ได้คลำ ได้สัมผัส
- 2) เป็นสิ่งที่ยั่วยุให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น ไม่เกิดความเบื่อหน่าย
- 3) สามารถนำเอาสิ่งที่ได้เห็นมาปรับปรุงโรงเรียนและชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ให้ดีขึ้น
- 4) ทำให้สังคมของเด็กกว้างขวางยิ่งขึ้น
- 5) สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือสถานที่ที่ไปศึกษา

7. การจัดประสบการณ์แบบการเล่น

เกม คือ การเล่นที่มีเครื่องเล่นหรือไม่มีเครื่องเล่นก็ได้ เกมเป็นสิ่งที่กล่าวได้ว่าใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด มีความสัมพันธ์กับชีวิตและพัฒนาการของเด็กมาตั้งแต่ถือกำเนิดมาจนทำให้หันกลับมามองว่าการเรียนสำหรับเด็กนั้นมีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก (Arnold. 1975 : 110)

เกมเป็นวิธีการเล่นภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาที่กำหนดให้ ซึ่งผู้เล่นจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นผลออกมาในรูปของการแพ้ ชนะ (ทศนา แซมณี และคนอื่น ๆ. 2522 : 20) ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525 : 169) ได้กล่าวถึงความหมายของเกมว่า เป็นการเล่นของเด็ก แต่เป็นการเล่นที่พัฒนาขึ้นมาจากการเล่นที่ไม่ต้องมีระเบียบข้อบังคับมากมาเป็นการเล่นที่มีกติกา มีกฎเกณฑ์ มีการแข่งขันแพ้-ชนะ

นอกจากนี้ ประภากร โล่ห์ทองคำ และคนอื่น ๆ (2522 : 57) ยังได้กล่าวถึงเกมหรือการเล่นว่าเป็นสถานการณ์ในการสอนอย่างหนึ่งที่กำหนดกติกาการเล่น กำหนดกระบวนการเล่น เพื่อให้ผู้เล่นได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ มีความสนุกสนาน และในขณะเดียวกันได้มีการนำเอาแง่คิดหรือความคิดเห็นจากการเล่นไปวิเคราะห์วิจารณ์ขั้นขึ้นทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป การเล่นเกมช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนได้ทราบพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย

โคลัมบัส (Kolumbus. 1983 : 141 - 149) ได้แบ่งเกมออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

- 1) เกมฝึกกระทำ (Manipulative Games) คือการที่ให้เด็กนำของเล่นต่าง ๆ มาเล่นอย่างมีกฎเกณฑ์หรือกติกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาประสาทสัมผัส ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อและสายตา เช่น การเย็บปักถักร้อย ร้อยลูกปัด ตัดกระดาษ เป็นต้น
- 2) เกมการศึกษา (Didactic Games) คือ เกมที่พัฒนาการคิดของเด็ก โดยต้องคิดหาเหตุผลจากการเล่นเกมแต่ละชุดของเด็ก เช่น การจับคู่ภาพเหมือน การตัดต่อ เป็นต้น
- 3) เกมฝึกทักษะทางร่างกาย (Physical Games) หรือเกมพลศึกษา มีมากมายหลายชนิด ซึ่งรวมถึงการฝึกกายบริหารประจำวันง่าย ๆ เช่น เกมโยนน้ำ ผู้ตาม เกมไล่จับ เป็นต้น
- 4) เกมฝึกทักษะทางภาษา (Language Games) เป็นเกมที่อาศัยจินตนาการ และการใช้คำพูดโดยไม่ต้องงาใช้วัสดุอุปกรณ์ใด ๆ เช่น เกมอะไรเอ่ย เกมเกี่ยวกับการฟัง เป็นต้น
- 5) เกมทายบัตร (Card Games) เป็นเกมที่ช่วยให้เด็กแยกความเหมือน ความต่าง ฝึกการจำ และเสริมทักษะอื่น ๆ
- 6) เกมพิเศษ (Special Games) ครูอาจจะจัดให้เด็กเล่นเป็นครั้งคราว เช่น เกมล่าลายแทง เกมหาสิ่งของ เป็นต้น

เกมเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าแก่เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่เด็กพอใจมาก ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรม ช่วยให้เกิดการเรียนรู้

ที่ดี ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังช่วยผ่อนคลายความเครียดในการเล่น ทำให้เด็กสนใจและไม่เบื่อหน่าย

การจัดกิจกรรมในวงกลมจัดได้หลายรูปแบบ โดยทั่วไปนิยมใช้หลายวิธีประกอบกัน เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของเด็ก โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมอง การได้ยิน การสัมผัส การดมกลิ่น และการสัมผัส

✓ 2.5 เทคนิคประกอบกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กมีเทคนิคที่จะช่วยให้กิจกรรมบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

✓ 2.5.1 ความหมายของเทคนิคประกอบกิจกรรม พงศนิตา 34

ลัดดา นิละมณี (2521 : 209) กล่าวว่า ก่อนจะเริ่มต้นกิจกรรมใด ๆ ครูปฐมวัยควรมีเทคนิควิธีการที่เรียกร้องความสนใจของเด็ก ๆ ซึ่งจะช่วยทำให้เด็ก ๆ เฝ้ารอโดยที่เด็ก ๆ มีความพอใจซึ่งตรงกับโคลัมบัส (Kolumbus. 1983 : 161 - 162) กล่าวว่า ในการเตรียมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือการสร้างความสนใจของเด็ก วิธีการที่ทำให้เด็กสงบ และหันมาสนใจครู ทำได้โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้กับเด็ก เช่น ถ้ามีกิจกรรมประเภทสร้างสรรค์ในตอนเช้าก็ให้โยงกิจกรรมนั้นไปสู่หัวข้อที่จะสอน สำหรับเพลงหรือการเต้นรำที่จัดให้ก็ควรเกี่ยวข้องกับหัวข้อนั้น การพูดคุยสนทนา หรืออภิปราย ก็ควรสัมพันธ์หัวข้อนั้นด้วย ด้วยวิธีเหล่านี้ครูสามารถบูรณาการเนื้อหาเข้าสู่กิจกรรมประจำวันของเด็กได้อย่างเหมาะสม

พรทิพย์ วินโหมินทร์ (2530 : 39 - 40) กล่าวว่า ครูปฐมวัยควรเตรียมเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อทำให้เด็กเฝ้ารอสนใจและพร้อมที่จะฟังครู วิธีการเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กได้คลายความกระวนกระวายใจหรือความไม่อยู่สุขลงได้ เมื่อครูได้ใช้วิธีการทำให้เด็กสงบพร้อมที่จะฟังแล้ว ครูจึงเริ่มกิจกรรม

พินีย์ และคนอื่น ๆ (สิริมา ภาณุอนุวัตพงษ์. ม.ป.ป. : 26; อ้างอิงมาจาก Feeney and others. n.d.) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนกิจกรรมของครูว่า ครูควรใช้วิธีที่

ละมุนละม่อม โดยอาจใช้เพลง คำคล้องจอง การปรบมือเป็นจังหวะ การทำท่าทางต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบ มีใช้วิธีตะโกนหรือวิธีที่รับเร่ง

สรุปได้ว่า ความหมายของเทคนิคประกอบกิจกรรม คือการใช้เทคนิคดึงความสนใจของเด็กปฐมวัย จากการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย มาสู่กิจกรรมที่ครูต้องการโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เข้าใจให้เด็กสนใจ ละจากพฤติกรรมอื่น ๆ ที่กำลังทำอยู่หันมากระทำกิจกรรมตามครูในบรรยากาศที่ผ่อนคลายไม่เคร่งเครียด ตลอดช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม ครูผู้ใช้เทคนิคนี้ควรมีบุคลิกลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงของครูไม่ควรมีลักษณะบังคับ ขู่เข็ญ หรือตวาดเด็ก ครูสามารถเลือกใช้เทคนิคในช่วงเวลาใดก็ได้ที่เห็นว่าเด็ก ๆ มีสภาพที่เหนื่อย สงสัยสงสัย ไม่ฟังครู และไม่สนใจกับการทำกิจกรรม

2.5.2 ความสำคัญของเทคนิคประกอบกิจกรรม ๓๐๗๖๓๗

เทคนิคประกอบกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้เด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น ไม่ชอบอยู่นิ่ง เป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ และต้องการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เอาแต่ใจตัวเอง หงุดหงิดและเจ้าอารมณ์ ชอบปฏิเสธ ข้างพูด ข้างซักถาม สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (ศรีธรรม ธนะภูมิ. 2535 : 60) นอกจากนี้ตามธรรมชาติของเด็กมักจะซุกซน ไม่อยู่นิ่ง หันเหความสนใจได้ง่าย และเปลี่ยนจากกิจกรรมหนึ่งไปยังอีกกิจกรรมหนึ่งอยู่เสมอ ทำให้ความสนใจต่อกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดไม่นาน ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเพราะการเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพผู้เรียนจะต้องมีความสนใจที่จะเรียนก่อน จึงจะสามารถรับรู้และเกิดการเรียนรู้ได้ (รัตนา เพทายบรรลือ. 2527 : 1; อ้างอิงมาจาก Goodenough and Tyler. 1959 : 273 - 275, Morrison and Perry. 1961. 12 - 13; Norman. 1969 : 14) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็ก ๆ ที่เพิ่งจะจากบ้านแม่ใหม่ ๆ ยังไม่คุ้นเคยกับเกณฑ์และสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ที่โรงเรียน ความเคยชินจากการได้รับความเอาใจจากบุคคลแวดล้อมที่บ้านอาจทำให้เด็กเกิดปัญหาพฤติกรรมกับเพื่อน ๆ ซึ่งอยู่ในวัยเดียวกันมีความต้องการในลักษณะเดียวกันได้ เช่น การแย่งของเล่น การทะเลาะวิวาท การโต้เถียงตลอดจนมีการประทุษร้ายและทำร้ายซึ่งกันและกัน เช่น การผลัก กัด ขว้างปา ทบตี หยิกขู่ ฯลฯ ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เป็นอันตรายได้ สภาพการณ์เช่นนี้ครูไม่อาจหยุดยั้งได้ โดยการ

ตวาด คำ ขู่ เขี่ย บังคับหรือเย้ยแหย่เด็ก เพราะจะมีผลกระทบต่อจิตใจและมีผลไปถึงบุคลิกภาพของเด็กได้ เช่น ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น กลายเป็นคนไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก และอาจทำให้เด็กรู้สึกผิดในการคิดจะทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนมีความรู้สึกไม่อยากมาโรงเรียน (พรณี ช.เจนจิต. 2522 : 68 - 73)

โคลัมบัส (Kolumbus. 1983 : 154) กล่าวว่า ช่วงเวลาในวัยอนุบาลเป็นช่วงเวลาที่จะเอื้ออำนวย เด็ก ๆ จะต้องมีเวลาที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ และต้องได้รับประสบการณ์มาก จึงยังไม่มีอารมณ์มากพอเกี่ยวกับเวลาซึ่งบางครั้งก็ดูเหมือนว่าไม่เพียงพอแต่บางครั้งก็มากเกินไปสำหรับเขา ตัวอย่างเช่น เด็กอายุ 4 ปี มีช่วงเวลาด้านการนั่งฟังนิทานหรืออภิปรายความคิดเห็นประมาณ 15-20 นาที เด็กที่มีอายุต่ำกว่านี้จะมีช่วงระยะเวลาสั้นกว่านี้ แต่ถ้าเด็กที่มีอายุสูงกว่านี้จะมีระยะเวลาในการนั่งนานกว่านี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจึงควรปรับปรุงตารางของกิจกรรม โดยการสลับช่วงเวลาของกิจกรรมและมีการพักเงียบ ๆ ตัวอย่างเช่น ในช่วงที่เด็ก ๆ กระตือรือร้นตื่นเต้นต่อการมาโรงเรียน ครูควรจะมีกิจกรรมที่เงียบ ๆ และผ่อนคลาย แล้วจึงเริ่มคุยเกี่ยวกับวันต่อไปหรือวันหยุดที่จะมาถึง เมื่อเห็นว่าเด็ก ๆ รู้สึกสบายใจและคุ้นเคยกับกรอบที่โรงเรียนกำหนดไว้ได้แล้ว ครูก็สามารถที่จะปล่อยพวกเขาให้เป็นอิสระจากกลุ่ม เพื่อเพิ่มกิจกรรมของตนเองตามลำพังได้

การเรียนของเด็กปฐมวัยเป็นการเรียนโดยปฏิบัติจริง เด็กควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม ก่อนทำกิจกรรมเด็กจะรู้สึกกระตือรือร้น หลังการทำกิจกรรมเด็กควรได้ผ่อนคลาย อาจใช้เพลงหรือนิทาน

สปีเดก (Spodek. 1982 : 413) ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากบุคคลต่าง ๆ ในการเตรียมบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย และสรุปได้ว่า ครูปฐมวัยไม่ควรดุหรือทำโทษเด็ก เมื่อทราบว่าเด็กไม่สนใจที่จะร่วมกิจกรรม ตลอดจนไม่สังคมกับผู้อื่น แต่ควรใช้วิธีการชักจูงให้เด็กทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่ดีขึ้นได้

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529 : 73) ได้กล่าวถึงการกำหนดตารางเรียนหรือตารางกิจกรรมในชั้นอนุบาล ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทั้งกายและใจ หากไม่กำหนดเช่นนั้น เด็กอาจทำกิจกรรมมาดึกกิจกรรมหนึ่งมากเกินไปจนเหนื่อยและเครียด ทำให้หงุดหงิดแล้วทำกิจกรรมต่อไปไม่ได้ผลเต็มที่ ในการจัดตารางกิจกรรมครูปฐมวัยจึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการและจิตวิทยาเด็ก และกิจกรรมให้สอดคล้องกัน

ทวีป อภิลิทธิ (2527 : 42) กล่าวว่า เทคนิคประกอบกิจกรรมจะช่วยทำให้เด็กสนใจ ทำสิ่งที่ครูสอน เทคนิคของครูจะช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการกล้าอภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า ครูควรจัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำการเล่นเข้าไปสอดแทรกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้ เด็กไม่เบื่อหน่าย และเกิดความสนใจในการเล่น โดยครูทำหน้าที่กำหนดแนวทางและขอบเขต ตามที่ได้วางแผนล่วงหน้าไว้ (นวิรัตน์ วัฒนะนนท์, 2527 : 210; อ้างอิงมาจาก มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, ม.ป.ป.) เทคนิคประกอบกิจกรรมจึงเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นและ สำคัญต่อครูปฐมวัยที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก

จากเหตุผลดังกล่าว พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537 : 36) สรุปได้ว่า เทคนิค ประกอบกิจกรรมมีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยดึงความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย
2. เป็นการเปลี่ยนอิริยาบถของเด็กเนื่องจากเด็กปฐมวัยมีช่วงความสนใจสั้น
3. สามารถใช้กิจกรรมนี้เป็นการนำ ก่อนการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรม
4. เป็นกิจกรรมที่ใช้เปลี่ยนบรรยากาศในระหว่างดำเนินกิจกรรม
5. เป็นกิจกรรมที่ใช้เปลี่ยนบรรยากาศระหว่างช่วงต่อกิจกรรม
6. ใช้กิจกรรมนี้เป็นการสรุปเมื่อจบกิจกรรม
7. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กและครูมีสุขภาพจิตดีส่งผลต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย
8. กิจกรรมนี้ช่วยทำให้การจัดกิจกรรมของครูดำเนินไปได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย
9. เป็นการพัฒนาเทคนิควิธีการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
10. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดทักษะด้านการมอง การสังเกต การจำ การ เปรียบเทียบ การคิดแก้ปัญหา ฯลฯ ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก
11. ช่วยให้เกิดพัฒนาการด้านภาษา จากการฟัง การพูด การท่องคำคล้องจอง การแปลความหมาย ตลอดจนการปฏิบัติตามคำสั่ง
12. ช่วยให้ได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และ ประสาทสัมพันธ์ระหว่างความคิด มือ และสายตา

13. ครูสามารถเลือกใช้เทคนิคการประกอบกิจกรรมได้ตามความต้องการ และตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์และวัยของเด็ก

สรุปได้ว่า เทคนิคประกอบกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ครูสามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุผลสำเร็จ เพราะเทคนิคประกอบกิจกรรมช่วยให้เด็กได้รู้สึกเป้าหมายในกิจกรรม ทั้งยังช่วยดึงความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาต่อไป

2.5.3 หลักการใช้เทคนิคต่าง ๆ ของครู มอศปอ 37

การใช้เทคนิคประกอบกิจกรรม ควรยึดหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมโดยคำนึงถึงพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา โดยฝึกให้เด็กได้ใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการใช้ประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา ทักษะการคิด ทักษะการสังเกต ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการมอง การฟัง และทักษะการแก้ปัญหา ฯลฯ การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงเด็กเป็นหลัก และให้สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก โดยคำนึงถึงความยากง่ายให้ปะปนกัน เช่น การทำท่าทางประกอบกิจกรรมเริ่มจากง่าย ๆ ไปจนถึงท่าที่ยากและซับซ้อนกัน โดยทำสลับกันไปอาจใช้หุ่นเพื่อช่วยส่งเสริมความเข้าใจของเด็ก เทคนิคประกอบกิจกรรม นับเป็นเทคนิคหนึ่งซึ่งดึงความสนใจของเด็กปฐมวัยโดยครูเป็นผู้ใช้วิธีการนี้ ช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ละพฤติกรรมอื่น ๆ ที่กำลังกระทำอยู่ หันมากระทำกิจกรรมตามครู ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายไม่เคร่งเครียด ตลอดช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรมครูใช้เทคนิคนี้ควรมีบุคลิกลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงของครูไม่ควรมีลักษณะบังคับ ชู หรือตวาดเด็ก ในการใช้เทคนิคนี้ครูสามารถเลือกใช้ในช่วงเวลาใดก็ได้ที่เห็นว่าเด็ก ๆ อยู่ในสภาพที่วุ่นวายส่งเสียงดัง ไม่ฟังเสียงครูและไม่สนใจกับการทำกิจกรรม

วิธีการใช้เทคนิคประกอบกิจกรรม

เพื่อให้เทคนิคประกอบกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควรใช้วิธีดังนี้

1. ครูเป็นผู้ใช้เทคนิคประกอบกิจกรรม
2. ครูผู้ใช้นี้ควรมีบุคลิกลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

ไม่บังคับ

3. ครูสามารถใช้เทคนิคประกอบกิจกรรมในช่วงใดของกิจกรรมก็ได้ที่เห็นว่าเด็กสนใจทำกิจกรรม เช่น ช่วงเริ่มต้น กิจกรรมหลัก ช่วงต่อระหว่างกิจกรรม

4. การเริ่มใช้เทคนิค โดยครูเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย ความต้องการและความสนใจ โดยยึดจากหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เช่น การใช้หุ่นแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ เช่น การทักทาย ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เล่านิทาน ทายปริศนา ตลอดจนการนำทำทางต่าง ๆ

5. การดำเนินกิจกรรม สามารถจัดได้ทั้งในรูปแบบกิจกรรมเดี่ยว เช่น การใช้หุ่นเล่าเรื่อง ทักทาย พูดคุยกับเด็ก ๆ และกิจกรรมผสม เช่น การใช้หุ่นนำร้องเพลง หุ่นนำท่องคำคล้องจอง หุ่นเล่านิทาน หุ่นทายปริศนา เป็นต้น

6. ในบางครั้งอาจใช้วิธีการให้หุ่นชักชวนเด็ก ๆ ออกมาร่วมทำกิจกรรมหรือนำกิจกรรมแทนได้ โดยที่เด็กอาจออกมาร่วมกิจกรรมทีละคนหรือออกมาเป็นกลุ่มก็ได้

เทคนิคประกอบกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กสนใจ ครูมีเทคนิคที่จะเรียกความสนใจของเด็กได้หลายวิธี ดังนี้

1. คำถาม คำถามเป็นสิ่งที่เราที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยกระตุ้นและจูงใจผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการฟัง อ่าน คิด สนใจ ค้นคว้า และนอกจากช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และจดจำเนื้อหาที่ตรงกับคำถามได้ดีแล้ว ยังช่วยให้เรียนรู้และจดจำเนื้อหาอื่น ๆ ที่ผู้เรียนเรียนในขณะที่มีการสอน (ชีवाल ศรีสละ. 2525 : 1; อ้างอิงมาจาก Hiller. 1974 : 202)

2. สื่อ สิ่งเร้าทั้งหลายที่ให้ประสบการณ์แก่เด็ก ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม เป็นสื่อหรือสิ่งเร้าให้เด็กรับรู้ เด็กจะรับรู้ได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสนใจ ความตั้งใจในการรับรู้ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยดึงช่วงความสนใจ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช. 2527 : 18)

3. เพลง ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพลงเป็นสื่อในการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมเพลงควรคำนึงถึงลักษณะของเพลง ควรมีเนื้อร้องง่าย ๆ สั้น ๆ คำซ้ำ ๆ เสียง

ไม่สูงหรือต่ำเกินไป ทำนองง่าย จังหวะชัดเจนไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป (มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช. 2532 : 457)

4. คำคล้องจอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 :
22 - 23) กล่าวว่า คำคล้องจองหมายถึงคำประพันธ์ อาจเป็นโคลง กลอน ฯลฯ ซึ่งใช้
ถ้อยคำง่าย ๆ เหมาะสมกับวัย มีเนื้อหาสาระง่าย ๆ ท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
ทำให้เข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

5. นิทาน นิทานเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา
เด็กเกิดความสุข เพลิดเพลินจากการฟังนิทาน นอกจากนี้ยังพัฒนาด้านสติปัญญา ได้แก่ การนำ
การพูด การอ่านและการเขียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 472)

6. การใช้ทำทาง เทคนิคการใช้ทำทางเป็นวิธีการที่ช่วยให้เด็กคลายความกระวน
กระวายใจหรืออยู่ไม่สุขลงได้ ช่วยเหลือเด็ก ๆ มีโอกาสบริหารกล้ามเนื้อเล็ก ช่วยให้เรียนรู้คำ
ศัพท์ ได้ด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย (Gordon and others. 1972 : 44)

เทคนิคประกอบกิจกรรม เป็นเทคนิคที่ครูใช้เพื่อดึงความสนใจของเด็กมาสู่ตัวครู
ซึ่งการใช้เทคนิคครูสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม และเมื่อเด็กหันมาสนใจครูมีสมาธิ
ในการเรียน ครูสามารถหยุดใช้เทคนิคประกอบกิจกรรมในช่วงนั้นได้

2.5.4 เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ หน้า 49

การเตรียมเด็กให้สงบ หมายถึง การทำให้เด็กสงบลงโดยการดึงความสนใจของเด็ก
ในขณะที่กำลังคุยหรือเล่นกันอย่างไม่เป็นระเบียบมาสู่กิจกรรมที่ครูต้องการ โดยทั่วไปมักจะพบว่า
ครูมักใช้วิธีตะโกนให้เด็กเงียบหรือเลิกเล่น ในบางครั้งครูใช้ไม้บรรทัดพาดกับโต๊ะเพื่อให้เด็ก
หันมาสนใจ และเงียบเสียง ซึ่งล้วนแต่เป็นวิธีการที่ทำให้ครูเหนื่อยและเสียอารมณ์ ทางหนึ่ง
ที่อาจใช้ได้ผลดีกว่า โดยกระทำกิจกรรมใด ๆ กิจกรรมหนึ่งเพื่อให้เด็กหันมาสนใจแล้วสงบลง
ซึ่งเรียกว่าการเตรียมเด็กให้สงบหรือการเก็บเด็ก ซึ่งวิธีการนั้นนอกจากจะเป็นการดึงความสนใจ
ให้เด็กกลับมามีสมาธิดังเดิมแล้ว ยังเป็นการเปลี่ยนอิริยาบถ และทำให้เด็กสนุกสนานอีกด้วย
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 23; พัฒนา ชัยพงศ์. 2535 : 1)

ในการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมเด็กให้สงบ ครูปฐมวัยสามารถเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ
ได้ตามความต้องการและตามความเหมาะสม พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2530 : 39 - 40)

กล่าวไว้ว่า ครูปฐมวัยควรเตรียมวิธีการที่หลากหลายในการนำมาใช้เพื่อทำให้เด็กเจียบเจียน และพร้อมที่จะพังครุ ในทำนองเดียวกัน อบรม สันภิบาล (ม.ป.ป. : 131) กล่าวว่า วิธีการสร้างความสนใจย่อมมาใช้ในโอกาสต่าง ๆ กัน ครูต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนของตน ข้อสำคัญก็คือต้องใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กัน เพื่อยั่วยุให้เด็กสนใจ ครูไม่ควรเลือกใช้เฉพาะวิธีการเดียวตลอด ซึ่งจะทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

การเตรียมเด็กให้สงบเป็นกิจกรรมที่ใช้วิธีได้หลากหลาย ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความสนใจ สถานการณ์ในขณะนั้น และความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ นอกจากนี้ครูควรคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ

ในการเลือกศึกษาคำนี้ กิจกรรมที่นำมาใช้เพื่อการเตรียมเด็กให้สงบ ได้แก่ ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีรายละเอียดต่อไปนี้ หุ่น การใช้ท่าทาง เพลง คำคล้องจอง และนิทาน

หุ่น

ลัดดา นิละมณี (2521 : 154) กล่าวว่า เด็กเล็ก ๆ ชอบตัวแสดงที่มีการเคลื่อนไหว ได้มากกว่าตัวแสดงอยู่นิ่ง ๆ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นธรรมชาติและมีชีวิต ซึ่งพรทิพย์ วินโกมินทร์ (2530 : 102) กล่าวว่า ครูปฐมวัยสามารถนำหุ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เด็กจะสนใจและตั้งใจฟัง หุ่นช่วยเพิ่มความสนุกสนานยิ่งขึ้น ครูอาจเป็นผู้เชิดหุ่นเองหรืออาจให้เด็กช่วยกันเชิดหุ่นก็ได้ จึงกล่าวได้ว่า หุ่นมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมมาก

บึงอร ดวงดุขี (2535 : 21) กล่าวว่า การที่หุ่นได้รับความสนใจจากทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกประสบการณ์ ศาสนา ค่านิยม เป็นเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1. หุ่นสอนหรือให้การศึกษาเพื่อพัฒนาปัญญาด้านคุณธรรม เจตคติ ค่านิยม ศีลธรรม จรรยา การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์ต่าง ๆ
2. ให้ความเพลิดเพลิน รื่นเริง บันเทิงใจ
3. ฝึกทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล และวิจารณ์ รวมทั้งทักษะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบในชีวิตประจำวัน และที่สำคัญคือมีความทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์ สามารถนำเอาบุคคลที่มีชื่อเสียง (ดารา นักร้อง นักการเมือง หรือบุคคลอื่น ๆ) มาผูกเป็นตัวละครได้ และยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถโต้ตอบกับผู้ชม และผู้ชมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับการแสดงได้ด้วย ซึ่งนับว่าเป็นเสน่ห์ที่สำคัญของหุ่น

หุ่นเป็นสิ่งที่ครูใช้ในลักษณะของสิ่งที่เคลื่อนไหวได้ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการและความสนใจของเด็กเล็ก ๆ โดยที่เด็กอาจจะนำมาเล่นเองได้ การใช้หุ่นเรียกร้องความสนใจจากเด็กได้ดี เด็กจะเกิดความสนุกสนานจากการได้ดูหุ่นและเล่นหุ่น เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีจินตนาการสูงในการสร้างเรื่องราวสมมติ (พัฒนา ชัชพงศ์. 2535 : 12)

สรุปได้ว่า หุ่นเป็นสิ่งที่ช่วยในการสอนของครู เพราะหุ่นมีการเคลื่อนไหว เนื่องจากเด็กวัยนี้มีจินตนาการสูง หุ่นจึงช่วยดึงความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กตั้งใจทำ และยังช่วยเพิ่มความสนุกสนานอีกด้วย

การใช้ท่าทาง

การใช้ท่าทางนับเป็นเทคนิควิธีการที่สำคัญในการเตรียมเด็กให้สงบ การทำกิจกรรมนี้ครูจะนัดแนะกับเด็ก ๆ ว่า เมื่อเห็นครูทำท่าอย่างใดแล้วให้เด็กทำตาม โดยที่ครูจะต้องมีสีหน้าสงบ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสงบลงด้วยแล้วจึงทำท่าทางต่าง ๆ เช่น

1. ตบมือ 3 ครั้ง พร้อมกับนับเบา ๆ ว่า 1 2 3 ครูจะทำซ้ำ ๆ ไปเรื่อย ๆ จนกว่าเด็กจะสงบลง

2. ครูทำท่าหลายอย่างเรียงตามลำดับให้เด็กทำตาม เพื่อให้เด็กเปลี่ยนความสนใจมาอยู่ที่การระมัดระวัง ทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ต้องการดังรายละเอียดของตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับที่ 1 เอามือแตะบ่า 3 ครั้ง พร้อมทั้งนับ 1 2 3 เบา ๆ

ลำดับที่ 2 เอามือแตะศีรษะ 3 ครั้ง พร้อมทั้งนับ 1 2 3 เบา ๆ

ลำดับที่ 3 เอามือแตะบ่า 3 ครั้ง พร้อมทั้งนับ 1 2 3 เบา ๆ

ลำดับที่ 4 เอามือแตะศีรษะ 3 ครั้ง พร้อมทั้งนับ 1 2 3 เบา ๆ

ครูทำท่าทางตั้งแต่ลำดับที่ 1, 2, 3, ... 4 เมื่อครบแล้วก็ขึ้นต้นใหม่หมุนเวียนไปเรื่อย ๆ จนกว่าเด็กจะสงบลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 29; พัฒนา ชัชพงศ์. 2535 : 1)

นอกจากเทคนิคการใช้ท่าทางดังกล่าวแล้ว เทคนิควิธีการใช้ท่าทางที่ทำให้เด็กสงบที่น่าสนใจอีกวิธีหนึ่งคือ การใช้ท่าทางอย่างสงบ

การใช้ท่าทางอย่างสงบ กิจกรรมนี้ครูจะนัดแนะกับเด็กว่าให้เด็กทุกคนมองสบตาครู เมื่อเห็นครูทำท่าอย่างใดแล้วให้เด็ก ๆ ทำตามครู โดยที่ครูมีสีหน้าที่สงบ ซึ่งจะช่วยให้เด็ก

ส่งบลด้วย แล้วจึงทำท่าทางต่าง ๆ เช่น ทำท่าขีดเขียนในอากาศ การเปลี่ยนตะอวัยวะต่าง ๆ ทั้งนี้โดยอาการสงบไม่มีเสียงใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งแตกต่างไปจากการใช้ท่าทางประกอบเสียง เช่น เสียงเพลง การปรบมือ คำคล้องจอง ฯลฯ

การเล่นกับนิ้วมือ

การเล่นกับนิ้วมือ (Finger Play) เป็นเทคนิคการใช้ท่าทางที่สำคัญอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งพรทิพย์ วินโกมินทร์ (2530 : 39 - 40) กล่าวว่า ครูปฐมวัยควรเตรียมวิธีการที่หลากหลายในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อทำให้เด็กเงียบเสียงและพร้อมที่จะฟังครู เช่น การเล่นกับนิ้ว หรือใช้เพลงสั้น ๆ ที่เด็กสนใจ วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้คลายความกระวนกระวายใจหรือความไม่อยู่สุขลงได้ เมื่อเด็กได้ใช้วิธีการให้เด็กสงบพร้อมที่จะฟังแล้วครูจึงเริ่มกิจกรรม

โคลัมบัส (Kolumbus. 1983 : 14) กล่าวว่า ฟิงเกอร์ เพลย์ (Finger Play) เป็นการใช้ข้อความสั้น ๆ ประกอบกับการเคลื่อนไหวของนิ้วและมือ การใช้วิธีนี้เป็นการเพิ่มเครื่องมือในการละเล่น และการแสดงออกในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็ก นอกจากนี้ เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นความสนใจในช่วงระหว่างการเปลี่ยนกิจกรรมของเด็กแล้ว ฟิงเกอร์ เพลย์ (Finger Play) จะช่วยกระตุ้นให้เด็กได้ร่วมสนุกทั้งด้วยคำพูดและท่าทาง ส่วนมากการเล่นฟิงเกอร์ เพลย์ จะเป็นการเล่นที่เกี่ยวข้องกับการนับเลข การทำท่ากิริยาอาการต่าง ๆ หรืออาจกล่าวถึงสัตว์ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อความสั้น ๆ เรื่องสั้น ๆ

สำหรับเด็กเล็ก ๆ เพลง และคำคล้องจองจำนวนมากที่นำมาใช้ในการเล่นกับนิ้วและมือจะช่วยให้เด็ก ๆ ได้มีโอกาสบริหารกล้ามเนื้อเล็ก และช่วยให้เขาสามารถเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ได้ด้วยความสนุกสนาน กิจกรรมนี้สามารถเล่นเป็นกลุ่ม หรือเล่นตามลำพังได้ และจะทำให้ผู้เล่นสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย (Gordon and others. 1972 : 44)

ลัดดา นิละมณี (2521 : 131) กล่าวถึง เทคนิควิธีการเล่นกับนิ้วมือ (Finger Play) ไว้ดังต่อไปนี้

1. การเล่นกับนิ้วมือเป็นการเล่นเงียบ ๆ ซึ่งเป็นเรื่องราว เป็นคำคล้องจองหรือเป็นคำประพันธ์ที่ใช้นิ้วมือเป็นนักแสดงบทบาท เด็ก ๆ พอใจการเล่นกับนิ้วมือ และเป็นวิธีที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแก่เด็กก่อนวัยเรียน ครูมักจะนำมาใช้ก่อนจะเริ่มต้นเล่านิทาน หรือก่อน

เวลาเพลง-ดนตรี เพื่อเรียกร้องความสนใจของเด็ก ๆ เป็นวิธีการที่ครูนำเทคนิคที่เป็นประโยชน์ มาใช้ช่วยให้เด็ก ๆ เจียบ เด็ก ๆ มักจะพอใจและขอร้องให้เล่นซ้ำอีก การซ้ำคำพูดและเลียนแบบการแสดงของครู ช่วยให้เด็ก ๆ ค้นกับเสียงของตนเองในสภาวะการฟังซึ่งเป็นแบบอย่าง มากกว่ากิจกรรมการเล่นธรรมดา และการร้องเพลงร่วมกัน ทำให้เป็นแบบพื้นฐานสำหรับการ พัฒนาท่าทางของเด็กต่อไป

2. ครูบางคนได้รวบรวมคำประพันธ์สำหรับใช้เล่นกับนิ้วมือไว้จำนวนมาก และหยิบยกออกมาใช้ให้ตรงกับเรื่องนิทานที่กำลังจะเล่าให้เด็กฟังก็มี การที่ครูจะนำวิธีการเล่นกับนิ้วมือ มาใช้เล่นและสอนเด็กนั้น ครูจะต้องจำการเล่นอย่างคล่องแคล่ว การเล่นกับนิ้วมือบางบทก็ เกี่ยวกับจำนวน เกี่ยวกับสถานที่ และเกี่ยวกับร่างกาย การเล่นกับนิ้วมือของเด็ก ๆ ช่วยให้ เขาได้คำศัพท์เพิ่มขึ้น ทำให้เด็ก ๆ ฝึกลมองและฟัง ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในการใช้เสียง ในสภาพของสังคม พร้อมทั้งเกิดความสนุกสนานไปด้วย

3. ครูควรคำนึงถึงบทของการเล่นกับนิ้วมือที่จะนำมาแนะนำแก่เด็ก ๆ ควรจะ ช่วยให้เด็กสามารถใช้นิ้วมือร่วมกันและประสบผลสำเร็จ ถ้าหากบทของการเล่นกับนิ้วมือนั้น ทำให้เด็กเข้าใจได้ยาก ก็จะทำให้เด็กไม่สมหวัง

นิตยา สุวรรณศรี (2530 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงการเล่นกับนิ้วมือ และเพลง ประกอบท่าทาง (Finger Play and Action Songs) ว่าเป็นการฝึกกล้ามเนื้อนิ้ว และ กล้ามเนื้อเล็ก นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่นกับนิ้วมือและเพลงประกอบท่าทาง ไว้ว่า

1. เพิ่มความคล่องแคล่วของการใช้นิ้วมือและการควบคุมกล้ามเนื้อ
 2. พัฒนาความเข้าใจจังหวะของการพูด ดนตรีและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต
 3. กระตุ้นให้มีความเข้าใจในความคิดรวบยอดเกี่ยวกับขนาด รูปร่าง และสถานที่ หรือทิศทาง
 4. สร้างคำศัพท์และช่วยในการพัฒนาทางภาษา
 5. ฝึกให้มีการแสดงออก กระตุ้นให้เด็กมีการตอบสนอง อาจจะทาง การพูด
- ตีความหมาย ความคิดรวบยอด หรือการฝึกร่างกาย
6. ช่วยในการสอนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวนโดยเฉพาะ 1-10
 7. ให้มีช่วงเวลาผ่อนคลายบ้าง (เช่น ในโอกาสเคลื่อนไหวด้วยตัวเอง)

8. ช่วยเด็กในการเรียนรู้ การทำตามข้อแนะนำ
9. สอนการเรียงลำดับ
10. เพิ่มช่วงความสนใจให้ยาวขึ้น
11. พัฒนทักษะการฟัง
12. ให้โอกาสเด็กได้สนุกสนาน

ข้อแนะนำในการสอนการเล่นกับนิ้วมือและเพลงประกอบทำท่าทาง

1. สาธิตท่าทางที่เหมาะสมขณะที่ครูร้องเพลงให้เด็กเรียนรู้
2. ให้เด็กทำตามท่าทางเลียนแบบครู
3. ครูทำท่าทางให้ดูอีกครั้งแล้วให้เด็กที่สนใจเข้าร่วมทำท่าทางและร้องเพลง
4. ทำท่าทางช้า ๆ พอที่เด็กจะตามทัน
5. ทำท่าทางช้า ๆ บ่อย ๆ พอที่เด็กจะคุ้นเคยกับท่าทางเหล่านั้น
6. เสนอแนะวิธีการหลาย ๆ อย่าง
7. ควรกระตือรือร้น และใช้เพลงที่สนุกสนาน
8. ร้องเพลงเก่า ๆ ที่ชอบซ้ำอีก
9. อาจจะส่งเนื้อร้องและทำนองไปให้ผู้ปกครองที่บ้านบ้างเพื่อให้เด็กจะได้มีโอกาส

เล่นที่บ้านบ้างโอกาส

10. ครูอาจจะทำแฟ้มสำหรับเพลงเหล่านี้ เพื่อสะดวกในการใช้
11. เมื่อมีเพลงใหม่ ๆ ควรจะเขียนสัญลักษณ์ตัวใด ๆ แล้วนำเนื้อเพลงไปติดไว้บนฝาผนังเพื่อที่ครูคนอื่น ๆ จะได้มองเห็นด้วย

การสอนต้องดูคุณภาพของผู้เรียน และความพร้อมของผู้เรียน ความยากง่ายของเนื้อหามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยดึงความสนใจของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การเล่นกับนิ้วมือช่วยทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน คลายความกระวนกระวายใจ ความอยุ่ไม่สุข นอกจากนี้เทคนิคการเล่นกับนิ้วมือนี่ยังช่วยดึงความสนใจของเด็กเพิ่มช่วงความสนใจของเด็กให้ยาวขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กต่อไป

เพลง

ลัดดา นิละมณี (2521 : 163 - 164) กล่าวว่า เพลงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็กมาก จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ผลิตเพลงต่อการฟังเพลงหรือร้องเพลงด้วย บางทีในระยะแรก ๆ เด็กยังไม่พร้อม ก็อาจเป็นแค่ฟังเพลง ต่อมาเด็ก ๆ ก็จะชอบร้องเพลง คลอหรือคู่กับเด็กคนอื่น ร้องเพลงเป็นหมู่ ตลอดจนร้องเพลงเดี่ยว ในการร้องเพลงของเด็ก ๆ นั้นมิใช่เพียงนั่งร้องเพลงหรือยืนร้องเพลงเท่านั้น แต่เด็ก ๆ พอใจที่จะทำท่าทางประกอบเพลงด้วย ในโอกาสเดียวกันกับที่เด็ก ๆ ร้องเพลง และแสดงท่าทางประกอบ มักจะทำจังหวะไปพร้อม ๆ กันด้วย เด็กอาจทำจังหวะด้วยกลัมนื้อ แขน ขา เท้า ให้แกว่งไปมาโอนตัวไป เอนตัวมา เอียงคอ โยก และส่ายสะโพก เดิน วิ่ง กระโดด เตะเท้าในอากาศ คลาน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นการช่วยให้เด็กได้บริหารร่างกายตามธรรมชาติ เป็นการพักผ่อนอารมณ์หรือผ่อนคลายกลัมนื้อที่ตึงเครียด

พวงทอง ไสยวรรณ (2531 : 4) กล่าวไว้ว่า เด็กเล็ก ๆ จะสนุกสนานกับการร้องเพลง การเลียนแบบ และการเคลื่อนไหวประกอบเพลง ซึ่ง ฌรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2534 : 8) กล่าวไว้เรื่องการเรียนการสอนในระดับอนุบาลว่า ควรมีกิจกรรมการร้องเพลงเป็นกิจกรรมแทนที่สำคัญ การร้องเพลงเป็นกิจกรรมที่ทำให้ทั้งความสนุกสนาน และสร้างความสนใจได้เป็นอย่างดี

สมนา พานิช (2531 : 69) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยชอบเพลงเพราะเด็กวัยนี้ชอบความสนุกสนาน ชอบเรียนรู้ และชอบเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เพลงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย นอกจากนี้เพลงยังช่วยพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

สรุปได้ว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ทั้งยังช่วยในการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้เพลงยังช่วยเด็กคลายความเครียด ได้พัฒนาทางภาษาคำศัพท์ต่าง ๆ ทั้งยังช่วยปลูกฝังระเบียบวินัย และคุณธรรมต่าง ๆ อีกด้วย

ปริศนาคำทาย

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2526 : 37 - 41) ได้กล่าวว่า โดยปกติปริศนาคำทาย ก็เป็นวิธีการที่น่าสนใจในการช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและพร้อมที่จะฟังครูอยู่แล้ว

การใช้ปริศนาคำทายในรูปของเพลงจึงสามารถเรียกความสนใจจากเด็กได้ดี เพราะธรรมชาติของเด็กเล็กจะชอบร้องเพลง ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ร้อง โดยไม่จำเป็นต้องมีดนตรีประกอบเสมอไป แต่เพลงที่เริ่มร้องควรเป็นเพลงที่ขึ้นแต่ละวรรค หรือประโยค ไม่มีระดับเสียงแตกต่างกันมากนัก ความยาวของเพลง ควรขึ้นอยู่กับความสนใจและความสนุกของเด็ก การส่งเสริมให้เด็กได้ร้องเพลงร่วมกันในกลุ่มย่อยและอัดเสียงของเด็กไว้แล้วเปิดให้ฟัง จะทำให้เด็กได้รู้ว่าเสียงของตนเองเป็นอย่างไร เมื่อเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ (พวงทอง ไสยวรรณ. 2531 : 66)

สรุปได้ว่า ปริศนาคำทายสามารถนำมาใช้ในรูปของเพลงได้ โดยไม่มีดนตรีประกอบ ซึ่งกิจกรรมปริศนาคำทายนี้จะช่วยทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และยังสามารถเรียกความสนใจของเด็กได้อีกด้วย

คำคล้องจอง

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 25) กล่าวถึงคำคล้องจองว่า หมายถึงคำประพันธ์ต่าง ๆ อาจเป็นโคลง กลอน กาพย์ ฯลฯ ซึ่งใช้ถ้อยคำง่าย ๆ มีเนื้อหาสาระง่าย ๆ เด็กได้ท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

สุมนา พานิช (2531 : 100) ได้กล่าวกับคำคล้องจองว่าหมายถึง คำประพันธ์ อาจเป็นโคลง กลอน ฯลฯ ซึ่งใช้ถ้อยคำง่าย ๆ เหมาะกับวัยของเด็กมีเนื้อหาสาระง่าย ๆ เด็กท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน

สุนทร โคตรบรรเทา (2533 : 72) กล่าวว่า เนื่องจากคำประพันธ์หรือคำคล้องจองเป็นรูปแบบของจังหวะที่ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินและเพื่อพัฒนาการการพูดโดยการพูดซ้ำคำที่อาจออกเสียงยากในตอนแรก ๆ การให้เด็กเรียนสิ่งต่าง ๆ จากการจำจะช่วยพัฒนาการจัดลำดับความคิดได้ ครูจึงควรเลือกคำประพันธ์ที่ครอบคลุมข้อเท็จจริงและประสบการณ์ทุกด้าน เพื่อให้เด็กได้รู้จักจังหวะของภาษาที่มีความไพเราะและงดงาม

พัฒนา ชัยพงศ์ (2535 : 8) กล่าวว่า การท่องคำคล้องจองหมายถึง การท่องคำประพันธ์ต่าง ๆ อาจเป็นโคลง กลอนกาพย์ เป็นต้น ซึ่งใช้ถ้อยคำง่าย ๆ และไม่ยากมากนัก เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีเนื้อหาสาระง่าย ๆ เด็ก ๆ ท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 : 461 - 462) แบ่งการจัดกิจกรรมคำคล้องจองไว้มี 2 รูปแบบ ได้แก่

1. คำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือ การเล่นนิ้วมือเป็นการแต่งนิ้วทำท่าทางประกอบคำคล้องจอง มีวัตถุประสงค์ให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือควบคู่กับภาษา การเล่นนิ้วมืออาจเล่นโดยขยับนิ้วต่าง ๆ แสดงบทบาทหรืออาจแต่งตัวนิ้วให้เป็นตัวละครแล้วเล่นตามบทบาท
2. คำคล้องจองประกอบท่าทาง การทำท่าทางประกอบคำคล้องจองมีวิธีการเสนอคล้ายคลึงกับการเคลื่อนไหวประกอบเพลง คือ ครูและเด็กพูดคำคล้องจองพร้อมกับท่าทางประกอบไปด้วย

สุนา พานิช (2531 : 100) กล่าวถึงประเภทของคำคล้องจองว่ามี 2 ประเภท คือ คำคล้องจองที่สัมพันธ์กับหน่วยการสอน และคำคล้องจองที่มีเนื้อหาไม่สัมพันธ์กัน แต่เป็นคำคล้องจองที่ต้องการให้เด็กพูดเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด

จุดประสงค์ของการท่องคำคล้องจอง

1. เพื่อเตรียมเด็กให้สงบ
2. เพื่อพัฒนาภาษา
3. เพื่อฝึกความจำ
4. เพื่อทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
5. เพื่อฝึกระเบียบวินัยและพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่อไป
6. เพื่อฝึกการเคลื่อนไหวเป็นจังหวะคำคล้องจอง
7. เพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ในการสอนคำคล้องจองควรสอนตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ครูกล่าวคำคล้องจองให้เด็กฟัง พร้อมทั้งอธิบายความหมาย
2. ให้เด็ก ๆ พูดตามที่สรวรรคจนจบบท แล้วให้เด็กพูดตามคำคล้องจองซ้ำอีก

2-3 ครั้ง เมื่อเด็กจำได้บ้างแล้วจึงให้พูดพร้อมกัน

3. ขณะที่พูดคำคล้องจอง ครูทำท่าประกอบไปด้วย ถ้าสามารถทำได้ ส่วนเด็ก ๆ จะทำท่าทางประกอบตามครู

4. ในการท่องคำคล้องจองบางครั้งคำคล้องจองที่สนุกสนานและ เด็กทำท่าประกอบตามได้ ก็เป็นวิธีการที่หันเหความสนใจของเด็กได้

5. ขณะพูดคำคล้องจอง ครูต้องมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบไปด้วย จะช่วยให้ผลิตผลในการพูดคำคล้องจองยิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้น เห็นได้ว่าคำคล้องจองเป็นกิจกรรมที่สามารถให้สัมพันธ์กับหน่วย การสอน หรือเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งช่วยพัฒนาได้ทั้งทางภาษา และสติปัญญา นอกจากนี้ยังช่วย พัฒนาทางร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจ และยังเป็นวิธีที่จะหันเหความสนใจของเด็กได้

นิทาน

นิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งของการเตรียมเด็กให้สงบ แต่ควรคำนึงถึงวัยของเด็ก สถาน การณ์และระยะเวลาให้เหมาะสม

ลัดดา นิละมณี (2521 : 154) กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังนั้น ผู้เล่า จะต้องมีความรู้สึกร่วมกับตัวแสดงในเรื่อง แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยสายตา หน้าตา มือและ ร่างกาย มองดูเด็กทั่ว ๆ ทุกคน แสดงท่าทางประกอบการเล่า ขณะเล่าควรตัดความกังวล ใจ ๆ ทิ้งเสีย ให้เล่านิทานอย่างสบาย ๆ และเป็นกันเองแก่เด็ก

พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2530 : 5) กล่าวว่า นิทานจัดว่าเป็นสื่อที่น่าสนใจสำหรับเด็กเล็ก ๆ ชอบนิทานมากเพราะทำให้การเรียนรู้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ และมีชีวิตชีวามากขึ้นได้ ประสบการณ์ทางภาษา นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กได้ใกล้ชิดผู้ใหญ่ เด็กได้แสดงความคิดเห็น ทำให้เด็กรักการอ่าน

พวงทอง ไสยวรรณ (2531 : 174) กล่าวว่า การเล่านิทานจะช่วยให้เด็ก ได้ประสบการณ์ทางภาษาอย่างมากมาย การเล่านิทานจะช่วยให้ผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดกับเด็ก และ เข้าใจเด็กได้มากขึ้น ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เห็นและเข้าใจความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจเด็ก รู้ว่า อะไรคือสาเหตุแห่งความรัก ความกลัว ความโกรธ ฯลฯ การที่เด็กได้ฟังได้คิด ได้เห็นภาพ ได้เห็นบทบาทที่เป็นการเชิดหุ่นประกอบ จะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีจากนิทาน และยังเป็น การกระตุ้นให้เด็กรักการอ่านด้วย ประกอบกับจุดมุ่งหมายของการเล่านิทานให้เด็กเล็ก ๆ ฟังนั้นมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการฟังและฝึกสมาธิให้กับเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นการยืดช่วง ความสนใจของเด็กปฐมวัยให้มากขึ้นได้

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2532 : 472) ได้กล่าวถึงนิทานว่า เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ และสติปัญญา คือ เด็กมีอารมณ์และจิตใจ

แจ่มใส มีความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการฟังนิทาน ทั้งยังพัฒนาด้านสติปัญญา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ดังนั้นนิทานของเด็กควรเป็นเรื่องที่สนุก ฟังแล้วสบายใจ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นิทานช่วยพัฒนาด้านการฟังและการพูด ทั้งยังสร้างสมาธิและขยายช่วงความสนใจของเด็ก นิทานที่เด็กสนใจแต่ละวัยจะแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงวัยและความสนใจของเด็กด้วย

จากเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ ครูสามารถนำมาใช้ได้หลายวิธี เช่น การใช้หุ่น เพลง ปริศนาคำทาย การใช้ท่าทาง นิทาน เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพอใจของเด็กเป็นหลัก เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบจะช่วยให้เด็กคลายความกระวนกระวายหรืออยู่ไม่สุขลงได้ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งความสนใจในการรับรู้จะส่งผลต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กต่อไป

✓ 2.5.5 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิคต่าง ๆ ประกอบกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ๗๐ หน้า 50

ได้มีเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิคต่าง ๆ ประกอบกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 37 - 39) พบว่า การจัดการศึกษาระดับอนุบาลมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอน ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ยิ่งกว่านั้นครูมีปัญหานานเรื่องการใช้เทคนิคการสอน การประเมิน และการควบคุมชั้นเรียนมากที่สุด

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 58) ได้ทำการศึกษาความเชื่อมั่นในตนเอง และวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมวาจาและท่าทางแตกต่างกัน พบว่าครูมีปัญหามีเหมือนกันคือ ขาดเทคนิคในการสอน การควบคุมชั้นเรียน ครูส่วนใหญ่มักยึดตนเอง ใช้คำสั่ง ห้ามและขู่ว่าจะลงโทษทำให้เด็กขาดความสนใจ

วันนี้อยู่ เพาะผดุงกุล (2535 : 75) ได้กล่าวถึงลักษณะการร่วมกิจกรรมของเด็กปฐมวัยว่าช่วงที่เด็กเกิดความไม่สนใจในกิจกรรมและมีสมาธิไม่ต่อเนื่อง ครูจำเป็นต้องใช้เทคนิคการเก็บเด็กเพื่อให้เด็กคลายความอึดอัด เบื่อหน่าย และไม่มีสมาธิ ซึ่งนันทา โพธิ์คำ (2534 : 90) กล่าวว่า ครูควรเริ่มกิจกรรมโดยใช้เพลง คำคล้องจอง การปรบมือเป็นจังหวะ การทำท่าทางต่าง ๆ รวมทั้งอาจจะมีการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบด้วย ซึ่งเราเรียกเทคนิคต่าง ๆ นี้ว่า เทคนิคการเก็บเด็กเพื่อให้พร้อมที่จะเริ่มกิจกรรมต่อไป

พัชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537 : 70 - 74) ได้ศึกษาความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ (การเก็บเด็ก) พบว่า เด็กในกลุ่มทดลองเกิดความสนใจและตั้งใจรับรู้และร่วมกิจกรรมในวงกลม นอกจากนี้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบยังช่วยเปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ตั้งใจร่วมกิจกรรมด้วยความพอใจ และยังช่วยให้ระยะความสนใจของเด็กปฐมวัยยาวนานขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความสนใจในการรับรู้ที่สูงขึ้นด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าครูในระดับปฐมวัยยังคงต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องการใช้เทคนิคการสอน และการควบคุมชั้นเรียน ซึ่งเทคนิคดังกล่าวได้แก่เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบแต่เนื่องจากครูใช้น้อย หรือเมื่อใช้ก็ไม่ได้ช่วยให้สอดคล้องกับความพอใจของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีสมาธิ และไม่สนใจในกิจกรรม ซึ่งส่งผลต่อความสนใจในการรับรู้ของเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า การสอนแบบครูใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในกิจกรรมวงกลมกับการสอนแบบวิธีปกติ ส่งผลต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยหรือไม่

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้ ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง *เดิมใจเอาไปใช้*

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กนักเรียนที่มีอายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ณ โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

1. จักรยานนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มา 2 ห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

1.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็ก

ให้สงบ

1.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

2. ทำการทดสอบเด็กทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนการทดลอง (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา

3. ผู้วิจัยตรวจแบบทดสอบ ให้คะแนนตามเกณฑ์
4. จัดลำดับคะแนนสูง กลาง ต่ำ ของทั้ง 2 กลุ่ม
5. จับฉลากอีกครั้งเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5.1 กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

5.2 กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

6. การดำเนินการทดลอง การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 40 ครั้ง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

7. ทำการทดลองเด็กทั้ง 2 กลุ่ม หลังการทดลอง (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้ทดลองก่อนการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้างานดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ รวม 8 หน่วยคือ วันพ่อ วันสำคัญ จันทริกฤดูหนาว ดอกไม้สวยงาม สวัสดิ์ปีใหม่ วันเด็ก-วันครู ต้นไม้ที่รัก กลางวัน-กลางคืน

1.2 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534 รวม 8 หน่วยคือ วันพ่อ วันสำคัญ จันทริกฤดูหนาว ดอกไม้สวยงาม สวัสดิ์ปีใหม่ วันเด็ก-วันครู ต้นไม้ที่รัก กลางวัน-กลางคืน

2. แบบทดสอบด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

2.1 แบบทดสอบด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบ

ตอนที่ 2 การสังเกตและจำแนก

ตอนที่ 3 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5

2.2 แบบทดสอบด้านภาษา แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บข้อมูล (59.86)

1. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มี

ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัย และการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.1.2 ศึกษาแผนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534 (ฉบับปรับปรุง) ชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.1.3 ศึกษากิจกรรมในการเตรียมเด็กให้สงบ

1.1.4 สร้างแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1) ครูเป็นผู้ใช้เทคนิคการเตรียมตัวเด็กให้สงบในช่วงเริ่มกิจกรรม ขณะดำเนินกิจกรรมและหลังกิจกรรมในวงกลม ช่วงละประมาณ 2 ครั้ง

2) สื่อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบกิจกรรมการเตรียมเด็กให้สงบ ได้แก่ หุ่น การใช้ท่าทาง การร้องเพลง ปริศนาคำทาย และนิทาน

3) จัดพิมพ์การจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นผู้ตรวจพิจารณา จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ค) โดยผู้ใช้เกณฑ์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างต่ำ 2 ใน 3

1.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ ทดลองใช้กับเด็กอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

1.1.7 จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมในวงกลม ที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับเป็นเครื่องมือในการทดลอง

2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี เกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

2.1.1 ศึกษาความหมาย องค์ประกอบและวิธีวัดความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

2.1.2 ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินความพร้อมในการเรียน

2.1.3 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบ การสร้างคำถามเชิงรูปภาพ และวิธีวิเคราะห์ข้อสอบ

2.1.4 ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์และกิจกรรมชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่มที่ 2 พุทธศักราช 2534 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2.2 ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทางภาษา

2.2.1 ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำ เล่นทราย ของรัชนี้ สมประชา (2533)

2.2.2 ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการกับแบบปกติที่มีต่อทักษะการเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย ของวนิดา บุษยะณินธุ์ (2532)

2.2.3 การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ของเยาวพรรณ ทิมทอง (2535)

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา โดยจำแนกเป็น 2 ฉบับ

ดังนี้

ฉบับที่ 1 สร้างแบบทดสอบด้านพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปภาพ มี 3 ตัวเลือก ให้ให้นักเรียนกากบาท (X) ทั้งภาพที่ตรงกับคำสิ่ง โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 3 ตอน รวม 90 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบจำนวนรวม 60 ข้อ จำแนกได้ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่องขนาด จำนวน 10 ข้อ

(ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง)

ชุดที่ 2 เรื่องน้ำหนัก จำนวน 10 ข้อ

(หนัก-เบา)

ชุดที่ 3 เรื่องสัดส่วน จำนวน 10 ข้อ

(ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย)

ชุดที่ 4 เรื่องจำนวน จำนวน 10 ข้อ

(มาก-น้อย)

ชุดที่ 5 เรื่องตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 หน้า-หลัง, บน-ล่าง 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 กลั-ไกล, ใน-นอก 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การจำแนก สิ่งเกิด มีจำนวน 20 ข้อ

ชุดที่ 6 ความแตกต่างและสิ่งที่ผิดไปจากความเป็นจริง
จำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 7 เรื่องความเหมือน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5 จำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 8 เรื่องการนับและรู้ค่าจำนวน 1-5
จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 2 สร้างแบบทดสอบด้านภาษาซึ่งมีลักษณะเป็นรูปภาพ มีตัวเลือก 3 ตัวเลือก ให้ให้นักเรียนกากบาท (X) ทั้งภาพที่ตรงกับคำสิ่งในตอน 1 และ 2 ส่วนตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นรูปภาพกับสัญลักษณ์ (ตัวหนังสือ) ที่กำหนดให้ 1 ภาพ และภาพกับสัญลักษณ์

ที่เป็นตัวเลือก 3 ภาพ แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) กับภาพที่ตรงกับภาพที่กำหนดให้
รวมแบบทดสอบทางภาษา 3 ตอน มีข้อสอบทั้งสิ้น 30 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ มีจำนวน 10 ข้อคือ

ชุดที่ 9 เรื่องความสามารถในการรู้ความหมาย
ของคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ความเข้าใจในการฟัง มีจำนวน 10 ข้อคือ

ชุดที่ 10 เรื่องความเข้าใจในการฟัง
จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ มีจำนวน 10 ข้อคือ

ชุดที่ 11 เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
จำนวน 10 ข้อ

การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบในแต่ละข้อถือเกณฑ์ดังนี้

- 1) ข้อที่กากบาท (X) ถูกต้องให้ 1 คะแนน
- 2) ข้อที่กากบาท (X) ผิดหรือไม่ได้กากบาท หรือข้อที่กากบาทเกิน

กว่า 1 ภาพ ให้ 0 คะแนน

2.4 สร้างคู่มือในการดำเนินการสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา โดยให้
สอดคล้องกับแบบทดสอบแต่ละชุดที่สร้างขึ้นในข้อ 2.3

2.5 นำแบบทดสอบและคู่มือดำเนินการสอบที่สร้างขึ้นในฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2
ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาเด็กร้อยก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อใน
ภาคผนวก ค) เป็นผู้ตรวจสอบเพื่อกำหนดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2.6 ปรับปรุงแบบทดสอบและคู่มือดำเนินการสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
นำแบบทดสอบและคู่มือดำเนินการสอบที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนอนุบาล
กุ๊กไก่ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน และนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P)
ระหว่าง .25 - .90 และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ .14 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2536 : 179 - 180) (รายละเอียดในตาราง 6 ของภาคผนวก ก)

- ชุดที่ 1 การเปรียบเทียบ เรื่องขนาด ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง
จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 2 การเปรียบเทียบ เรื่องน้ำหนัก หนัก-เบา จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบ เรื่องสัดส่วน ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม,
สูง-เตี้ย จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 4 การเปรียบเทียบ เรื่องจำนวน มาก-น้อย จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 5.1 การเปรียบเทียบ เรื่องตำแหน่ง หน้า-หลัง, บน-ล่าง
จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 5.2 การเปรียบเทียบ เรื่องตำแหน่ง กลั-ไกล, ใน-นอก
จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 6 การจำแนกและสังเกตความแตกต่าง จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 7 การจำแนกและสังเกตความเหมือน จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 8 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5 จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 9 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 10 ความเข้าใจการฟัง จำนวน 10 ข้อ
- ชุดที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ จำนวน 10 ข้อ

2.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว โดยใช้สูตร
คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 168)
ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น .92

2.8 นำแบบทดสอบจัดพิมพ์สำหรับเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบแผนการทดลองและดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลองและวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 226) ตามตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	-	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

X แทน การจัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

- แทน การจัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

T₁ แทน การสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา

T₂ แทน การสอบหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา

ER แทน กลุ่มทดลอง

CR แทน กลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Pre-test) กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบวัดความสามารถทางสติปัญญา และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. การดำเนินการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองเอง ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ได้แก่ การอภิปราย การสนทนา การปฏิบัติการทดลอง การสาธิต การเล่นเกม การเล่นนิทาน และการศึกษานอกสถานที่ ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมมีการใช้เทคนิคเตรียมเด็กให้สงบประกอบกิจกรรมในช่วงขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุปกิจกรรม ช่วงละ 2 ครั้ง รวม 8 หน่วยคือ วันพ่อ วันสำคัญ ฉันทิภักตุนาว ดอกไม้สวยสด สวัสดิ์ปีใหม่ วันเด็ก-วันครู ต้นไม้ที่รัก กลางวัน-กลางคืน ผู้วิจัยเลือกใช้หุ่น เพลง คำคล้องจอง ทำทางโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและลักษณะของกิจกรรม เช่น ในกิจกรรมที่เด็กมีการเคลื่อนไหวมาก ขั้นนำเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบจะค่อนข้างเร็ว ฯลฯ (ดูภาคผนวก ข)

2.2 กลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์ในวงกลมโดยวิธีปกติ ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534 รวม 8 หน่วยคือ วันพ่อ วันสำคัญ ฉันทิภักตุนาว ดอกไม้สวยสด สวัสดิ์ปีใหม่ วันเด็ก-วันครู ต้นไม้ที่รัก กลางวัน-กลางคืน ซึ่งมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมในวงกลมหลายรูปแบบ ได้แก่ การอภิปราย การสนทนา การปฏิบัติการทดลอง การสาธิต การเล่นเกม การเล่นนิทานและการศึกษานอกสถานที่ มีขั้นตอนกิจกรรมคือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป

3. ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที

4. ผู้วิจัยได้จัดทำตารางทดลองของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม สลับกันดังตาราง 2

ตาราง 2 กำหนดการจัดประสบการณ์ในการทดลอง

วัน	เวลา	
	9.00 น. - 9.20 น.	9.30 น. - 9.50 น.
จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

5. เมื่อดำเนินการทดลองรวมเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post-test) วัดความสามารถทางสติปัญญาของเด็กทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา ฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการทดลอง และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนที่ได้จากการสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญามาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

2. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 63) ดังนี้

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣS แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣS^2 แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของข้อสอบในแต่ละข้อของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านสติปัญญา โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 179) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่าย

R แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก

N แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

5. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบในแต่ละข้อของแบบวัดความสามารถทางด้านสติปัญญา โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 180) ดังนี้

$$D = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก

R_u แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนรวมกัน

6. ทาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งใช้วิธีของ
คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.
2536 : 168 - 169) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด

p แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนนักเรียนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1-p$

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบฉบับนั้น ๆ

คำนวณค่า S_t^2 จากสูตร
$$\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

เมื่อ N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

7. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test
for Independent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) S_1^2 + (n_2-1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

โดยมี $df = n_1 - n_2 - 2$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

n_1, n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
- S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน อัตราส่วนค่าวิกฤตที่พิจารณาจากค่าตาราง t
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติก่อนการทดลอง ปรากฏผลวิเคราะห์ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบและที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	20	66.050	14.369	-0.369
กลุ่มควบคุม	20	67.700	8.367	

จากตาราง 3 แสดงว่า ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ หลังการทดลองปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบและที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	20	81.050	10.097	2.101*
กลุ่มควบคุม	20	74.750	8.825	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า หลังการทดลองเด็กกลุ่มทดลองมีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง โดยจำแนกความสามารถทางสติปัญญา รายทักษะ มีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมใน วงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ โดยจำแนกเป็นรายทักษะ หลังการทดลอง

ความสามารถทางสติปัญญา (N=20)	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเปรียบเทียบเรื่องขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง)	5.200	2.093	5.800	2.016	-0.923
2. การเปรียบเทียบเรื่องน้ำหนัก (หนัก-เบา)	5.150	1.631	4.700	1.436	0.926
3. การเปรียบเทียบเรื่องสัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย)	6.250	1.650	5.750	1.602	0.973
4. การเปรียบเทียบเรื่องจำนวน (มาก-น้อย)	8.100	1.119	7.850	1.496	0.560
5. การเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (หน้า-หลัง, บน-ล่าง)	6.400	1.465	6.150	1.268	0.433
6. การเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก)	8.750	1.164	7.900	1.714	1.836*
7. การจำแนกและสังเกตความแตกต่าง	5.250	2.468	5.350	2.581	-0.125
8. การจำแนกและสังเกตความเหมือน	6.950	1.528	6.700	1.593	0.505
9. การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5	9.100	1.373	7.400	1.602	3.602**

ตาราง 5 (ต่อ)

ความสามารถทางสติปัญญา (N=20)	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์	7.300	1.689	7.000	1.451	0.376
11. ความเข้าใจการฟัง	6.200	1.989	4.250	1.372	3.611**
12. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์	6.050	2.038	6.000	1.777	0.083

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถทางสติปัญญาหลังการทดลองโดยจำแนกเป็นรายทักษะ เด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถในทักษะการเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก) สูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความสามารถในทักษะการนับและรู้จักค่าจำนวน 1-5 และทักษะความเข้าใจในการฟังของเด็กกลุ่มทดลองสูงกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถในทักษะการเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก) ทักษะการนับและรู้ค่าจำนวน 1-5 และทักษะความเข้าใจในการฟัง สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

สำหรับความสามารถในทักษะการเปรียบเทียบเรื่องน้ำหนัก (หนัก-เบา) ทักษะการเปรียบเทียบเรื่องสัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย) ทักษะการเปรียบเทียบเรื่องจำนวน (มาก-น้อย) ทักษะการเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (หน้า-หลัง, บน-ล่าง) ทักษะการจำแนกและสังเกตความเหมือน ทักษะความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ ของเด็กกลุ่มทดลองและเด็กในกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กล่าวคือ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

ส่วนความสามารถในทักษะการเปรียบเทียบเรื่องขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง) และทักษะการจำแนกและสังเกตความแตกต่าง พบว่าเด็กในกลุ่มทดลองและเด็กในกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ (-) กล่าวคือ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ (ดูภาคผนวก ก) ซึ่งผลของคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลคะแนนก่อนการทดลอง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กนักเรียนที่มีอายุ 4-5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 4-5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1.1 แผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเค้าให้สงบ

3.1.2 แผนการจัดกิจกรรมชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- ชุดที่ 1 การเปรียบเทียบเรื่องขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง)
- ชุดที่ 2 การเปรียบเทียบเรื่องน้ำหนัก (หนัก-เบา)
- ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบเรื่องสัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย)
- ชุดที่ 4 การเปรียบเทียบเรื่องจำนวน (มาก-น้อย)
- ชุดที่ 5.1 การเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (หน้า-หลัง, บน-ล่าง)
- ชุดที่ 5.2 การเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก)
- ชุดที่ 6 การจำแนกและสังเกตความแตกต่าง
- ชุดที่ 7 การจำแนกและสังเกตความเหมือน
- ชุดที่ 8 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5
- ชุดที่ 9 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์
- ชุดที่ 10 ความเข้าใจการฟัง
- ชุดที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญานี้เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำแนกเป็นฉบับย่อยรวม 12 ฉบับ ซึ่งผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ และวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของแบบทดสอบ ซึ่งมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .25-.90 จากนั้นนำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ .92

4. วิธีการดำเนินการทดลอง

4.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Pre-test) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดความสามารถทางสติปัญญา และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมในวงกลมโดยวิธีปกติ ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฉบับปี 2534 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที

4.3 เมื่อครบกำหนดเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาหลังการทดลอง (Post-test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาฉบับเดียวกันก่อนการทดลอง และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. วิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนที่ได้จากการสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญามาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถทางสติปัญญา สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบสามารถพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาให้แก่เด็กปฐมวัย และเมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีความสามารถทางสติปัญญาในทักษะการเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก) ทักษะการนับและรู้ค่าจำนวน 1-5 และทักษะความเข้าใจในการฟัง สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

เมื่อพิจารณาทักษะการเปรียบเทียบเรื่องน้ำหนัก (หนัก-เบา) ทักษะการเปรียบเทียบเรื่องสัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย) ทักษะการจำแนกและสังเกตความเหมือนทักษะในการรู้จักคำศัพท์ และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ของเด็กกลุ่มทดลอง และเด็กกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

และเมื่อพิจารณาความสามารถทางสติปัญญาในทักษะการเปรียบเทียบเรื่องขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง) และทักษะการจำแนกและสังเกตความแตกต่างของเด็กในกลุ่มทดลองและเด็กในกลุ่มควบคุมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงลบ (-) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ (ดูภาคผนวก ก) ซึ่งหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มสูงขึ้น ผลสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการทดลอง ซึ่งทำให้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ทั้งนี้อาจจะมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

1. เด็กปฐมวัยมีธรรมชาติอยากรู้อยากเห็น มีความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่นาน ดังที่ ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535 : 60) ได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีช่วงความสนใจสั้น ไม่ชอบอยู่นิ่ง เป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ และต้องการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2526 : 23) ได้กล่าวถึงความสนใจของเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กมีช่วงความสนใจเฉลี่ยประมาณ 2-3 นาที สังเกตได้จากเด็กวัยนี้ชอบเปลี่ยนกิจกรรมตลอดมา แต่เมื่อเจริญขึ้นช่วงเวลาของความสนใจจะเพิ่มขึ้นด้วย ดังที่ บุญเยี่ยม จิตรดอน (2524 : 92 - 93) กล่าวสนับสนุนว่า เด็กปฐมวัยมีความสนใจหรือทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน คือ เด็ก 2 ขวบมีความ

สนใจประมาณ 7 นาที เด็ก 3 ขวบมีความสนใจประมาณ 8.9 นาที เด็ก 4 ขวบมีช่วงความสนใจประมาณ 12.3 นาที และเด็ก 5 ขวบมีช่วงความสนใจประมาณ 13.6 นาที ซึ่งลีเพอร์ และคนอื่น ๆ (Leeper and others. 1974 : 562) อธิบายเพิ่มเติมว่า เนื่องจากช่วงความสนใจจะแปรผันตามสิ่งเร้าและความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนจึงมีช่วงความสนใจต่อกิจกรรมเดียวกันนานไม่เท่ากัน โดย พิชรี เจตน์เจริญรักษ์ (2537 : 70 - 74) ได้ทำการศึกษาสนับสนุนคำกล่าวข้างต้น ผลพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่ใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีช่วงระยะเวลาความสนใจที่ยาวนาน ส่งผลต่อความสนใจในการรับรู้ที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้นเด็กในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ จึงมีช่วงระยะเวลาความสนใจที่นานขึ้น ต่างจากกลุ่มควบคุมเด็กได้รับกิจกรรมวิธีปกติ เมื่อเด็กหมดความสนใจในตัวครู และกิจกรรมครูอาจจะบอกหรือสั่งให้เด็กทำตามแต่ก็ไม่สนใจและไม่สามารถยึดความสนใจของเด็กไปได้นาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้

2. เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบช่วยพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบสามารถช่วยทำให้เด็กมีความสนใจต่อกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา เมื่อเด็กเกิดความสนใจและพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมนับเป็นสิ่งสำคัญต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย โคลัมบัส (Kolumbus. 1983 : 161 - 162) กล่าวว่า ในการเตรียมจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยสิ่งสำคัญขาดไม่ได้คือ การเร้าความสนใจเด็ก ทำให้เด็กสงบและหันมาสนใจครู สอดคล้องกับ พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2530 : 39 - 40) ที่ได้กล่าวว่า การเรียกความสนใจของเด็ก ครูปฐมวัยควรเตรียมเทคนิควิธีที่หลากหลายนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กเงียบ สนใจและพร้อมที่จะฟังครู ซึ่งเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีหลายวิธีที่ช่วยให้ครูเลือกใช้ในการเรียกความสนใจของเด็กมาสู่ตัวครู เช่น เพลง คำคล้องจอง การเล่นกับนิ้วมือ ปริศนาคำทาย ฯลฯ นันทา โพธิ์คำ (2534 : 90) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า ครูควรเริ่มกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เพลง คำคล้องจอง การปรบมือเป็นจังหวะ และการทำท่าทางต่าง ๆ เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะเริ่มกิจกรรม เมื่อเด็กพร้อมที่จะฟังครู มีความสนใจอยู่ที่ครูแล้ว เมื่อครูเริ่มกิจกรรมจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ทวีป อภิสิทธิ์ (2527 : 42) กล่าวสนับสนุนว่า เทคนิคประกอบ

กิจกรรมช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกทำสิ่งที่ครูสอน ช่วยสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการกล้า
อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัทรี เจตน์เจริญรักษ์
(2537 : 70 - 74) ที่ได้ทำการทดลองกับเด็กปฐมวัย พบว่า เมื่อครูใช้เทคนิคการเตรียมเด็ก
ให้สงบในกิจกรรมในวงกลม เด็กเกิดความรู้สึกกิจกรรมตั้งใจรับรู้และร่วมกิจกรรมได้ดี ทั้งยัง
รับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับเด็กกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมวิธีปกตินั้น เมื่อเด็กขาด
ความสนใจและไม่พร้อมที่จะทำกิจกรรมครูจะใช้วิธีการดึงความสนใจของเด็กให้กลับมาโดยการ
ตะโกน ตวาด ตะคอก ดุ ห้ามและออกคำสั่งเพื่อให้เด็กเงียบ วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้สอดคล้อง
กับ พัทธนา ชัชพงศ์ (2535 : 1) กล่าวว่า โดยทั่วไปมักพบว่าครูดึงความสนใจของเด็ก
โดยใช้วิธีตะโกนให้เด็กเงียบหรือเลิกชน ในบางครั้งครูใช้น้ำปรทัดพาดกับโต๊ะ เพื่อให้เด็ก
หันมาสนใจและเงียบเสียง ซึ่งล้วนเป็นวิธีที่ทำให้ครูเหนื่อยและเสียอารมณ์ และผลคือเด็กหัน
มาสนใจครูไม่นานเนื่องจากเด็กปฐมวัยไม่ชอบอยู่นิ่ง หักเหความสนใจง่าย และเปลี่ยนความ
สนใจจากกิจกรรมหนึ่งไปยังอีกกิจกรรมหนึ่งอยู่เสมอ ซึ่งมีผลขัดขวางต่อการเรียนรู้ของเด็ก
เนื่องจากการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจะต้องมีความสนใจที่จะเรียนก่อนจึงจะ
สามารถรับรู้และเกิดทักษะการเรียนรู้ได้ (รัตนา เพทายบรรลือ. 2527 : 1; อ้างอิงมาจาก
Goodenough and others. 1959 : 273 - 278) ซึ่งผลวิจัยของพัทรี เจตน์เจริญรักษ์
(2537 : 70 - 74) กล่าวสนับสนุนว่าเมื่อเด็กมีความตั้งใจที่จะรับรู้จึงจะรับรู้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

3. เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ นอกจากจะช่วยดึงความสนใจของเด็กปฐมวัยแล้ว
ยังช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนานพร้อมที่จะเรียนรู้ ดังที่ เพรอเบล (Froebel) กล่าวว่า
การเรียนรู้การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การเรียนของเด็กปฐมวัย
คือการที่เด็กได้เล่นได้ลงมือกระทำด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพตาลอสซี (Pestalozzi)
กล่าวถึงการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า เด็กเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทางวัตถุหรือ
รูปธรรมที่ทำให้เด็กได้สังเกตและเข้าใจจากการเห็นด้วยตา สัมผัสจับต้อง และรู้สึก ในทำนอง
เดียวกัน ดิวอี้ (Dewey) กล่าวว่า เด็กรับรู้ได้โดยการกระทำด้วยตนเอง โดยอาศัยประสาท
สัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ปาก และมือ เป็นการฝึกความสามารถและความชำนาญ นอกจากนี้
ยังช่วยพัฒนาความสนใจของเด็กอีกด้วย (สุนา พานิช. 2531 : 1 - 4) สอดคล้องกับ

เพียเจท์ (Piaget) ที่ได้กล่าวว่า เด็กควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เล่นได้ลงมือกระทำ และใช้กิจกรรมการเล่นของเด็กเป็นสื่อในการพัฒนามโนทัศน์ และการเรียนรู้ เพราะการเล่น เป็นวิธีช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเรียน (พัชรี เจตน์เจริญรักษ์. 2537 : 22 - 23; อ้างอิงมาจาก Piaget. n.d.) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อครูนำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำการเล่นเข้าไปสอดแทรกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยให้ครูสามารถกำหนดแนวทางและขอบเขตตรงตามที่วางไว้ (นวรรตน์ วัฒนชนนท์. 2527 : 210; อ้างอิงมาจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ม.บ.บ.) ซึ่งเด็กในกลุ่มทดลองมีโอกาสดูได้เรียนบนเล่นช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนาน มีความกระตือรือร้น เกิดความสนใจอยากเรียนรู้ ต่างจากเด็กในกลุ่มควบคุมเด็กเรียนในบรรยากาศ ที่ตึงเครียด ขาดความสนุกสนานในการเรียน จึงทำให้ความกระตือรือร้น ความสนใจอยากเรียนรู้ของเด็กลดลง

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อสังเกตดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัส เนื่องจากเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นกับนิ้วมือ การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย คำคล้องจองประกอบท่า เพลงประกอบท่า ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้ช่วยให้เด็กได้ใช้ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อย่อย และประสาทสัมผัส เช่น เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบโดยเด็กใช้นิ้วมือเขียนภาพต่าง ๆ ลงบนฝ่ามือของตนเอง เด็กต้องใช้ทักษะในการบังคับและควบคุมมือ ตา ให้ประสานสัมพันธ์กันโดยบังคับ นิ้วชี้เขียนภาพลงบนฝ่ามือไม่เขียนเลยฝ่ามือ และบังคับกล้ามเนื้อมือให้เขียนภาพตามคำสั่งของครู เช่น ภาพวงกลม สี่เหลี่ยม ฯลฯ

ส่วนเด็กในกลุ่มควบคุมไม่ได้รับเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ เนื่องจากครูมักให้เด็กนั่งกอดตอก นั่งนิ่ง ๆ นามือปิดปาก ฯลฯ เพื่อให้เด็กเลิกซน นับได้ว่าเด็กขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. พัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบมีวิธีที่หลากหลาย

ในการดึงความสนใจของเด็ก เช่น การเล่นกับนิ้วมือ การใช้ท่าทาง คำคล้องจอง เพลง และหุ่น ฯลฯ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ช่วยทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และคลายความตึงเครียด เด็กในกลุ่มทดลองเมื่อต้องรอเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อเด็กได้รับเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ เช่น เพลง เด็กร่วมกันร้องเพลงด้วยความสนุกสนาน เนื่องจากในบทเพลง ทำนอง และเนื้อเพลง ช่วยทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและคลายความตึงเครียด นอกจากนี้เด็กยังพร้อมที่จะเริ่มกิจกรรมอีกด้วย ต่างจากเด็กในกลุ่มควบคุม เมื่อเด็กต้องรอเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เด็กจะนั่งอยู่ได้ไม่นาน ผุดลุกผุดนั่งตลอดเวลา เมื่อครูพร้อมที่จะสอน เด็กไม่สามารถสงบลงได้จนบางครั้งครูต้องใช้การออกคำสั่ง บังคับ และชู้ เพื่อให้เด็กเงียบและสนใจครู ทำให้เด็กขาดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเกิดความตึงเครียด

3. พัฒนาการทางสังคม เนื่องจากเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ เป็นเทคนิควิธีที่ช่วยให้เด็กหันมาสนใจครู มีสมาธิ และเกิดความสนุกสนานที่จะร่วมกิจกรรม ช่วยให้เด็กคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังชอบเล่นคนเดียว เล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในบางโอกาสมีการจับกลุ่มทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยเพื่อเล่นร่วมกัน เช่น การเล่นกับนิ้วมือ ผีลงรัง ผีเสื้อคุดน้ำหวาน ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่ม นอกจากนี้เด็กยังรู้จักการรอคอย รู้แพ้รู้ชนะ มีระเบียบวินัย และรู้จักแก้ปัญหา ฯลฯ สังเกตได้จากเด็กในกลุ่มทดลองแบ่งปันอุปกรณ์และรอคอยได้ดี โดยครูคอยคุมอยู่ห่าง ๆ ส่วนเด็กกลุ่มควบคุม เด็กขาดการส่งเสริมให้เล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม เมื่อต้องง้ออุปกรณ์ร่วมกัน เด็กจะไม่รู้จักรอคอยแย่งของง้อให้มีการแบ่งปันกันน้อยครั้ง ซึ่งครูจะต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีช่วงความสนใจสั้น ควรจะคำนึงถึงสถานการณ์ ที่จะเลือกนำเทคนิคต่าง ๆ ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ คือ เมื่อเด็กมีความสนใจ ครูควรยุติการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และดำเนินกิจกรรมต่อไปทันที นอกจากนี้ในการเลือกใช้เทคนิคควรคำนึงถึงกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กประกอบ เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา ครูสามารถใช้เพลงประกอบท่าทาง เพื่อให้เด็กสงบและพร้อมดำเนินกิจกรรม ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยในด้านภาษา
2. ควรมีการศึกษาเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบกับพัฒนาการทางอารมณ์-จิตใจ
ในด้านการผ่อนคลายความตึงเครียด ด้านความสนุกสนาน และทัศนคติในด้านต่าง ๆ
3. ควรมีการศึกษาพัฒนาการทางสังคมในด้านการมีระเบียบวินัย การช่วยเหลือ
แบ่งปัน
4. ควรมีการศึกษาการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในเด็กที่มีวัยต่างกันอย่าง
ต่อเนื่องตั้งแต่อนุบาล 1 ถึงอนุบาล 3

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2528.

กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา, 2532.

กาญจนา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

โกวิท ประวาลพุกษ์, กมล ภูประเสริฐ และสงบ ลักษณะ. การพัฒนาผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

_____. "การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและศึกษาดูงาน," ใน เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : กองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.

_____. ความพร้อมในการเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

_____. "การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและศึกษาดูงาน," ใน เอกสารชุดฝึกอบรมระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.

_____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 2 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530.

_____. การวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2530.

_____. สรุปผลการประเมินผลพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ระยะครึ่งแผน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักรายกรัฐมนตรี. วารสารการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนโยบายและแผนระยะยาว. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสำเนาการพิมพ์, 2524.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชการรัฐมนตรี. การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : เอรวิธการพิมพ์, 2523.

_____. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักราชการรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมว้าและทำทางแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดลำนเา.

จวีวรรณ กีนาวงศ์. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2526.

จวีวรรณ จิงเจริญ. การใช้สื่ออุปกรณ์ของเล่นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเด็กระดับก่อนวัยประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2528.

จอมศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา. การรับรู้คำกริยาไทยของนักเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อุดลำนเา.

ชัชวาล ศรีสละ. ปฏิสัมพันธ์ของตำแหน่งคำถามกับรูปแบบการคิดที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยพุทธิพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อุดลำนเา.

ชาญชัย อินทรประวัตติ. วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2522.

ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. จิตวิทยาการสอนคนตรี. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2534.

ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคนอื่น ๆ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. ม.ป.ท., 2522.

ทวีป อภิสิทธิ์. การสร้างสมรรถภาพวิชาชีพครูโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2527.

ทีศนา แชมมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ :
บูรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

ไทยอิสราเอล, ชมรม. เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : เอราวิมการพิมพ์, 2523.

นวรรตน์ วัฒนชนนท์. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของ
นักเรียนระดับปฐมวัย เปรียบเทียบระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัยของกรมการพัฒนาชุมชน
กรมอนามัย และกรมการศาสนา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

นันทา โพธิ์คำ. การจัดกิจกรรมในวงกลมของครูชั้นเด็กเล็กที่ได้รับการนิเทศแบบใช้เทป
โทรทัศน์สาธิตการสอนและแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

น้อมฤดี จงพยุหะ, สมใจ พรหมศิริ และพยอม ตันเมณี. คู่มือการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์.
กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2519.

นิตยา สุวรรณศรี. การศึกษาก่อนวัยเรียน. อุดรดิตถ์ : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครู
อุดรดิตถ์ล้านนา, 2530.

นิรมล ชยุตสาห์กิจ. "ทฤษฎีการเล่นเพื่อพัฒนาสติปัญญา," ใน การละเล่นและเครื่องเล่น
เพื่อพัฒนาเด็ก เอกสารวิชาการคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็ก.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

บังอร ดวงดุขี้. "หุ่น," เดลินิวส์. 21; 8 พฤศจิกายน 2535.

บุญเยี่ยม จิตรดอน. การเล่นในร่มและการเล่นกลางแจ้ง การเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนา
เด็ก. เอกสารทางวิชาการ คณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นเด็ก, 2524.

บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์. วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2527.

บุญไท เจริญผล. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญากับทักษะพื้นฐานทาง
คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

- ประดัย เรืองมาลัย. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ประภากร โล่ห์ทองคำ และคนอื่น ๆ. การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียนนครราชสีมา. นครราชสีมา : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา, 2522.
- ประसार ทิพย์ธารว. พัฒนาการเด็กและการอบรมเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล, 2521.
- ปิยะนุช ประจักษ์จิตต์. การทดลองเปรียบเทียบผลจากวิธีการที่แตกต่างกันในการใช้สิ่งเร้าต่อความตั้งใจในการรับรู้และการเรียนรู้ในเด็กวัยก่อนเข้าเรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525. อัดสำเนา.
- พรทิพย์ วินโกมินทร์. นิทาน ละคร และหุ่นสำหรับเด็ก. บทุมธานี : ฝ่ายเอกสารตำราสำนักส่งเสริมวิชาการ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2530.
- พรมณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2522.
- พวงทอง ไสยวรรณ. กระบวนการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย. พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม, 2531.
- พัชรี เจตน์เจริญรักษ์. ความสนใจในการรับรู้ของเด็กปฐมวัยจากการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ (การเก็บเด็ก). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- พัฒนา ชัชพงศ์. "การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย," ใน เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ : เทคนิคการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย. ม.ป.ท., 2529. อัดสำเนา.
- _____. "การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา," ใน เอกสารชุดอบรมบุคลากรก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 2. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- _____. เอกสารประกอบการอบรมการเตรียมเด็กให้สงบ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

เยาวพรรณ ทิมทอง. การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์.

ปริญดาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535. อัดสำเนา.

รัตน์ ศรีไพรวรรณ. "การเล่านิทานและเล่าเรื่อง," สื่อภาษาชุมชนภาษาไทยของครูสภา.
3(3) : 37-40; เมษายน 2526.

รัตน์ สมประชา. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นน้ำ เล่นทราย. ปริญดาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

รัตนา เพทายบรรลือ. ผลของการเสริมแรงทางบวกโดยใช้การ์ตูนจากแถบบันทึกภาพต่อช่วง
ความสนใจในการทำงานของเด็กก่อนบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

ราศรี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. เอกสารชุดอบรมหน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก
และการศึกษาดูงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

_____. คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2529.

เรไร ชนะการ. ผลการใช้ชุดการนิเทศที่มีต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก. ปริญดาพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

ลัดดา นิละมณี. นวัตกรรมทางการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ระดับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2521.

วนิดา บุชยะกนิษฐ์. ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการแบบปกติ ที่มีต่อทักษะการ
เปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย. ปริญดาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

วันทนี เหมาะสมกุล. พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ครูมีการใช้คำถาม
ในระหว่างการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรมในวงกลม. ปริญดาพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

วินิจ เกตุขำ และชาญชัย ศรีไสยเพชร. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.

วีระ ไทยพานิช. 57 วิธีสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

วีระ บุญยะกาญจน์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

ศรีธรรม ธนะภูมิ. พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2535.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือแนะแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับปฐมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2523.

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. มิติใหม่การสอนระดับปฐมวัย. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สุกัญญา ธาวัชรธรรม และคนอื่น ๆ. หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2520.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-5.

กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2524.

_____. "การเล่นเกมส์สำหรับเด็กปฐมวัย," เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.

_____. "การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกสร้างทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย," ใน เอกสารการสอนชุดการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับปฐมวัย หน่วยที่ 4. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2525.

_____. เอกสารชุดวิชาสื่อการสอนนักเรียนระดับปฐมวัย หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2527.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 6-10. นนทบุรี : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

_____. "การสอนโดยยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง," เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน หน่วยที่ 9. กรุงเทพฯ : น้้าดังการพิมพ์, 2532.

- สุชาติ โพธิ์วิทย์. วิธีสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2522. อัดสำเนา.
- สุเมย์ ธีรดากร. จิตวิทยาพัฒนาการ. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หิองปากเกร็ด, 2523.
- สุนา พานิช. การเตรียมความพร้อมเด็กเล็ก. ม.ป.ท., 2531.
- สุวัฒน์ นิยมคำ. การสอนวิทยาศาสตร์แบบพัฒนาความคิด. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517.
- สุวัฒน์ มุทธเมธา. การเรียนการสอนปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : พีระพินา, 2523
- สุนทร โคตรบรรเทา. การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิ่ง, 2533.
- อบรม สนิทบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : พีระพินา, ม.ป.ป.
- อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์, 2523.
- อารี เพชรผด. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- อารี รังสินธ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- อุบลรัตน์ เพ็งสัด. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- Arnold, A. "Your Child Play," Child Development Series. 1965.
- Bruner, J.S. and others. Studies in Cognitive Growth : A Collaboration at the Center for Cognitive Studies. New York : John Wiley & Sons, 1966.
- Cattell, R.B. Personality A Systematic Theoretical and Factual Study. New York : McGraw-Hill, 1950.
- Downing, J. and D. Thackray. Reading Readiness. London : University of London Press, 1971.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, 1945.

- Gordon, J. and others. Child Learning Through Child Play : Learning Activities for Two and Three Year Olds. New York : St.Martin's Press, 1972.
- Hildreth G. Readiness for School Beginners. New York : World, Book Company, 1950.
- Hilgard, E.R. and others. Introduction to Psychology. 4th ed. New York : Harcourt, Brace World Inc., 1967.
- Kolumbus, E.S. Is It Tomorrow Yet?. Haifa, Israel : Mount Carmel International Training Center for Community Services, 1983.
- Leeper, S.H. and others. Good School for Young children. 4th ed. New York : Macmillan Publishing Co. Inc., 1947.
- Piaget, J. "The Stage of the Intellectual Development of the Child," Bulletin of the Meuninger Clinic. 26; 1962.
- Spodek, B. The Preparation and Certification of Early Childhood Personel Handbook of Research in Early Childhood Education. New York : Macmilland Pullishing Co. Inc., 1982.
- Tyler, S. and others. "Attention and Activity in the Young Child," British Journal of Education Psychology. 49 : 194-197; 1979.
- UNESCO. Study Group Meeting on New Forms of Pre-School Education. New Delhi : Final Report Bangkok : UNESCO Region Office for Educaitional in Asia and Pacific, 1983.
- Wechsler, D. The Measurement and Appraisal of Adult Intelligence Scale. 4th ed. Baltimore : The William and Wilkins Company, 1958.
- Zalewski, J.C. "An Invertigation of Selected Factors Contributing to Success in Solving Mathemetical Lorld Problem," Dissertation Abstracts Infernational. 39 : 2804-a; November, 1978.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย

1. แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกรายข้อ
2. แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกรายทักษะ
3. แสดงผลการสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
4. แสดงผลการสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกเป็นรายทักษะ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

ตาราง 6 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกรายข้อ

แบบทดสอบวัด ความสามารถ ทางสติปัญญา	ข้อที่	ค่า		ข้อที่	ค่า	
		P	D		P	D
ชุดที่ 1 การเปรียบเทียบเรื่อง ขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง) จำนวน 10 ข้อ	1	.60	.28	6	.75	.57
	2	.55	.57	7	.60	.28
	3	.65	.57	8	.80	.42
	4	.65	.57	9	.85	.42
	5	.75	.42	10	.60	.28
ชุดที่ 2 การเปรียบเทียบเรื่อง น้ำหนัก (หนัก-เบา) จำนวน 10 ข้อ	1	.27	.16	6	.55	.33
	2	.61	.33	7	.44	.33
	3	.33	.33	8	.83	.50
	4	.50	.33	9	.50	.33
	5	.38	.66	10	.88	.33
ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบเรื่อง สัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย) จำนวน 10 ข้อ	1	.25	.42	6	.85	.28
	2	.55	.42	7	.60	.28
	3	.65	.42	8	.60	.28
	4	.65	.57	9	.60	.28
	5	.40	.71	10	.80	.57

ตาราง 6 (ต่อ)

แบบทดสอบวัด ความสามารถ ทางสติปัญญา	ข้อที่	ค่า		ข้อที่	ค่า	
		P	D		P	D
<u>ชุดที่ 4</u>	1	.75	.42	6	.85	.28
การเปรียบเทียบเรื่อง	2	.75	.57	7	.70	.14
จำนวน (มาก-น้อย)	3	.85	.28	8	.80	.14
จำนวน 10 ข้อ	4	.80	.28	9	.80	.57
	5	.75	.28	10	.80	.57
<u>ชุดที่ 5.1</u>	1	.77	.16	6	.77	.33
การเปรียบเทียบเรื่อง	2	.83	.50	7	.77	.50
ตำแหน่ง (หน้า-หลัง,	3	.27	.33	8	.77	.33
บน-ล่าง) จำนวน 10 ข้อ	4	.33	.33	9	.83	.33
	5	.77	.50	10	.33	.50
<u>ชุดที่ 5.2</u>	1	.83	.50	6	.72	.50
การเปรียบเทียบเรื่อง	2	.77	.60	7	.66	.16
ตำแหน่ง (ใกล้-ไกล,	3	.77	.33	8	.88	.33
ใน-นอก) จำนวน 10 ข้อ	4	.83	.50	9	.88	.33
	5	.83	.50	10	.88	.33

ตาราง 6 (ต่อ)

แบบทดสอบวัด ความสามารถ ทางสติปัญญา	ข้อที่	ค่า		ข้อที่	ค่า	
		P	D		P	D
ชุดที่ 6 การจำแนกและสังเกตความ แตกต่าง จำนวน 10 ข้อ	1	.73	.33	6	.47	.66
	2	.84	.50	7	.63	.33
	3	.84	.33	8	.47	.50
	4	.57	.50	9	.47	.50
	5	.73	.33	10	.57	.50
ชุดที่ 7 การจำแนกและสังเกตความ เหมือน จำนวน 10 ข้อ	1	.72	.33	6	.72	.50
	2	.83	.33	7	.61	.66
	3	.77	.33	8	.50	.66
	4	.61	.33	9	.77	.33
	5	.72	.66	10	.66	.83
ชุดที่ 8 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5 จำนวน 10 ข้อ	1	.89	.16	6	.78	.33
	2	.78	.50	7	.68	.50
	3	.78	.50	8	.63	.50
	4	.84	.50	9	.73	.66
	5	.73	.50	10	.73	.66

ตาราง 6 (ต่อ)

แบบทดสอบวัด ความสามารถ ทางสติปัญญา	ข้อที่	ค่า		ข้อที่	ค่า	
		P	D		P	D
ชุดที่ 9 ความสามารถในการรู้จัก คำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ	1	.90	.14	6	.75	.57
	2	.40	.57	7	.75	.71
	3	.70	.42	8	.70	.28
	4	.75	.71	9	.70	.42
	5	.70	.28	10	.75	.14
ชุดที่ 10 ความเข้าใจการฟัง จำนวน 10 ข้อ	1	.80	.28	6	.55	.71
	2	.55	.28	7	.35	.71
	3	.80	.57	8	.35	.57
	4	.75	.42	9	.55	.42
	5	.50	.33	10	.50	.28
ชุดที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับ สัญลักษณ์ จำนวน 10 ข้อ	1	.68	.66	6	.78	.33
	2	.68	.66	7	.57	.50
	3	.78	.33	8	.57	.50
	4	.63	.50	9	.31	.66
	5	.31	.50	10	.52	.50

ตาราง 7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา จำแนกรายทักษะ

แบบทดสอบวัด ความสามารถ ทางสติปัญญา	จำนวนข้อ ของ แบบทดสอบ	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	ค่าคะแนน เฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าความ แปรปรวน S^2	Σpq	r_{tt}
ชุดที่ 1 การเปรียบเทียบ เรื่องขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง)	10	20	6.700	3.800	2.040	.565
ชุดที่ 2 การเปรียบเทียบ เรื่องน้ำหนัก (หนัก-เบา)	10	20	5.333	3.294	2.530	.809
ชุดที่ 3 การเปรียบเทียบ เรื่องสัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย)	10	20	5.900	4.726	2.230	.497
ชุดที่ 4 การเปรียบเทียบ เรื่องจำนวน (มาก-น้อย)	10	20	7.900	3.884	1.300	.352
ชุดที่ 5.1 การเปรียบเทียบ เรื่องตำแหน่ง (หน้า-หลัง, บน-ล่าง)	10	20	6.500	3.324	1.590	.504
ชุดที่ 5.2 การเปรียบเทียบ เรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก)	10	20	8.111	4.222	1.510	.377
ชุดที่ 6 การจำแนกและสังเกต ความแตกต่าง	10	20	6.421	5.480	2.070	.655
ชุดที่ 7 การจำแนกและสังเกต ความเหมือน	10	20	7.056	5.114	2.010	.639

ตาราง 7 (ต่อ)

แบบทดสอบวัด ความสามารถ ทางสติปัญญา	จำนวนข้อ ของ แบบทดสอบ	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	ค่าคะแนน เฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าความ แปรปรวน S^2	Σpq	r_{tt}
ชุดที่ 8 การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5	10	20	7.632	5.468	1.660	.320
ชุดที่ 9 ความสามารถในการ รู้จักคำศัพท์	10	20	7.200	3.853	1.930	.527
ชุดที่ 10 ความเข้าใจการฟัง	10	20	5.700	3.589	2.830	.234
ชุดที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพกับสัญลักษณ์	10	20	6.000	6.444	2.130	.348

ตาราง 8 ผลการแสดงวัดความสามารถทางสติปัญญาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขประจำตัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	78	81	74	85
2	74	83	72	83
3	73	89	77	83
4	77	81	70	77
5	66	80	76	77
6	75	93	72	86
7	77	91	72	87
8	82	95	60	63
9	70	81	70	67
10	72	82	55	73
11	71	85	52	64
12	45	62	71	76
13	32	64	64	78
14	35	94	59	60
15	80	92	55	69
16	63	81	77	71
17	51	62	64	65
18	69	76	81	65
19	63	75	72	87

ตาราง 8 (ต่อ)

เลขประจำตัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
20	68	74	61	79
ΣX	1321	1621	1354	1495
$\bar{X}$	66.050	81.050	67.700	74.750
S^2	206.471	101.945	70.010	77.882

ตาราง 9 ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยจำแนกเป็นรายทักษะระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

ความสามารถทางสติปัญญา (N=20)	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเปรียบเทียบเรื่องขนาด (ใหญ่-เล็ก, หนา-บาง)	5.050	1.849	5.150	1.954	-0.229
2. การเปรียบเทียบเรื่องน้ำหนัก (หนัก-เบา)	4.800	1.609	5.400	1.353	-1.562
3. การเปรียบเทียบเรื่องสัดส่วน (ยาว-สั้น, อ้วน-ผอม, สูง-เตี้ย)	4.650	2.477	5.400	1.569	-1.667
4. การเปรียบเทียบเรื่องจำนวน (มาก-น้อย)	5.500	2.236	6.550	2.139	-2.244
5. การเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (หน้า-หลัง, บน-ล่าง)	5.050	1.986	5.000	1.487	0.172
6. การเปรียบเทียบเรื่องตำแหน่ง (ใกล้-ไกล, ใน-นอก)	7.500	1.732	8.150	1.785	-1.548
7. การจำแนกและสังเกตความแตกต่าง	3.950	2.139	4.050	1.986	-0.220
8. การจำแนกและสังเกตความเหมือน	7.400	2.234	6.050	3.103	2.611
9. การนับและรู้ค่าจำนวน 1-5	6.950	2.645	7.550	2.328	-1.205
10. ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์	6.350	2.323	6.150	1.531	0.456
11. ความเข้าใจการฟัง	3.750	1.585	3.150	1.461	1.542
12. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์	5.100	2.100	5.300	1.720	-0.458
Σ	66.05	14.37	67.70	8.37	-0.369

ภาคผนวก ข

1. ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบและการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ
2. ตัวอย่างเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ
3. ตัวอย่างคู่มือและแบบทดสอบพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
4. ตัวอย่างคู่มือและแบบทดสอบพื้นฐานทางภาษา

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ
และการจัดกิจกรรมในวงกลมวิีปกติ

ตัวอย่าง

แผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบและการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

หน่วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและวันพ่อแห่งชาติ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน
2. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัส
3. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ-ผู้ตาม และกล้าแสดงออก
4. เพื่อให้รู้จักการปฏิบัติตนต่อพ่อได้อย่างเหมาะสม
5. ให้รู้จักความสำคัญของพระมหากษัตริย์
6. เพื่อให้รู้จักการปฏิบัติตนเป็นผู้จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
7. เพื่อให้รู้จักคำว่า "พ่อ"
8. เพื่อให้รู้จักความเหมือน ความแตกต่าง
9. เพื่อให้รู้จักจำนวน 1-5

หน่วยวันพ่อแห่งชาติ

วันที่ 1

จุดประสงค์ บอกได้ว่าใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

เนื้อหา ความหมายของผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ปกป้องดูแลบุคคลในครอบครัวให้มีความสุข

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นนำ</u> 1. เด็กสังเกตภาพบุคคลในบ้าน เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ฯลฯ	<u>ขั้นนำ</u> 1. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "แตะ-เปลี่ยน" 2. เด็กสังเกตภาพบุคคลในบ้าน เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ฯลฯ
<u>ขั้นสอน</u> 2. เด็กร่วมอภิปรายถึงความเป็นอยู่ในบ้าน 3. เด็กสนทนาถึงหน้าที่ของบุคคลในครอบครัว 4. เด็กตอบคำถาม - พ่อมีหน้าที่อะไรในบ้าน และช่วยพ่อได้อย่างไร - เมื่อคุณพ่อกลับจากทำงานเราควรกระทำอย่างไร	<u>ขั้นสอน</u> 3. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำเล่นกับนิ้วมือ "คุณตา คุณยาย" 4. เด็กร่วมอภิปรายถึงความเป็นอยู่ในบ้าน 5. เด็กสนทนาถึงหน้าที่ของบุคคลในครอบครัว 6. เด็กตอบคำถาม - พ่อมีหน้าที่อะไรในบ้าน และช่วยพ่อได้อย่างไร - เมื่อคุณพ่อกลับจากทำงานเราควรกระทำอย่างไร

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นสรุป</u> 5. เด็กเล่นบทบาทสมมติ หน้าที่ของพ่อ <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. ภาพบุคคลในบ้าน <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ	<u>ขั้นสรุป</u> 7. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "ตะ-เปลี่ยน" 8. เด็กเล่นบทบาทสมมติ หน้าที่ของพ่อ <u>ข้อเสนอแนะ</u> ถ้าเด็กไม่สงบ ครูอาจใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพิ่มเติมในแต่ละขั้นได้ <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. ภาพบุคคลในบ้าน <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ

หน่วยวันพ่อแห่งชาติ

วันที่ 2

จุดประสงค์

1. บอกได้ว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำประเทศ
2. ให้อำนาจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
3. ฝึกการทำงานร่วมกัน

เนื้อหา

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำของประเทศ

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นนำ</u> เด็กดูพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช	<u>ขั้นนำ</u> - การเตรียมเด็กให้สงบโดยครีโอล เล่นกับนิ้วมือ "บุคคลในครอบครัว" - เด็กดูพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
<u>ขั้นสอน</u> - เด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพระราชวงศ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบัน - เด็กตอบคำถาม - ในหลวงทรงดำรงตำแหน่งใดในประเทศ - ในหลวงทรงมีพระราชกรณียกิจใดบ้าง - ครูแนะนำอุปกรณ์ในการทำนมเย็น - เด็กร่วมกันทำนมเย็น	<u>ขั้นสอน</u> - การเตรียมเด็กให้สงบโดยใช้หุ่นคุณยายสนทนาพักกาย - เด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพระราชวงศ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบัน - เด็กตอบคำถาม - ในหลวงทรงดำรงตำแหน่งใดในประเทศ - ในหลวงทรงมีพระราชกรณียกิจใดบ้าง

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นสรุป</u> 6. เด็กร่วมกันตีมนมเย็น <u>สื่อการเรียนรู้</u> - พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช - ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช - นมสด - น้ำหวาน - น้ำแข็ง - หม้อ แก้วน้ำ <u>ประเมินผล</u> - สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม - สังเกตการณ์ปฏิบัติ	6. ครูแนะนำอุปกรณ์ในการทำนมเย็น 7. เด็กร่วมกันทำนมเย็น <u>ขั้นสรุป</u> 8. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำเล่นกับนิ้วมือ "บุคคลในครอบครัว" 9. เด็กร่วมกันตีมนมเย็น <u>ข้อเสนอแนะ</u> ถ้าเด็กไม่สงบ ครูอาจใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพิ่มเติมในแต่ละขั้นได้ <u>สื่อการเรียนรู้</u> - พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช - ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช - นมสด - น้ำหวาน - น้ำแข็ง - หม้อ แก้วน้ำ - หุ่นคนขาย (การเตรียมเด็กให้สงบ) <u>ประเมินผล</u> - สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม - สังเกตการณ์ปฏิบัติ

หน่วยวันพ่อแห่งชาติ

วันที่ 3

จุดประสงค์ มีความรู้เรื่องพระราชกรณียกิจเหมาะสมกับวัย

เนื้อหา พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นนำ</u> 1. เด็กสำรวจอุปกรณ์การปลูกต้นไม้	<u>ขั้นนำ</u> 1. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "เขียนบนฝ่ามือ" 2. เด็กสำรวจอุปกรณ์การปลูกต้นไม้
<u>ขั้นสอน</u> 2. เด็กร่วมสนทนาถึงอุปกรณ์ในการปลูกต้นไม้ 3. เด็กตอบคำถาม - นอกจากเราจะปลูกต้นไม้ในดินแล้ว เราสามารถปลูกได้ในที่ใดบ้าง - เด็กคิดว่าต้นไม้ที่ปลูกในสถานที่ที่ต่างกัน จะเติบโตเหมือนกันหรือไม่ เพราะเหตุใด 4. ครูแบ่งกลุ่มเด็ก ทดลองปลูกต้นไม้ในดิน น้ำ สาลี	<u>ขั้นสอน</u> 3. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูใช้หุ่นเด็กผู้ชาย ทักทาย 4. เด็กร่วมสนทนาถึงอุปกรณ์ในการปลูกต้นไม้ 5. เด็กตอบคำถาม - นอกจากเราจะปลูกต้นไม้ในดินแล้ว เราสามารถปลูกได้ในที่ใดบ้าง - เด็กคิดว่าต้นไม้ที่ปลูกในสถานที่ที่ต่างกัน จะเติบโตเหมือนกันหรือไม่ เพราะเหตุใด 6. ครูแบ่งกลุ่มเด็ก ทดลองปลูกต้นไม้ในดิน น้ำ สาลี

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นสรุป</u> 6. เด็กร่วมกันดูแลต้นไม้ที่ปลูก <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. อุปกรณ์การปลูกต้นไม้ เช่น กระถาง เสียม ฯลฯ 2. ดิน น้ำ ลำไส้ 3. หัวหอม เมล็ดถั่วเขียว <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ	<u>ขั้นสรุป</u> 8. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูใช้หุ่นนำท่าทำ อย่างสงบ "เขียนบนฝ่ามือ" 9. เด็กร่วมกันดูแลต้นไม้ที่ปลูก <u>ข้อเสนอแนะ</u> ถ้าเด็กไม่สงบ ครูอาจใช้เทคนิคการเตรียมเด็ก ให้สงบเพิ่มเติมในแต่ละขั้นได้ <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. อุปกรณ์การปลูกต้นไม้ เช่น กระถาง เสียม ฯลฯ 2. ดิน น้ำ ลำไส้ 3. หัวหอม เมล็ดถั่วเขียว 4. หุ่นเด็กผู้ชาย (การเตรียมเด็กให้สงบ) <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ

หน่วยวินพ่อแห่งชาติ

วันที่ 4

จุดประสงค์ มีความรู้เรื่องพระราชกรณียกิจเหมาะสมกับวัย

เนื้อหา พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นนำ</u> 1. เด็กสังเกตผักในโครงการหลวง เช่น มะเขือเทศ ผักกาดแก้ว แตงกวา	<u>ขั้นนำ</u> 1. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าประกอบการเล่นนิ้วมือ "บุคคลในครอบครัว" 2. เด็กสังเกตผักในโครงการหลวง เช่น มะเขือเทศ ผักกาดแก้ว แตงกวา
<u>ขั้นสอน</u> 2. เด็กร่วมสนทนาถึงโครงการหลวง 3. เด็กตอบคำถาม - ผักแต่ละชนิดมีลักษณะอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ - ผักแต่ละชนิดมีประโยชน์อย่างไร - เรามีวิธีใดบ้างที่จะกินผัก 4. ครูแนะนำอุปกรณ์ที่จะทำสลัดผัก 5. ครูและเด็กตกลงกติกาในการทำสลัด 6. เด็กทดลองปฏิบัติทำสลัดผัก	<u>ขั้นสอน</u> 3. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "ตะ-เปลี่ยน" 2. เด็กร่วมสนทนาถึงโครงการหลวง 3. เด็กตอบคำถาม - ผักแต่ละชนิดมีลักษณะอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ - ผักแต่ละชนิดมีประโยชน์อย่างไร - เรามีวิธีใดบ้างที่จะกินผัก 4. ครูแนะนำอุปกรณ์ที่จะทำสลัดผัก

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นสรุป</u> 7. เด็กร่วมกันรับประทานสลัดผัก <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. ผักในโครงการหลวง เช่น มะเขือเทศ ผักกาดแก้ว แตงกวา 2. น้ำสลัด 3. ไม้ตีมัส 4. ซามคลุกสลัด <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ	5. ครูและเด็กตกลงกติกาในการทำสลัด 6. เด็กทดลองปฏิบัติทำสลัดผัก <u>ขั้นสรุป</u> 9. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "ตะ-เปลี่ยน" 10. เด็กร่วมกันรับประทานสลัดผัก <u>ข้อเสนอแนะ</u> ถ้าเด็กไม่สงบ ครูอาจใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพิ่มเติมในแต่ละขั้นได้ <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. ผักในโครงการหลวง เช่น มะเขือเทศ ผักกาดแก้ว แตงกวา 2. น้ำสลัด 3. ไม้ตีมัส 4. ซามคลุกสลัด <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ

หน่วยวันพ่อแห่งชาติ

วันที่ 5

จุดประสงค์

บอกความสำคัญของวันที่ 5 ธันวาคมได้

เนื้อหา

1. บอกความสำคัญของวันที่ 5 ธันวาคมได้ "วันพ่อแห่งชาติ"
2. ดอกพุทธรักษาเป็นสัญลักษณ์วันพ่อ

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นนำ</u> 1. เด็กสังเกตดอกพุทธรักษา	<u>ขั้นนำ</u> 1. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "สัมผัสหน้า" 2. เด็กสังเกตดอกพุทธรักษา
<u>ขั้นสอน</u> 2. เด็กร่วมสนทนาถึงดอกพุทธรักษาในเรื่องสีกลิ่น 3. เด็กตอบคำถาม - วันที่ 5 ธันวาคม สำคัญอย่างไร - สัญลักษณ์วันพ่อ คืออะไร 4. เด็กสังเกตและสำรวจอุปกรณ์ในการทำเครื่องกรองน้ำ	<u>ขั้นสอน</u> 3. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำทำท่าอย่างสงบ "สัมผัสหน้า" 4. เด็กร่วมสนทนาถึงดอกพุทธรักษาในเรื่องสีกลิ่น 5. เด็กตอบคำถาม - วันที่ 5 ธันวาคม สำคัญอย่างไร - สัญลักษณ์วันพ่อ คืออะไร 6. เด็กสังเกตและสำรวจอุปกรณ์ในการทำเครื่องกรองน้ำ 7. เด็กทดลองทำเครื่องกรองน้ำ

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
<u>ขั้นสรุป</u> 6. ได้ร่วมสรุปประโยชน์ของเครื่องกรองน้ำ	<u>ขั้นสรุป</u> 8. การเตรียมเด็กให้สงบโดยครูนำร้องเพลง "บ้านของฉัน" 9. ได้ร่วมสรุปประโยชน์ของเครื่องกรองน้ำ
<u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. ดอกพุทธรักษา 2. ขวดน้ำใส 3. กรวด หิน ทรายหยาบ ทรายละเอียด 4. สำลี	<u>ข้อเสนอแนะ</u> ถ้าเด็กไม่สงบ ครูอาจใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพิ่มเติมในแต่ละขั้นได้ <u>สื่อการเรียนรู้</u> 1. ดอกพุทธรักษา 2. ขวดน้ำใส 3. กรวด หิน ทรายหยาบ ทรายละเอียด 4. สำลี 5. เพลง "บ้านของฉัน"
<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ	<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม 2. สังเกตการปฏิบัติ

ตัวอย่างเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

ตัวอย่างเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ

การเตรียมเด็กให้สงบเป็นเทคนิคการดึงความสนใจของเด็กปฐมวัย จากการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้ใช้วิธีการต่าง ๆ นี้ เราให้เด็กเกิดความรู้สึก ละพฤติกรรมอื่น ๆ ที่กำลังกระทำอยู่ หันมากระทำกิจกรรมตามครูในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ตลอดช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม ครูผู้ใช้เทคนิคควรมีบุคลิกลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงของครูไม่ควรมีลักษณะบังคับ คู่เชิญ หรือตวาดเด็ก ๆ ครูสามารถเลือกใช้เทคนิคในช่วงเวลาใดก็ได้ที่เห็นว่าเด็ก ๆ มีสภาพที่วุ่นวาย ส่งเสียงดัง ไม่ฟังครู และไม่สนใจกับการทำกิจกรรม

วิธีการหรือแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมเด็กให้สงบ

เพื่อให้การใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบได้ผลตามวัตถุประสงค์ ควรใช้วิธีการดังนี้

1. ครูเป็นผู้ใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ
2. ครูผู้ใช้เทคนิคควรมีบุคลิกลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส ไม่บึ้งตึง
3. การเริ่มใช้เทคนิค โดยครูเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย ความต้องการ และความรู้สึก โดยยึดจากหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เช่น การให้หุ่นแสดง กิริยาอาการต่าง ๆ เช่น การทักทาย ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เล่านิทาน ทายปริศนา ตลอดจนอาจนำทำท่าทางต่าง ๆ
4. การดำเนินกิจกรรม การเตรียมเด็กให้สงบ สามารถจัดได้ทั้งในรูปแบบกิจกรรมเดี่ยว เช่น การใช้หุ่นเล่าเรื่อง ทักทาย พูดคุยกับเด็ก และกิจกรรมผสม เช่น การให้หุ่นนำร้องเพลง หุ่นนำท่องคำคล้องจอง หุ่นเล่านิทาน หุ่นทายปริศนา ฯลฯ
5. ครูสามารถใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในช่วงใดของกิจกรรมก็ได้ที่เห็นว่าเด็กไม่สนใจทำกิจกรรม เช่น ช่วงเริ่มต้นกิจกรรมหลัก หรือช่วงต่อระหว่างกิจกรรม แต่นั่น

การศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ครูใช้เทคนิคนี้ในช่วงเริ่มต้น ขณะดำเนินกิจกรรมและหลังกิจกรรม
ในวงกลม ประมาณช่วงละ 2 ครั้ง

อุปกรณ์หรือสื่อที่ใช้ประกอบเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

- 1) หุ่น 2) การใช้ท่าทาง 3) เพลง และ 4) คำคล้องจอง

1. หุ่น

หุ่นเป็นสื่อที่ครูใช้ในลักษณะของสิ่งที่เคลื่อนไหวได้ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการ
และความสนใจของเด็กเล็ก ๆ หุ่นที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในวงกลม เพื่อใช้เป็นเทคนิค
การเตรียมเด็กให้สงบ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นหุ่นกระดาษที่สามารถขยับปากได้ และหุ่น
ถูมีอวัยวะต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้สนทนา ทักทาย ตลอดจนประกอบการเล่านิทานได้

การใช้หุ่นเป็นเทคนิคเตรียมเด็กให้สงบ สามารถนำมาใช้ได้ลักษณะต่าง ๆ เช่น

- 1) ใช้หุ่นสนทนาทักทาย
- 2) ใช้หุ่นประกอบการเล่นนิ้วมือ
- 3) ใช้หุ่นนำร้องเพลง
- 4) ใช้หุ่นประกอบการเล่านิทานสั้น ๆ
- 5) ใช้หุ่นนำท่องคำคล้องจอง
- 6) ใช้หุ่นกล่าวสรุป

ฯลฯ

2. การใช้ท่าทาง

การใช้ท่าทางนับเป็นเทคนิควิธีการที่สำคัญในการเตรียมเด็กให้สงบ การใช้ท่าทาง
ประกอบการจัดกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบในการศึกษาครั้งนี้ เป็น
การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบการเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ เช่น การใช้ท่าทาง
ประกอบเสียง การใช้ท่าทางอย่างสงบ และการเล่นกับนิ้วมือ

1) การใช้ท่าทางประกอบเสียง

การใช้ท่าทางประกอบเสียงเป็นกิจกรรมที่ใช้ส่วนประกอบของร่างกาย
เคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ ประกอบกับการออกเสียง ซึ่งอาจเป็นเสียงจากคำสั่งของครู และ
เด็กออกเสียงตาม เช่น การนับเป็นจังหวะ หนึ่ง สอง สาม ฯลฯ นอกจากนี้อาจเป็นเสียงที่

เกิดขึ้นในขณะที่ครูนำทำกิจกรรม เช่น เสียงปรบมือรัว ปรบมือเป็นจังหวะตามการนับ ตลอดจน ปรบมือดัง เบา ตามคำสั่งของครูก็ได้

การทำกิจกรรมนี้ครูจะนัดแนะกับเด็ก ๆ ว่า เมื่อเห็นครูทำท่าอย่างใดแล้ว ให้เด็ก ๆ ทำท่าและออกเสียงตามครู ทั้งนี้โดยครูจะต้องมีสีหน้าสงบ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสงบลงด้วย ตัวอย่างเช่น

ปรบมือรัว ครูนำปรบมือติด ๆ กันหลายครั้ง พร้อมกับออกเสียง ปรบมือรัว ครูอาจออกคำสั่งให้ปรบมืองั้นหรือเบาลงได้ตามต้องการ

แตะ-นับ ครูนำทำท่าใช้มือทั้ง 2 ไขว้ทาบทันที่หน้าอก โดยใช้ปลายนิ้ว ทั้ง 2 แตะเป็นจังหวะ พร้อมกับออกเสียง 1-2-3 นับไป 3-4 ครั้ง จบด้วยมือทั้ง 2 วางบนตัก

2) การใช้ท่าทางอย่างสงบ

การใช้ท่าทางอย่างสงบ เป็นกิจกรรมที่ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ แตกต่างจากการใช้ท่าทางประกอบเสียงตรงที่การทำกิจกรรมนี้ ครูจะนัดแนะกับเด็ก ๆ ว่า เมื่อเห็นครูทำท่าอย่างใดแล้วให้เด็ก ๆ ทำท่าตาม โดยครูจะไม่ ออกคำสั่งหรือนับ ดังนั้นจึงไม่มีการออกเสียงใดใดทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น

แตะ-เปลี่ยน ครูนำทำท่าชูมือทั้ง 2 ขึ้นเหนือศรีษะ สลัดนิ้วแรง ๆ แล้ว เปลี่ยนมาแตะผม แตะไหล่ แตะปาก เอามือทั้ง 2 ประสานกันที่หน้าอก วางมือลงบนตัก

สัมผัสหน้า ครูนำทำท่าใช้นิ้วมือขวาสัมผัสหน้าผาก แล้วเปลี่ยนมาที่คาง แก้มซ้าย แก้มขวา จบด้วยการประสานมือคว่ำลงบนตัก

ฯลฯ

3) การเล่นกับนิ้วมือ (Finger Play)

การเล่นกับนิ้วมือ เป็นการเล่นเงียบ ๆ ซึ่งเป็นเรื่องราว เป็นคำคล้องจอง หรือเป็นคำประพันธ์ที่ใช้นิ้วมือเป็นนักแสดงบทบาท เด็ก ๆ จะเลียนแบบการแสดงของครู และกล่าวซ้ำคำพูดของครู ซึ่งช่วยให้เด็ก ๆ คุ้นกับเสียงของตนเองไปด้วย เช่น

การแสดงท่าทาง (บุคคลในครอบครัว)

คนนี่คือแม่ที่รักผู้เมตตา

(กำมือทั้งสองไว้ก่อน ชูนิ้วหัวแม่มือขึ้น)

คนนี่คือพ่อที่ร่าเริง

(ชูนิ้วกลางขึ้น)

คนนี่คือพี่ชายที่สูงกว่า	(ชู้แวกลางชั้น)
คนนี่คือน้องสาวที่เล่นกับตุ๊กตา	(ชู้แวนางชั้น)
คนนี่คือน้องเล็กที่เพิ่งเกิดมา	(ชู้แวก้อยชั้น)
สองครอบครัวนี้หนาข้างมากมายและตัวเล็ก	(ชู้ทกนี้ชั้น)

คุณตาคุณยาย

คุณตาเดินไป คุณยายเดินมา	(ชู้แวโป่งข้างซ้ายเคลื่อนไปทางขวา และชู้แวโป่งข้างขวา เลื่อนมาทางซ้าย)
คุณปู่ก้มหน้า คุณย่าแอบมอง	(งอนิ้วโป่งข้างซ้าย สายนิ้วโป่งข้างขวาไปมา)

3. เพลง

การใช้เพลงประกอบการจัดกิจกรรมในวงกลม เพื่อใช้เป็นเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กร้องเพลงตามครู พร้อมทั้งใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำท่าทางประกอบเพลงตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น

เพลงบ้านของฉัน (วิชัย น้อยเสนีย์)

บ้านของฉัน	บ้านฉันนั้นมีหลายคน
ทุกคนเป็นพี่น้องกัน	เออว่าไซยาบาเล (ซ้ำ)
มีพ่อ มีแม่ ของฉัน	

ฯลฯ

4. คำคล้องจอง

คำคล้องจองที่นำมาใช้ประกอบกิจกรรมในวงกลมเพื่อเป็นเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ เป็นคำประพันธ์ซึ่งอาจเป็นโคลง กลอน ฯลฯ ที่ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ เหมาะกับวัยของเด็กที่เนื้อหาง่าย ๆ เด็กท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน

ในการสอนคำคล้องจองให้กับเด็กควรสอนตามลำดับขั้นดังนี้

- 1) ครูกล่าวคำคล้องจองให้เด็กฟัง

2) ครูนำพูดคำคล้องจองให้เด็กพูดตามที่ละวรรคจนจบท แล้วครูจะบอกให้เด็กพูดคำคล้องจองซ้ำอีก 2-3 ครั้ง จนเด็กจำได้บ้าง จึงให้พูดพร้อม ๆ กับครู

3) ขณะที่พูดคำคล้องจอง ครูนำให้ทำประกอบไปด้วยถ้าทำได้ ส่วนเด็ก ๆ จะทำท่าทางประกอบตามครู

4) การท่องจำคำคล้องจอง คำคล้องจองที่สนุกสนานและเด็กอาจทำท่าทางประกอบตามได้ เป็นวิธีที่จะหันเหความสนใจของเด็กได้ เช่น

คำคล้องจองทหรรเดิน

ปัด ปัด ปัด (ซ้ำ)

ทหรรเดินหน้าก้าวขาทีละนิด

ปัด ปัด ปัด (ซ้ำ)

ทหรรยืนตรงถอยลงทีละนิด

ปัด ปัด ปัด (ซ้ำ)

ฯลฯ

ตัวอย่างคู่มือและแบบทดสอบวัดทักษะทางคณิตศาสตร์

คู่มือทดสอบวัดทักษะทางคณิตศาสตร์

วิธีดำเนินการ

1. การเตรียมการ ผู้ทดสอบเตรียมการก่อนกำหนดเวลาสอบดังนี้
 - 1.1 ผู้ทดสอบจะต้องตรวจสอบแบบทดสอบแต่ละตอนให้ครบถ้วนทุกชุด ทุกข้อ และกรอกข้อความหน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อมทุกฉบับ
 - 1.2 ผู้ทดสอบต้องศึกษาแบบทดสอบและคู่มือทดสอบ ทำความเข้าใจกระบวนการสอบทั้งหมด สามารถใช้คำอธิบายและคำสั่งประกอบตัวอย่างด้วยคำพูดที่ทำให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน
 - 1.3 ผู้ทดสอบต้องเตรียมเครื่องมือในการทดสอบดังนี้
 - 1.3.1 แบบทดสอบและคู่มือทดสอบอย่างละ 1 ฉบับ
 - 1.3.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน
 - 1.3.3 ดินสอดำ หรือดินสอสีที่มีคุณภาพดี สีเข้มเห็นเส้นชัดเจน
 - 1.3.4 กระดาษขนาด 8 x 6 นิ้ว สำหรับให้ผู้รับการทดสอบปิดข้อสอบที่ยังไม่ได้ทำ
 - 1.4 จัดให้มีผู้ช่วยทดสอบดูแลให้ความสะดวก และดูแลให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่ง
 - 1.5 ก่อนทำการทดสอบให้เด็กดื่มน้ำ
2. การดำเนินการทดสอบ ผู้ทดสอบดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 ผู้ทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้เด็กไม่กังวล มีความมั่นใจและร่วมมือในการทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถ
 - 2.2 ก่อนลงมือทดสอบ ผู้ทดสอบต้องอธิบายขั้นตอน และทุกตัวอย่างให้เด็กดูพร้อมกัน โดยคิดแผนป้ายตัวอย่างบนกระดานดำ อธิบายพร้อมทั้งทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
 - 2.3 อ่านคำสั่งให้นักเรียนฟังซ้ำ ๆ และชัดเจนข้อละ 2 ครั้ง
 - 2.4 ระยะเวลาในการดำเนินการทดสอบ กำหนดเวลาให้ทำข้อละ 1 นาที

การดำเนิการ

(ชุดที่ 1 เรื่องขนาด)

- พูด : นักเรียนเปิดสมุดไป 1 แผ่นนะคะ ... นักเรียนจะพบภาพ "รองเท้าว" ที่อยู่
ส่วนบนกลางหน้ากระดาษ ... เราเรียกว่า "หน้ารองเท้าว" ... พบหรือยังคะ"
(รอคำตอบ) ...
- ปฏิบัติ : ยกแบบทดสอบหน้าที่ 2 ให้นักเรียนดู พร้อมกับชี้ที่ภาพ "รองเท้าว"
(ผู้ช่วยผู้ดำเนินการทดสอบดูแลนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้อง)
- พูด : "ทุกคนเปิดหน้า "รองเท้าว" แล้วนะคะ ... ดูชื่อ "ก๊วง" ค่ะ ... ส่วนชื่อที่เหลือ
ข้างล่าง ให้นักเรียนหยิบกระดาษที่ครูแจกให้ปิดไว้ก่อนนะคะ ... ยังไม่ต้องสนใจ"
- ปฏิบัติ : ทำแล้วยกให้นักเรียนดู โดยวางกระดาษกับภาพส่วนล่างไว้ให้เหลือไว้เฉพาะภาพ
ของ "ก๊วง"
- พูด : ทุกคนดูชื่อ "ก๊วง" นะคะ ช่องแรกเป็นรูปอะไรคะ" ... (รอคำตอบ) ...
"ถูกต้อง เก่งมากคะ"
- ปฏิบัติ : ชี้ที่ช่องแรก
- พูด : "ต่อไปในคู่มือครูจะให้ทุกคนลองลากเส้นให้เหมือนตามแบบลงในช่องว่าง 2 ช่องที่อยู่
ถัดไปนะคะ ... ลงมือทำได้แล้วคะ" ... (ให้เวลาทำ) ...
"เส้นที่นักเรียนลากนี้เราเรียกว่าอะไรนะคะ" ... (รอคำตอบ) ...
"เก่งมากคะ ... คือ 'เครื่องหมายกากบาท' ถูกต้องคะ"
- ปฏิบัติ : ชี้ที่ช่องถัดไปคือช่องที่ 2 และ 3 พร้อมทั้งสังเกตความถูกต้อง (ผู้ช่วยผู้ดำเนินการ
ทดสอบดูแลนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้อง) ชื่อตัวอย่าง (ชื่อ 'กางเกง')
- พูด : "นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ชื่อ 'กางเกง' พังคำสั่งนะคะ"
- ปฏิบัติ : ชี้ที่ชื่อ 'กางเกง' ให้นักเรียนดู
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพรองเท้าวข้างเล็ก (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
ดูแลให้นักเรียนทำตามทุกคน พร้อมทั้งชี้แจงให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ
"รองเท้าวข้างเล็ก" ที่ถูกต้องตรงตามคำสั่ง

- พูด : "ต่อไปนี้คุณครูจะให้นักเรียนเริ่มทำข้อต่อไปนี้นะคะ นักเรียนต้องสังเกตให้ดี แล้วเปรียบเทียบในแต่ละภาพเมื่อนักเรียนสังเกตพบแล้ว ให้กากบาท (X) ทับลง ไปบนภาพนั้น แต่นักเรียนต้องฟังคำสั่งก่อนและทำอย่างตั้งใจ ทุกคนเปิดหน้าต่อไป
- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'แมว' นะคะ"
- "ดูที่ข้อ 'แต่งกวา' ... แล้วเอากระดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง นะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'เตียงหลังเล็ก' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ข้อ "เห็น" ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'วัวตัวเล็ก' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 2 เรื่องน้ำหนัก)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'เบ็ด' นะคะ"
- "ดูที่ข้อ 'นาฬิกา' ... แล้วเอากระดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง นะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'ที่หนัก' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ข้อ "ปลาหมึก" ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'ที่เบา' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 3 เรื่องสัดส่วน)

ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'มั่งคุด' นะคะ"
 "ดูที่ข้อ 'พิศม'" ... แล้วเอากระดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง
 นะคะ"

คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ "เชือกเส้นที่ยาว" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ข้อ "มะเขือยาว" ฟังคำสั่งนะคะ

คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ เข็มขัดเส้นที่ยาว" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 4 เรื่องจำนวน)

ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'หมู' นะคะ"
 "ดูที่ข้อ "กางเกง" ... แล้วเอากระดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง
 นะคะ"

คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ "ส้มที่มีจำนวนน้อยกว่าภาพแรก" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ข้อ "หมา" ฟังคำสั่งนะคะ

คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ มั่งคุดที่มีจำนวนมากกว่าภาพแรก" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 5 เรื่องตำแหน่ง)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่างไป ... จะเป็นหน้า 'เครื่องบิน' นะคะ"
 "ดูที่ชื่อ 'เข็มขัด' ... แล้วเอากระดาษปิดชื่อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง
 นะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'สัตว์ที่อยู่ข้างหน้ารถ' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)"
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ชื่อ "ละมุด" ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ ผลไม้ที่อยู่ข้างหน้าพิกทอง" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 6 เรื่องความแตกต่าง)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่างไป ... จะเป็นหน้า 'แก้วน้ำ' นะคะ"
 "ดูที่ชื่อ 'ช้อน' ... แล้วเอากระดาษปิดชื่อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง
 นะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'แก้วที่ต่างจากตัวแรก' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)"
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ชื่อ "หนังสือ" ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ เด็กคนที่ต่างจากภาพข้างหน้า" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 7 เรื่องความเหมือน)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่างไป ... จะเป็นหน้า 'ฝั่ง' นะคะ"
 "คู่มือ 'กาน้ำ' ... แล้วเอากะดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง
 นะคะ"
- คำสั่ง : ให้กากบาท (X) ทับภาพ "กล่องใบที่อยู่ข้างหน้า" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วคู่มือ "พัดลม" ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ พวงอุ้งนึ่งที่เหมือนพวงข้างหน้า" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 8 เรื่องการนับและรู้ค่าจำนวน 1-5)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่างไป ... จะเป็นหน้า 'เปิด' นะคะ"
 "คู่มือ 'มะละกอ' ... แล้วเอากะดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่ง
 นะคะ"
- คำสั่ง : ให้กากบาท (X) ทับภาพ "ที่มีจำนวน 6" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วคู่มือ "ตะเกียง" ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ ที่มีจำนวน 7" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

แบบทดสอบวัดพินิจงานทางคณิตศาสตร์

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบ

ชุดที่ 1 เรื่องขนาด ได้แก่ ใหญ่-เล็ก

หน้า-บาง

จำนวน 10 ข้อ

โรงเรียน _____

ชื่อ _____

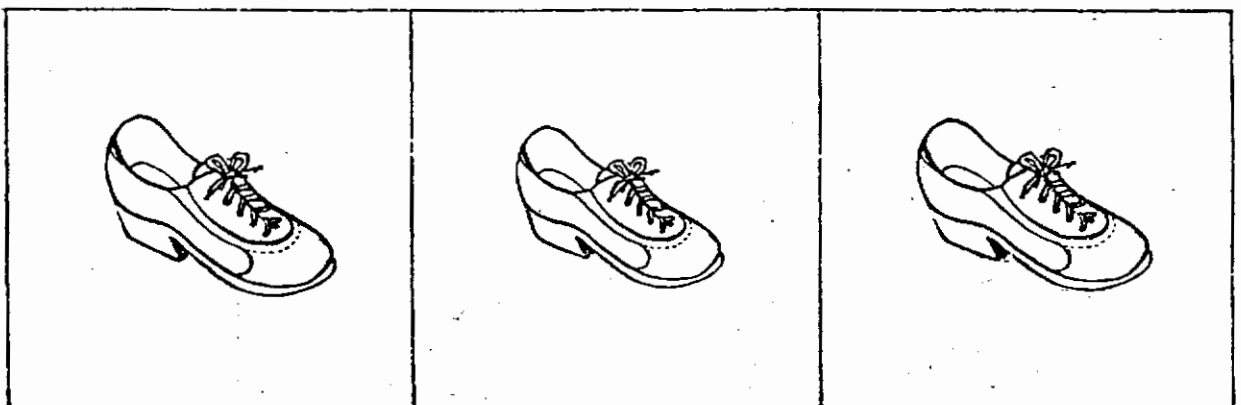
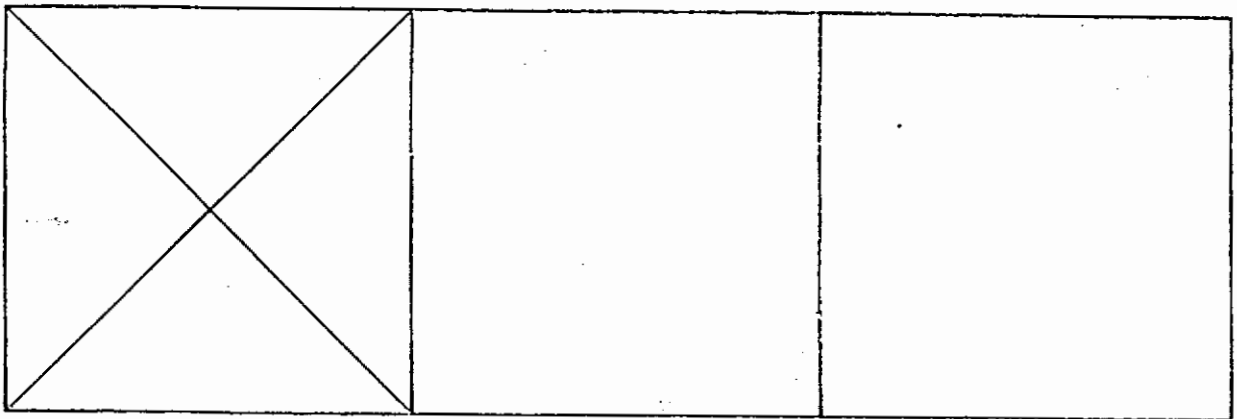
ชั้น _____

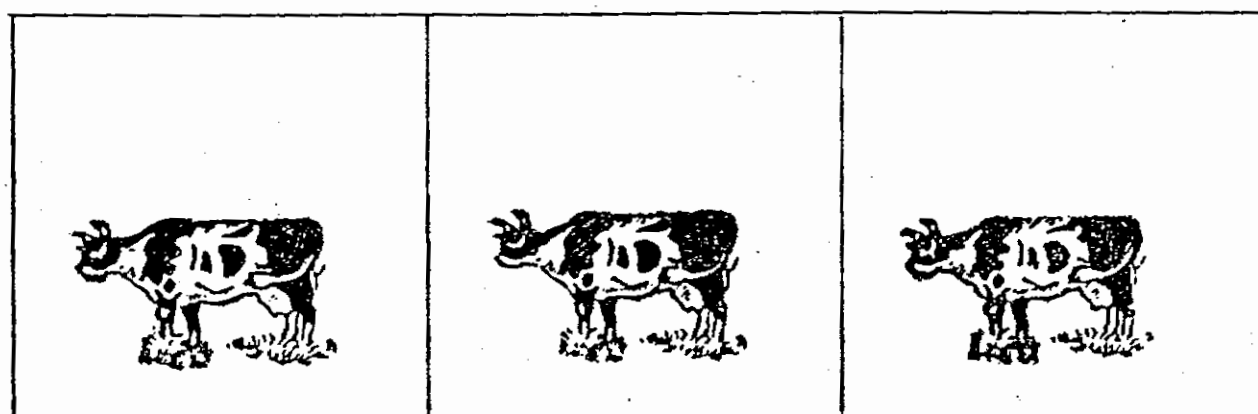
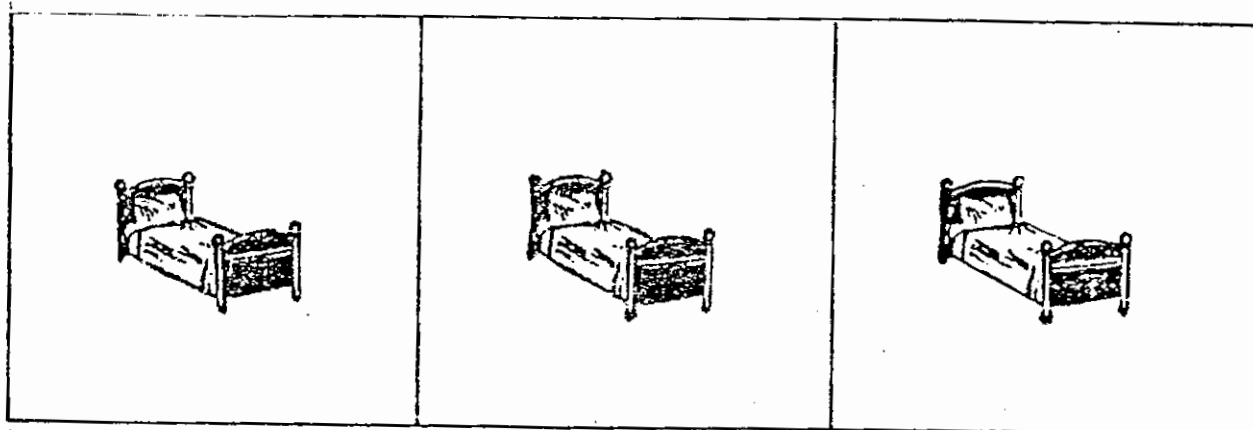
วันที่ทำการทดสอบ _____

ผู้ทำการทดสอบ _____

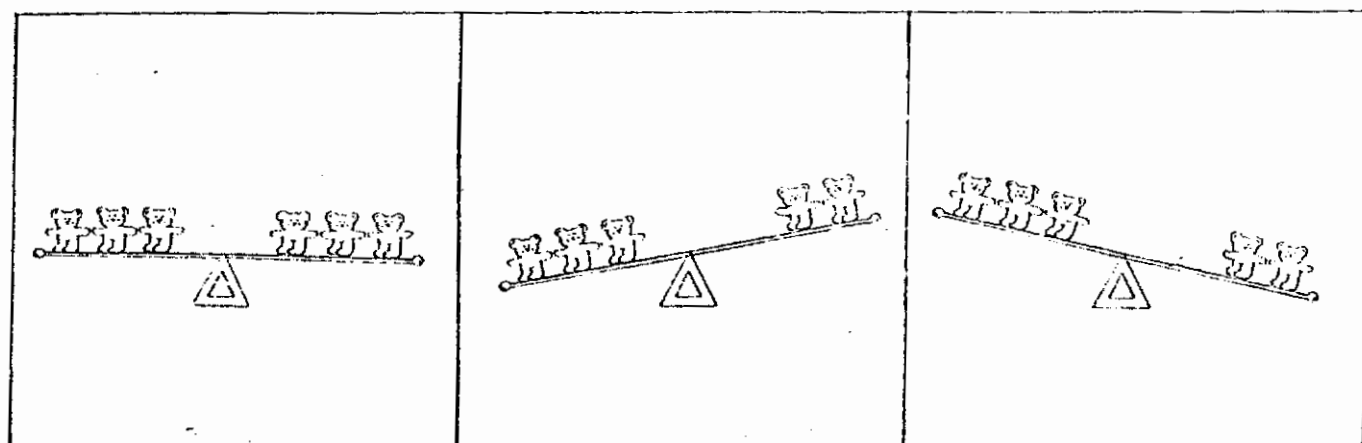
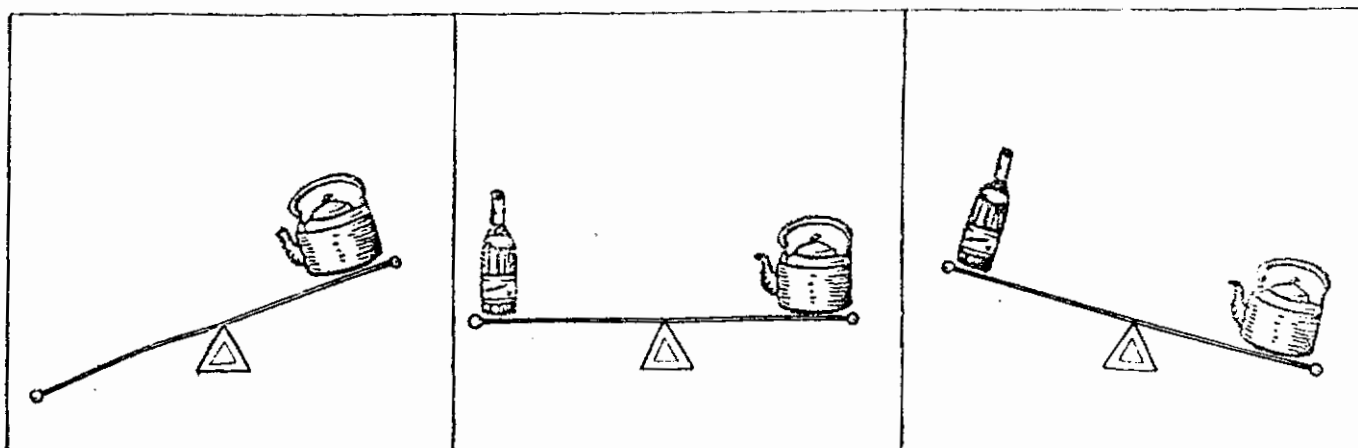
ได้คะแนน _____

(ชุดที่ 1 เรืองขนาด)

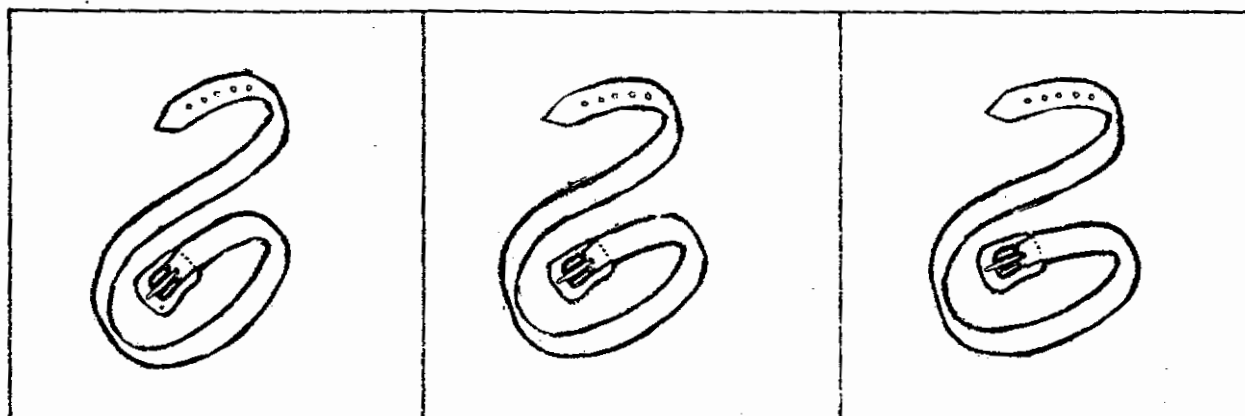
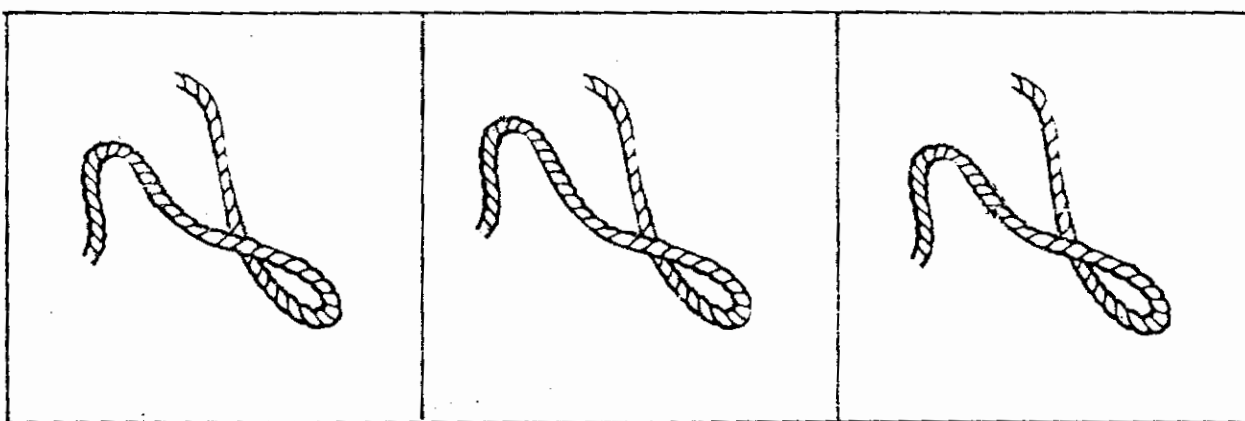

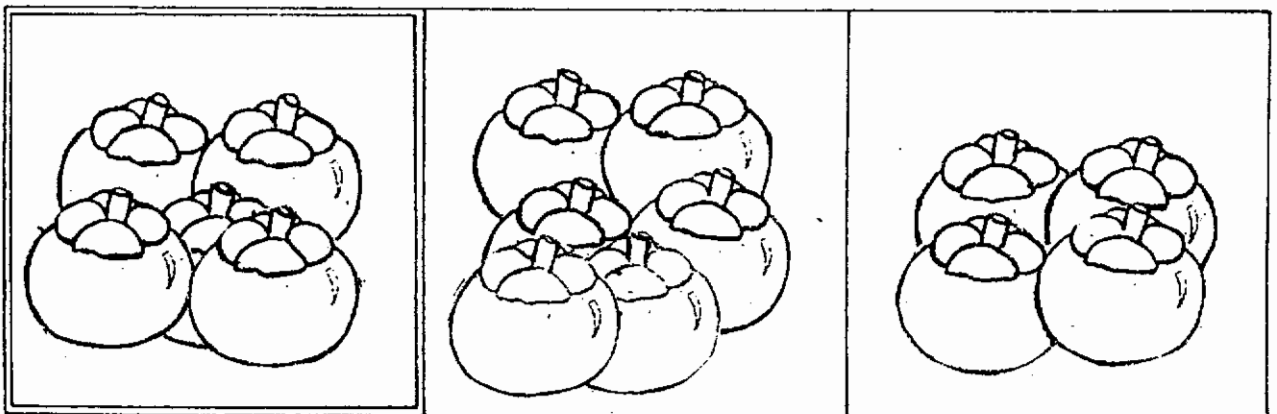
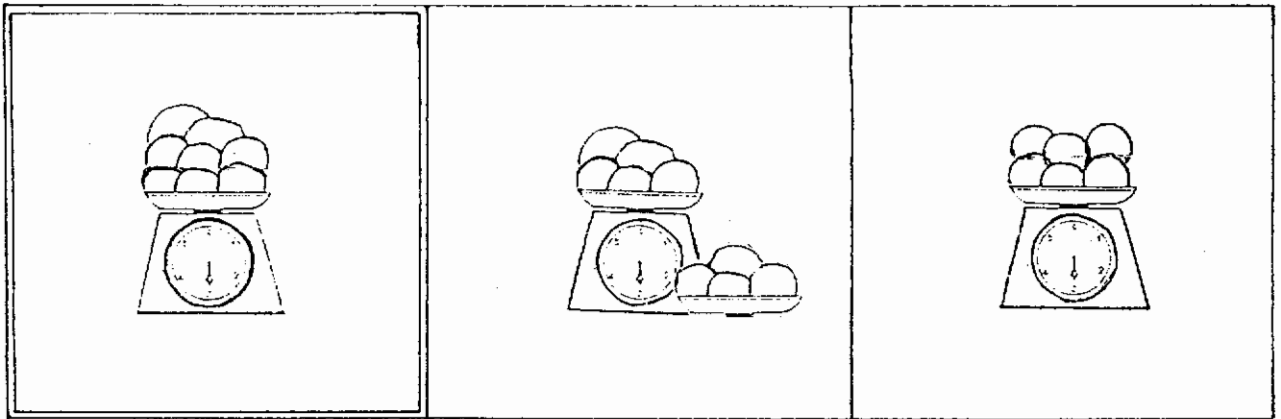
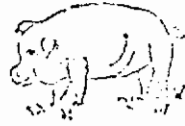
(ชุดที่ 2 เรื่องน้ำหนัก)

(ชุดที่ 3 เรื่องสัตว์สวน)

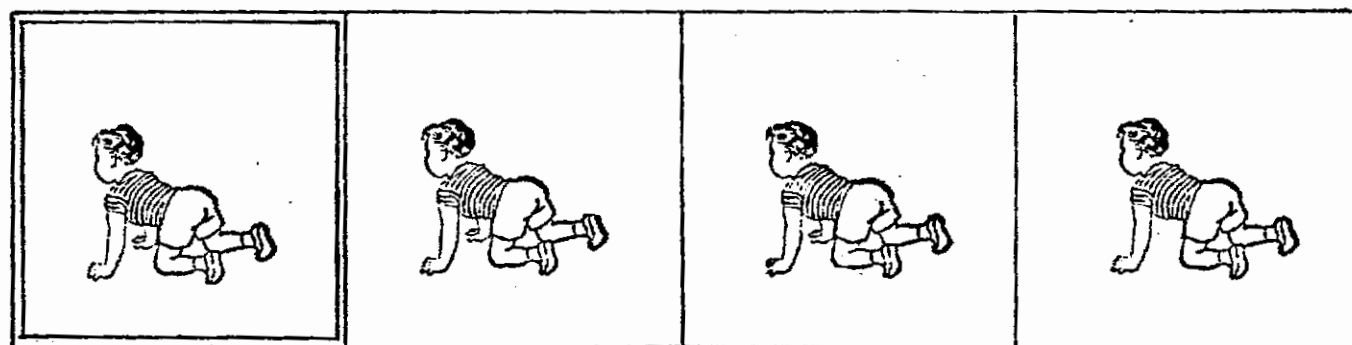
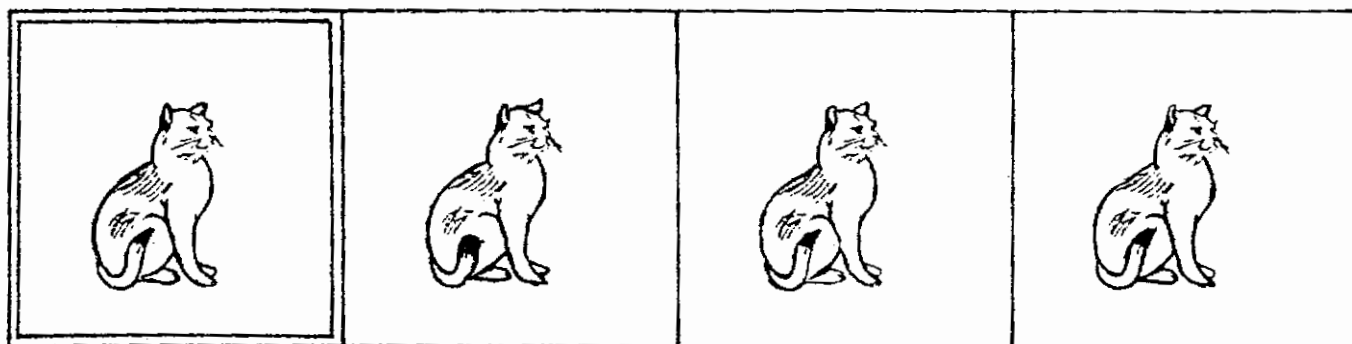
(ชุดที่ 4 เรื่องจำนวน)

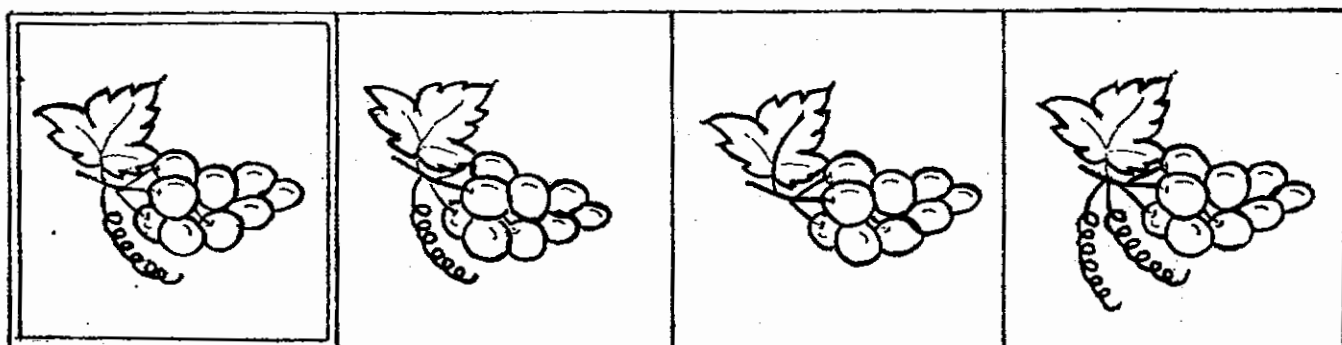
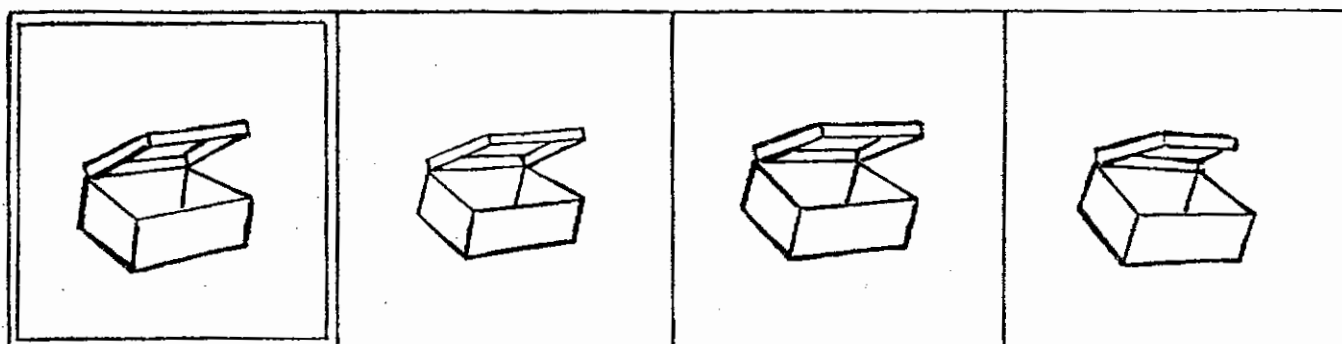
(ชุดที่ 5 เรื่องตำแหน่ง)

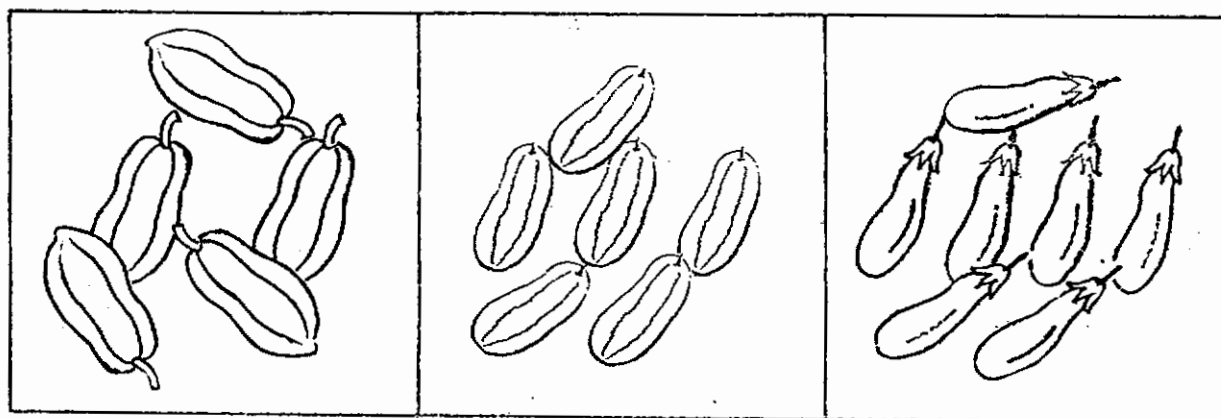
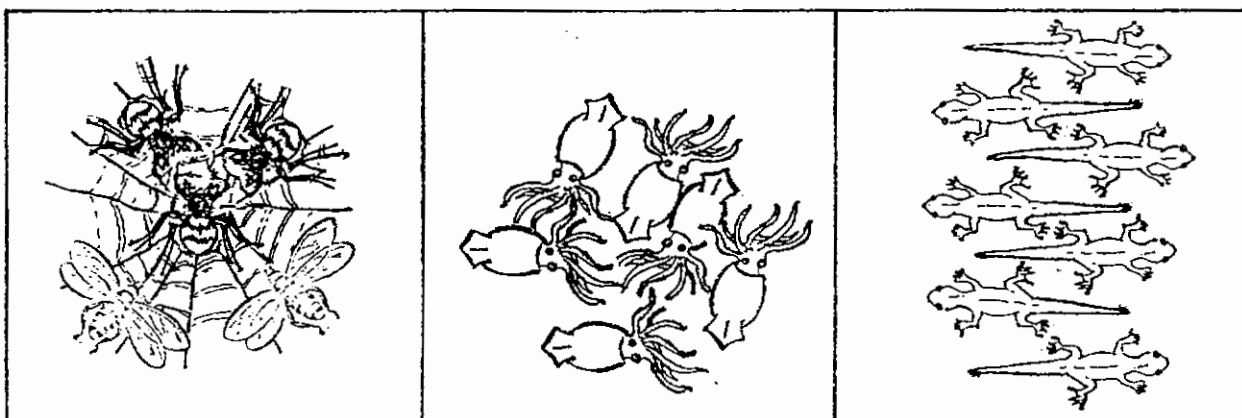
(ชุดที่ 6 เรื่องความแตกต่าง)

(ชุดที่ 7 เรื่องความเหมือน)

(ชุดที่ 8 เรื่องการนับและรู้จักค่าจำนวน 1-5)

ตัวอย่างคู่มือและแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา

คู่มือทดสอบวัดทักษะทางภาษา

วิธีดำเนินการ

1. การเตรียมการ ผู้ทดสอบเตรียมการก่อนกำหนดเวลาสอบดังนี้

1.1 ผู้ทดสอบจะต้องตรวจสอบแบบทดสอบแต่ละตอนให้ครบถ้วนทุกชุด ทุกข้อ และกรอกข้อความหน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อมทุกฉบับ

1.2 ผู้ทดสอบต้องศึกษาแบบทดสอบและคู่มือทดสอบ ทำความเข้าใจกระบวนการสอบทั้งหมด สามารถใช้คำอธิบายและคำสั่งประกอบตัวอย่างด้วยคำพูดที่ทำให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน

1.3 ผู้ทดสอบต้องเตรียมเครื่องมือในการทดสอบดังนี้

1.3.1 แบบทดสอบและคู่มือทดสอบอย่างละ 1 ฉบับ

1.3.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน

1.3.3 ดินสอดำ หรือดินสอสีที่มีคุณภาพดี สีเข้มเห็นเส้นชัดเจน

1.3.4 กระดาษขนาด 8 x 6 นิ้ว สำหรับให้ผู้รับการทดสอบปิดข้อสอบ

ที่ยังไม่ได้ทำ

1.4 จัดให้ผู้ช่วยทดสอบดูแลให้ความสะดวก และดูแลให้เด็กปฏิบัติตามข้อกำหนดคำสั่ง

1.5 ก่อนทำการทดสอบให้เด็กดื่มน้ำ

2. การดำเนินการทดสอบ ผู้ทดสอบดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้ทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้เด็กไม่กังวล มีความมั่นใจและร่วมมือในการทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถ

2.2 ก่อนลงมือทดสอบ ผู้ทดสอบต้องอธิบายขั้นตอน และทุกตัวอย่างให้เด็กดูพร้อมกัน โดยติดแผ่นป้ายตัวอย่างบนกระดานคำ อธิบายพร้อมทั้งทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง

2.3 อ่านคำสั่งให้นักเรียนฟังซ้ำ ๆ และชัดเจนข้อละ 2 ครั้ง

2.4 ระยะเวลาในการดำเนินการทดสอบ กำหนดเวลาให้ทำข้อละ 1 นาที

การดำเนินการ

(ชุดที่ 9 เรื่องความสามารถในการรู้ความหมายของคำศัพท์)

- พูด : นักเรียนเปิดสมุดไป 1 แผ่นละคะ ... นักเรียนจะพบภาพ "กระต่าย" ที่อยู่
ส่วนบนกลางหน้ากระดาษ ... เราเรียกว่า "กระต่าย" ... พบหรือยังคะ"
(รอคำตอบ) ...
- ปฏิบัติ : ยกแบบทดสอบหน้าที่ 2 ให้นักเรียนดู พร้อมกับชี้ที่ภาพ "กระต่าย"
(ผู้ช่วยผู้ดำเนินการทดสอบดูแลนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้อง)
- พูด : "ทุกคนเปิดหน้า "กระต่าย" แล้วนะคะ ... ดูข้อ "แก้ว" ค่ะ ... ส่วนข้อที่เหลือ
ข้างล่าง ให้นักเรียนหยิบกระดาษที่ครูแจกให้ปิดไว้ก่อนนะคะ ... ยังไม่ต้องสนใจ"
- ปฏิบัติ : ทำแล้วให้นักเรียนดู โดยวางกระดาษกับภาพส่วนล่างไว้ให้เหลือไว้เฉพาะภาพ
ของ "แก้ว" (ผู้ช่วยผู้ดำเนินการทดสอบดูแลนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้อง)
- พูด : ทุกคนดูข้อ "แก้ว" นะคะ ข้อแรกเป็นรูปอะไรคะ" ... (รอคำตอบ) ...
"ถูกต้อง เก่งมากคะ"
- ปฏิบัติ : ชี้ที่ข้อแรก
- พูด : "ต่อไปนี้ครูจะให้ทุกคนลองลากเส้นให้เหมือนตามแบบลงในช่องว่าง 2 ช่องที่อยู่
ถัดไปนะคะ ... ลงมือทำได้แล้วคะ" ... (ให้เวลาทำ) ...
"เส้นที่นักเรียนลากนี้เราเรียกว่าอะไรนะคะ" ... (รอคำตอบ) ...
"เก่งมากคะ ... คือ 'เครื่องหมายกากบาท' ถูกต้องคะ"
- ปฏิบัติ : ชี้ที่ช่องถัดไปคือช่องที่ 2 และ 3 พร้อมทั้งสังเกตความถูกต้อง (ผู้ช่วยผู้ดำเนินการ
ทดสอบดูแลนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้อง) ข้อตัวอย่าง (ข้อ 'ควาย')
- พูด : "นักเรียนเล่นกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ข้อ 'ควาย' ฟังคำสั่งนะคะ
- ปฏิบัติ : ชี้ที่ข้อ 'ควาย' ให้นักเรียนดู
- คำสั่ง : "กากบาท (X) ทับภาพสัตว์บก (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
ดูแลให้นักเรียนทำตามทุกคน พร้อมทั้งชี้แจงให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ
"สัตว์บก" ที่ถูกต้องตรงตามคำสั่ง

- พูด : "ต่อไปนี่คุณครูจะให้นักเรียนเริ่มทำข้อต่อไปนี่แล้วนะคะ นักเรียนต้องสังเกตให้ดี แล้วเปรียบเทียบแต่ละภาพเมื่อนักเรียนสังเกตพบแล้ว ให้กากบาท (X) ทับลง ไปบนภาพนั้น แต่นักเรียนต้องฟังคำสั่งก่อนและทำอย่างตั้งใจ ทุกคนเปิดหน้าต่อไป
- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'แก้วน้ำ' นะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'ทราย' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไป ... แล้วดูที่ข้อ 'ชมพู' ฟังคำสั่งนะคะ
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'น้ำ' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 10 เรื่องความเข้าใจในการฟัง)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'เสื้อ' นะคะ"
- ดูที่ข้อ "ส้ม" ... เอากระดาษปิดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังเรื่องที่ครูเล่า
- "ที่บ้านของแม่ออยู่ด้วยกันหลายคน มีคุณพ่อ คุณแม่ แมว และน้องตาล ในวันหยุด ทุกคนช่วยคุณแม่ทำงานบ้านโดยแบ่งหน้าที่กัน แมวช่วยคุณแม่ซักผ้า ตาลช่วยรดน้ำต้นไม้ คุณแม่ทำกับข้าว"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ 'ตาลช่วยคุณแม่ทำงานบ้าน' (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- พูด : นักเรียนเลื่อนกระดาษออกไปดูที่ข้อแก้ว ฟังเรื่องที่ครูเล่า ... "วันนี้คุณแม่ไปตลาด กับหน้อย คุณแม่ซื้อกระท่อมปลาทำแกงจืด ซื้อผักกาดหอมและมะเขือเทศมาทำสลัด และซื้อถั่วงอกยาวมาผัด เมื่อถึงบ้านคุณแม่ลืมห่อกระท่อมปลาจริงๆ กลับไปเอา
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพผักที่ทำสลัด" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
- สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

(ชุดที่ 11 เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์)

- ปฏิบัติ : "นักเรียนทุกคน ... เปิดหน้าต่อไป ... จะเป็นหน้า 'เต่า' นะคะ"
 "ดูที่ข้อ 'ข้าง' ... แล้วเอากระดาดข้อข้างล่างไว้ก่อน ... ฟังคำสั่งนะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพ "คำที่เหมือนกับคำใต้รูปธงชาติ" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
- พูด : "นักเรียนเลื่อนกระดาดออกไป ... แล้วดูที่ข้อ "กระรอก" ฟังคำสั่งนะคะ"
- คำสั่ง : "ให้กากบาท (X) ทับภาพคำที่เหมือนกับคำใต้รูปเด็ก" (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
- ปฏิบัติ : นักเรียนขีดกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง
 - สังเกตให้นักเรียนทำทุกคน

แบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา

ตอนที่ 1 ความสามารถในการรู้จักคำศัพท์
ชุดที่ 9 เรื่อง ความสามารถในการรู้ความหมาย
ของคำศัพท์
จำนวน 10 ข้อ

โรงเรียน _____

ชื่อ _____

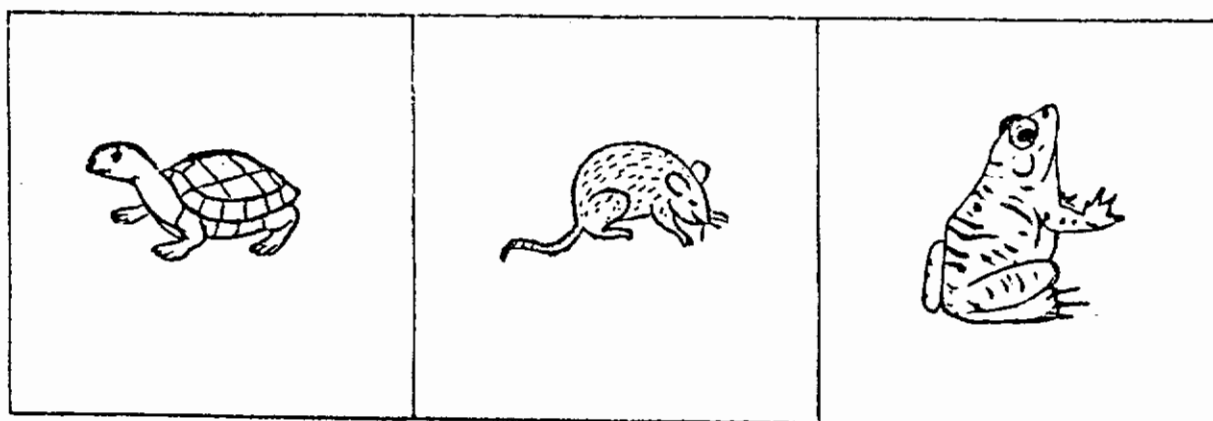
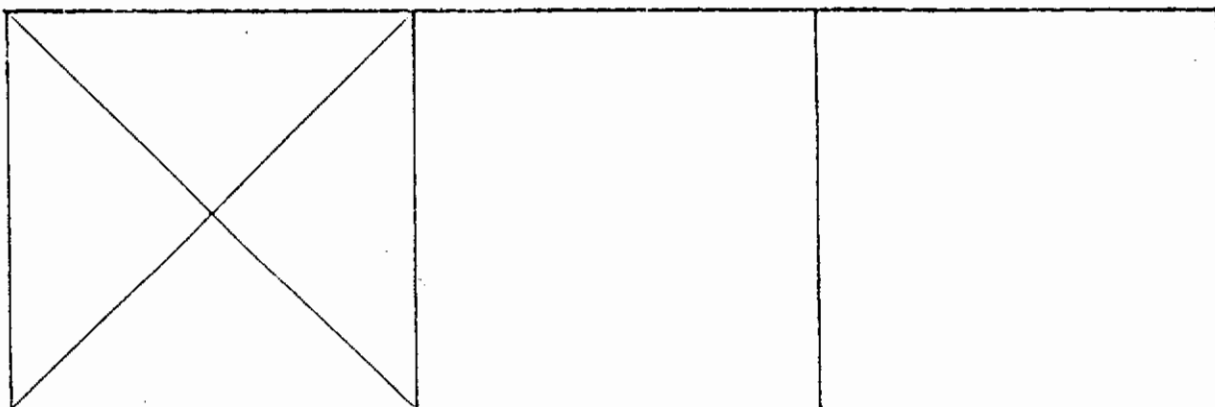
ชั้น _____

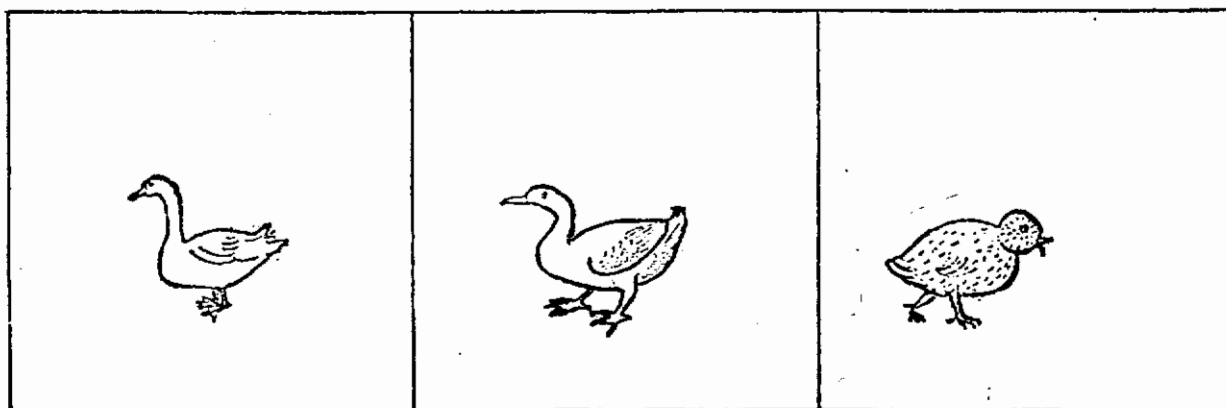
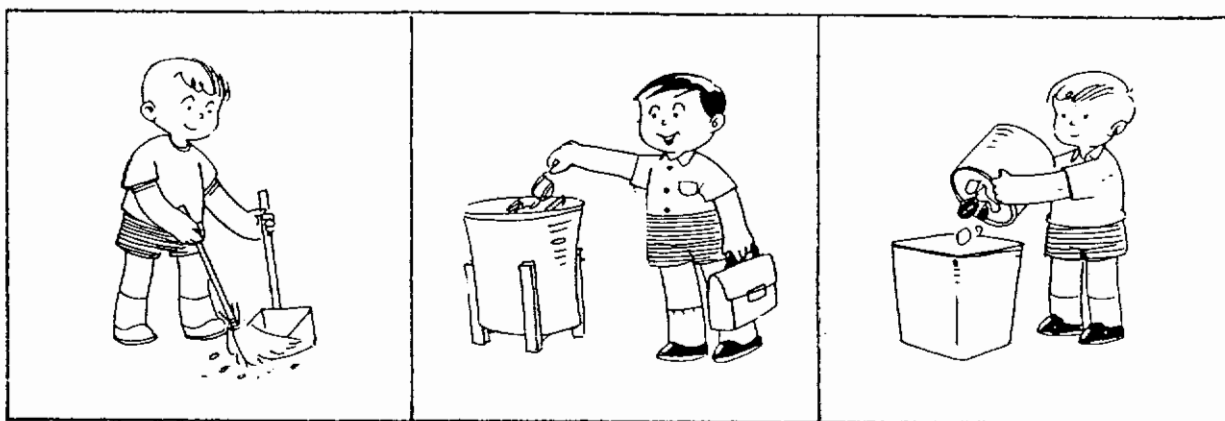
วันที่ทำการทดสอบ _____

ผู้ทำการทดสอบ _____

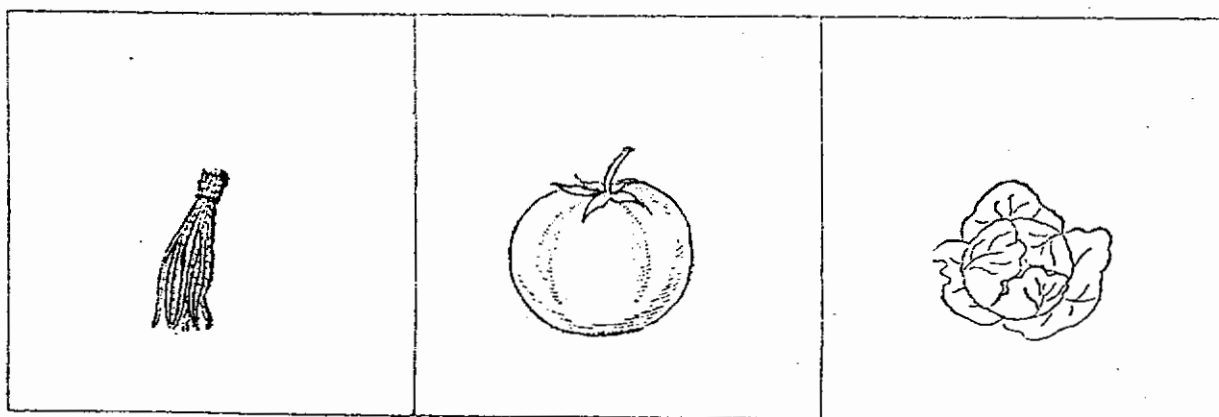
ได้คะแนน _____

(ชุดที่ 9 เรื่องความสามารถในการรู้ความหมายของคำศัพท์)

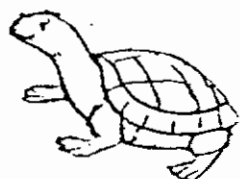

(ชุดที่ 10 เรื่องความเข้าใจงานการฟ้ง)

(ชุดที่ 11 เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์)

ธงชาติ
ธงชาติ
ธงชาติ

เด็ก
เด็ก
เด็ก

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมตัวให้สงบ
และแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

1. อาจารย์กัญญา เกตุกล้า
2. อาจารย์พัชรี เจตน์เจริญรักษ์
3. อาจารย์อัญชลี ไสยวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา บุญฤทธิ
2. อาจารย์อัญชลี ไสยวรรณ
3. อาจารย์เยาวพรรณ ทิมทอง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวชลลดาวัลย์ ชื่อสกุล ตันมงคล

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 548/1 ถนนสารพัดศรี ตำบลบางโพธิ์พอแก้ว อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 2940781

สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลมงคลวรรณ กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2528 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2531 ครุศาสตรบัณฑิต (เอกการอนุบาลศึกษา) จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ

พ.ศ. 2538 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาระดับมัธยมศึกษา)
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ

ของ

ชลลดาวัลย์ ตันมงคล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนอายุ 4-5 ปี จำนวน 40 คน ที่กำลังเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนอนุบาลก๊กไก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน การทดลองใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และแผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่าที (t-test) for Independent Samples

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมที่มีเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในวงกลมวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

PREPARATION TECHNIQUES FOR INTELLECTUAL ABILITY OF
PRESCHOOL CHILDREN

AN ABSTRACT

BY

CHONLADAVAN TANMONGKOL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 1995

The purpose of this study was to compare the intellectual ability of preschool children participated in group activity with preparation techniques and children who participated in regular group activity.

The 40 subjects were 4-5 years old in Kindergarten II in second semester, academic year 1994 at Kook-Kai Kindergarten School, Bangkok. The simple random sampling was used to select the subjects, and then they were simply random assigned into both experimental and control group, 20 subjects for each group. The experimental group participated in group activity with preparation technique everyday for 8 week while the control group participated in regular group activity. The Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design was used for this study.

The instruments of this study were Intellectual Ability Test had the reliability .92 and The Lesson Plan for group activity with preparation technique, both developed by the researcher. The statistic of t-test for independent samples was used to analyzed the data.

The result shown that the intellectual ability of perschool children participated in group activity with preparation techniques was significantly higher than preschool children participated in regular group activity at .05 level.